

adrenalinové
ekstremálně
Adrenalin

aktivní cyklisté
dla aktywnych rowerzystow
Aktive Radfahrer

rodinný výlet
wycieczka rodzinna
Familienausflug

gastronomie
gastronomiczne
Gastronomie

poznávací
poznawcze
Besichtigung

Morava a Slezsko

cykloprůvodce przewodnik rowerowy Radführer

LEGENDA

LEGENDA

ZEICHENERKLÄRUNG

	značené cyklotrasy, ostatní/ plánované cyklotrasy • znakované trasy cykloturystyczne, trasy cykloturystyczne inne, -v planie • markierte Radwege, andere Radwege, -geplante
	zpevněný povrch • utwardzona nawierzchnia • befestigter Weg
	nezpevněný povrch za sucha dobře sjízdný • nieutwardzona nawierzchnia dobrze przejezdna w stanie suchym • unbefestigter Weg, bei Trockenheit gut befahrbar
	náročný povrch (MTB) • trudna nawierzchnia (MTB) • anspruchsvolle Wegstrecke (MTB)
 Hutnická	cyklostezka, název cyklotrasy • ścieżka rowerowa • Radroute, Radwegname
	nebezpečné místo • trudny miejsce • unsichere Sektion
	číslování značených tras • silniční značení • trasy rowerowe z numerem • markierte Radwege - Straßenmarkierung
	číslování značených tras • pásové značení • drogi rowerowe oznakowane • markierte Radwege - Streifenmarkierung rozlišení barevného značení cyklotras • colorowe oznakowanie drog rowerowych • Farbenmarkierung dert cyklotras • prikład dalsiého značení Radweges • oznakowanie drog rowerowych inne • andere Markierung der Radwege
	servis, půjčovna kol • szerszisz, pożyczka rowerów • Servis, Fahrradverleih
	značená turistická trasa, rozcestník tur. značení • trasy tur. oznakowane, rozdroże znakowania turystycznego • markierte Wanderwege, Kreuzwegweiser
	místní turistické značení, naučná stezka • miejscowe znakowane szlaki tur., ścieżka dydak. • lokale Wanderwegmarkierung, Lehrpfad
	informační centrum, objekt „cyklisté vítání” • informacja turystyczna, obiekt „rowerzyści mile widziani” • Informationen, Objekt „Radfahrer Willkommen” klášter, přístupný veřejnosti • objekt sakralny, otwarty dla zwiedzających • Kloster, -der Öffentlichkeit zugänglich
	hrad/tvrz, -přístupný veřejnosti • gród/twierdza, -otwarty dla zwiedzających • Burg/Feste, -der Öffentlichkeit zugänglich
	zámek, -přístupný veřejnosti • zamek, -otwarty dla zwiedzających • Schloß, -der Öffentlichkeit zugänglich
	zřícenina, -s průvodcem • ruiny zabytkowe, -z przewodnikiem • Burgruine, -mit dem Begleiter
	významné hradiště, hradiště, archeolog., nálezité • grodzisko, wykopaliisko archeologiczne • Burgstätte, bedeutende Burgstätte, arch. Fundstätte
	technická památka, muzeum • zbytek techniky, muzeum • technisches Denkmal, Museum

	židovská památka • zbytek żydowski, -otwarty dla zwiedzających • jüdische Gedenkstätte, -der Öffentlichkeit zugänglich
	zajímavost, lidová architektura/ skanzen • atrakcja turystyczna, architektura ludowa • Sehenswürdigkeit, volkstümliche Architektur/Freilichtmuseum
	parkoviště, čerpací stanice PHM, LPG • parking, stacja benzynowa, LPG • Parkplatz, Tankstelle, LPG
	zdravotnictví, horská služba • ośrodek zdrowia, stacja ratunkowa GOPR • Gesundheitswesen, Bergrettungsdienst
	místo dalekého rozhledu, rozhledna • punkt obserwacyjny, wieża obserwacyjna • Aussichtspunkt, Aussichtsturm hospoda, restaurace, přístřešek/ útulna • gospoda, restauracja, schronisko • Gasthaus, Restaurant, Schutzhütte
	jiné ubytování, penzion, chata, hotel • inny nocleg, zajazd, schronisko, hotel • sonstige Unterkunft, Pension, Berghütte, Hotel
	tábořiště, autokemp • pole biwakowe, camping • Lagerplatz, Campingplatz
	přírodní, koupaliště, krytý bazén • kąpielisko, kryty basen • Naturfreibad, Freibad, Hallenbad
	ZOO, jezdectví, chov koní, golf • ZOO, tereny jeździeckie, hodowla koní, golf • ZOO, Reitmöglichkeit, Pferdeucht, Golfanlage
	hájovna, młyn • leśniczówka, młyn • Försterei, Mühle
	pevnost/bunkr, šachta, štola • forteca/bunkier, kopalnia, szyb • Festung/Bunker, Bergwerk, Minenstollen
	věžová stavba, vysílač, větrný rotor, téžební vrt • budowla o char. wieży, wieża stacji radiowej, wiatrak • turmarteriger Bau, Funkturm/TV-turm/ Schaltstation, Windrotor, Bohrloch
	pomník, kříž, kaple, kostel • pomnik, krzyż, kaplica, kościół • Denkmal, Kreuz, Kapelle, Kirche
	komunikace, železnice, stanice, zastávka • drogi, koleje, stacja, przystanek • Strassen, Eisenbahn, Bahnhof, Haltestelle
	zpevněná cesta, cesta, průsek • wzmocniona droga, droga, przebiega • befestigter Weg, Karrenweg, schmale Schneise
	hranice CHKO • obszar chronionego krajobrazu • Landschaftsschutzgebiet
	hranice přírodního parku, chráněné území • park naturalny, teren ochrony przyrody • Naturpark, Naturschutzgebiet
	přírodní zajímavost, památný strom • ciekawostka natury, drzewo zabytkowe • Natursehenswürdigkeit, geschützter Baum
	vrstevnice, výškový bod • warstwa, punkt wysokościowy • Höhenlinien, Höhenpunkt
	sráz, jeskyně, propast • strome zbozce, jaskynia, przepaść • Abhang, Höhle, Abgrund

	kostel • kościół • Kirche
	hrad • gród/twierdza • Burg
	zámek • zamek • Schloß
	zřícenina • ruiny zabytkowe • Ruine
	větrný mlyn • wiatrak • Mühle
	rozhledna • wieża obserwacyjna • Aussichtsturm
	hájovna • gajówka • Försterei
	muzeum • muzeum • Museum
	významný jehličnatý strom • wspaniałe drzewo iglaste • wichtiger Baum
	významný listnatý strom • wspaniałe drzewo liściaste • wichtiger Baum
	skály • skaly • Felsenformation
	výskyt chráněných rostlin • występowanie roślin chronionych • gehütete Pflanzen
	jeskyně • jaskynia • Höhle
	pomník • pomnik • Denkmal
	restaurace • restauracja • Restaurant
	odpočívadlo • podest • Rastplatz
	boží muka • Męka Boża • Martersäule
	kaple • kaplica • Kapelle
	kemp • kemping • Campingplatz
	golf • golf • Golf
	hospoda • karczma • Gasthaus
	koupání • kąpiele • Bad
	ZOO • ZOO • ZOO
	jezdectví • jeździectwo • Reitmöglichkeit
	vodní mlyn • młyn wodny • Mühle
	vojenské opevnění • wojskowe fortyfikacje • Festung

číslo trasy	Název trasy	tematické dělení tras	obtížnost	délka	převýšení	typ kola	číslo strany
1	VALAŠSKÁ BIKE TOUR		●●●●●	87,1 km	3031 m	MTB	3
2	BÍLYMI KARPATY VE STOPÁCH JANA AMOŠE KOMENSKÉHO		●●●●●	71,1 km	1577 m	MTB	7
3	S DĚTMI PODEĽ BATOVA KANALU		●○○○○	34 km	71 m	SIL	11
4	ZA CHUTEMI SLOVÁCKA		●●○○○	51,4 km	463 m	TREK	15
5	BAJNÝ HOSTÝN A HOSTÝNSKÁ MAGISTRÁLA		●●●○○	19,8 km	524 m	MTB	19
6	ZA POZNÁNÍM CHRIBO		●●○○○	51,4 km	463 m	TREK	23
7	S BAJKEM NA ADRENALIN V PODYJI		●●●○○	44,3 km	975 m	TREK	27
8	VRANOVSKO ZNÁME I NEZNÁME		●●●○○	54 km	1101 m	TREK	31
9	S PERMONIKY A VILAMI POHAĐKOVOU BOBRÁVOU		●○○○○	26,4 km	354 m	TREK	35
10	PO VINÁRSKÝCH STEZKÁCH KRAJEM LABUŽNÍKŮ		●●○○○	59,4 km	503 m	TREK	39
11	PO STOPÁCH LICHTENŠTEJNŮ DO LEDNICKO-VALTICKÉHO AREÁLU		●○○○○	53,4 km	324 m	TREK	43
12	ZA TAJEMSTVÍM MORAVSKÉHO KRASU		●●●●○	45,7 km	1167 m	TREK	47
13	RYCHLEBSKÝMI STEZKAMI ZA ADRENALINEM		●●●○○	18,4 km	656 m	MTB	51
14	PO STOPÁCH STRÍBRNÝCH A ZLATÝCH RUD		●●●●●	64,9 km	1796 m	TREK	55
15	Z HRANIC DO PŘEROVA		●○○○○	29,6 km	113 m	MTB	59
16	NA KOLE ZA CHUTÍ PIVA A VŮNÍ TVARŮŽKO		●○○○○	27,7 km	135 m	SIL	63
17	Z HANÁCKÉ METROPOLE NA SVATÝ KOPECEK		●○○○○	30 km	293 m	SIL	67
18	ZE ZABREHU ZA POZNÁNÍM		●●○○○	37 km	789 m	SIL	71
19	ADRENALIN V JESENICKÝCH LESÍCH		●●●●●	59,1 km	1456 m	TREK	75
20	KOLEM SLEZSKÉ HARTY		●●●●●	74,6 km	1385 m	TREK	79
21	JANTAROVOU STEZKOU PO ZÁMČÍCH KRAJINY POODŘÍ		●○○○○	36,9 km	265 m	TREK	83
22	STEZKA ZA PIVEM A STRAMBERSKÝMA UŠIMA		●●○○○	56,6 km	755 m	SIL	87
23	PO STOPÁCH TECHNICKÉHO BOHATSTVÍ		●○○○○	39,7 km	464 m	SIL	91
24	ZA DŘEVENÝMI KOSTELÍKY AŽ K NEJVÝCHODNĚJŠÍMU BODU REPUBLIKY		●●●●●	112 km	3002 m	TREK	95

Tematické rozdělení tras / Podział tematyczny szlaków / Thematische Gliederung der Strecken :

adrenalinové ekstremální Adrenalin	aktivní cyklisté dla aktywnych rowerzystów Aktive Radfahrer	rodinný výlet wycieczki rodzinne Familienausflug	gastronomie gastroonomiczne Gastronomie	poznávací poznawcze Besichtigung
--	---	--	---	--

Obtížnost tras / Trudność szlaków / Schwierigkeitsgrad der Strecken :

je dále podrobněji dělena na 5 stupňů: od ●○○○○ nejlehčí po ●●●●● nejtěžší
dalej podzielona jest dokładniej na 5 stopni : od ●○○○○ najłatwiejszego do ●●●●● najtrudniejszego
wird mit 5 Stufen bewertet: von ●○○○○ der leichtesten bis zur ●●●●● schwierigsten

CYKLOPRŮVODCE MORAVA A SLEZSKO

Pro: Zlínský kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj a Jihomoravský kraj

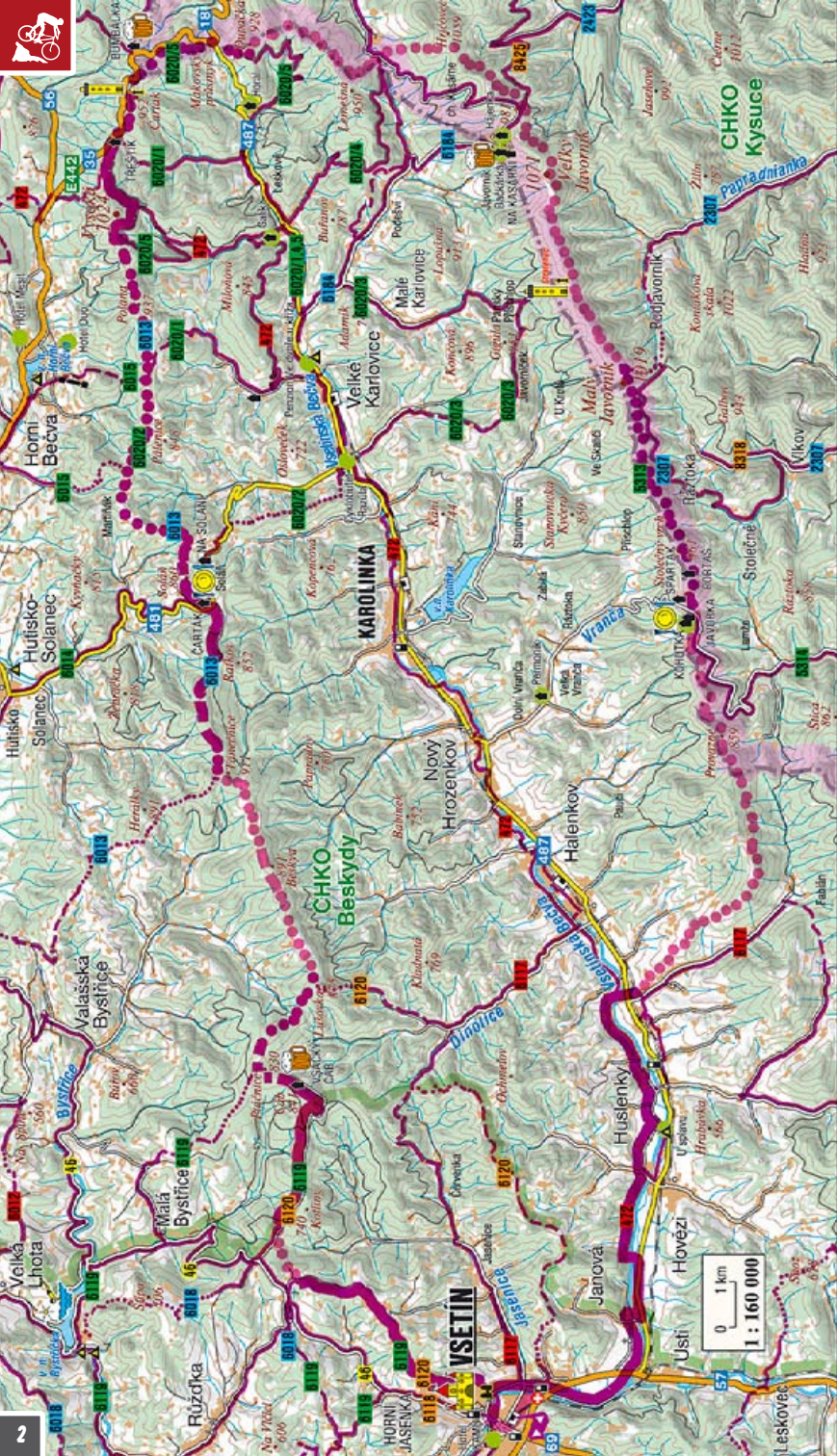
Zpracoval: SHOCart, spol. s r. o., Závěčice 48, 763 12 Vizovice, www.shocart.cz

Tisk: Česká Unigrafie, spol. s r. o. Cartography: **SHOCART** spol. s r. o. Vydání: 2010

Překlady: polský jazyk – P. Lanc, německý jazyk – G. Brehmer NEPRODEJNÉ počet výtisků: 36.000 ks

Veškeré reprodukce map nebo jejich částí jakoukoli formou jsou možné pouze s předchozím písemným souhlasem vydavatele.

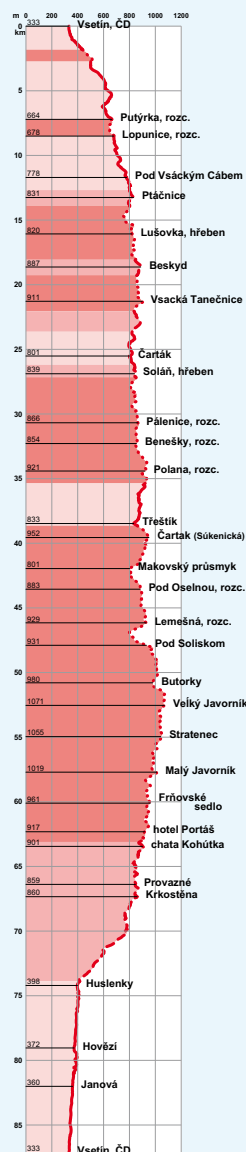

Valašsko je se svou krásnou přírodou a členitým terénem ideálním místem pro dech beroucí cyklovýlety. Vsetínské Vrchy, a Javorníky vám poskytnou dostatek adrenalinu při zdolávání vrcholů i ve sjezdech a za odměnu vás nechají pokochat se krásnými výhledy na okolní nedotčenou přírodu a horstva. Okouzlí vás i malebná zákoutí a původní architektura Valašska.

●●●●● 87,1 km 3031 m MTB

Centrem oblasti je **Vsetín**, město, které určitě stojí za návštěvu. Jeho dominantou je **zámek ze 17. století**, jehož původním majitelem byl známý vojevůdce **Albrecht z Valdštejna**, před rokem 1948 ho vlastnila Marie Baťová, manželka obuvnického génia Tomáše Bati. V přílehlém parku naleznete cenné cizokrajné dřeviny. Vsetín je městem plným sportovišť, navštívit můžete například krytý bazén a vyzkoušet si řadu vodních atrakcí. Naleznete zde i cykloprodejny a servis.

Trasa nás od vsetínského zámku táhlým stoupáním zavede až k **horské chatě** na **Vsackém Cábě**, kde se můžeme občerstvit. Dále pokračujeme po hřebeni přes **Ptáčnici**, **Lušovku** a **Vsackou Tanečnici** (911 m n. m.) až do sedla **Čarták**; zde je další příležitost ochutnat valašské speciality ve stejnojmenném hotelu. Druhá část hřebene pokračuje přes hřeben **Soláň**, **Benešky** a **Vysokou** na **Třeštík**.

Vsacký Cáb a okolí – foto M. Šušila

TIP: Zvonice **Soláň** – Turistické informační centrum, galerie. Nedaleko od Třeštíku navštívte **rozhlednu Súkenická** na vrcholu Čarták (952 m n. m.).

Za zastávku stojí **Bumbálka** (895 m n. m.) na hranicích se Slovenskem, která je křižovatkou turistických tras a východiskem hřebenových túr. Naleznete zde **turistické středisko s hotelem**. Trasa pokračuje přes **Makovský průsmyk** s památníkem **U Tabulí** a **Lemešnou** na hřeben **Javorníků** a zavede nás na **Velký Javorník** (1071 m n. m.), nejvyšší vrchol tohoto pohorí. Hřeben Javorníků je relativně plochý a část je odlesněná, čímž poskytuje nevšední výhledy na okolní horstva Moravy a severního Slovenska. Hřeben Javorníků tvoří hranici mezi ČR a Slovenskem, střídavě se pohybujeme oběma státy.

TIP: 1,8 km před vrcholem Velkého Javorníku (Butorky) můžeme odbočit k občerstvení na chatu **Na Kasárni** (1,3 km). Na **Stratenci** (2,5 km západně od Velkého Javorníku) se pokocháme výhledy z rozhledny.

Zajímavým místem je i **Malý Javorník**, jehož rozhledový vrchol se nachází v nadmořské výšce 1019 metrů. Pro případ špatného počasí je zde vybudovaný nouzový přístřešek, místo je jednou ze zastávek naučné stezky Javorníky-Družba. Rozhodně se zastavíme v **horské chatě Kohútka**, kde si pochutnáme na některé z valašských specialit, vyhlášené jsou borůvkové knedlíky. Po hřebeni dojedeme až na **Provažné** (859 m n. m.). Zde hřeben Javorníků a hranice se Slovenskem opustíme a klesáním směřujeme ke Vsetínu.

Pro milovníky historie je poučnou zastávkou **Janová** - okolní krajinu silně ovlivnila pasekářská kolonizace v 16. století, která vedla ke vzniku hodnotné a vyvážené kulturní krajiny s rázovitou lidovou architekturou - tzv. Janovské paseky v údolí Janovského potoka. V obci naleznete pomník 27 janovským mužům, kteří padli v 1. světové válce.

www.trails.cz, www.valassko-hornivsacko.cz

Wołoszczyzna Morawska (Walaszsko – Valašsko) jest dzięki pięknemu swojemu terenowi idealnym miejscem do zachwycających wycieczek rowerowych. Wgórza Wsetinskie i Jaworniki dodają wam dostatek adrenaliny w trakcie zdobywania wierzchołków i zjazdów a w nagrodę jeszcze będziecie mogli podziwiać przepiękne widoki na okoliczną dziewiczą przyrodę i góry. Malownicze zakątki i pierwotna architektura Walaszsko wzbudzają zachwyt.

Głównym ośrodkiem kraju jest **Wsetin**, miasto na pewno warte zwiedzenia. Dominuje mu **zamek z XVII wieku**, którego pierwszym właścicielem był znany przywódca **Albrecht von Waldstein** a przed rokiem 1948 był w majątku Marii Baťowej, żony geniusza obuwniczego Tomasza Baťi. W przyległym parku znajdziecie cenne drzewa obco-krajowe. Wsetin jest miastem pełnym placów sportowych, można wstąpić na przykład do krytego basenu kąpielowego i skorzystać z szeregu atrakcji wodnych. Są tu też specjalizowane sklepy rowerowe i jest serwis.

Trasa doprowadzi nas od wsetinskiego zamku długim podjazdem aż do **schroniska górskiego na Wsackim Cábie (Všacký Cáb)**, gdzie można się posilić. Dalej jedziemy po grzbiecie przez wierzchołki **Ptácnice, Lušovka i Všacká Tanečnice** (Wsacka Tanecznice) (911 m n.p.m.) aż do siódła **Čarták** – tutaj mamy następną okazję posmakować specjalów wołoskich w hotelu o tej samej nazwie. Druga część grzbiecia prowadzi dalej przez grzebień **Solania, Benešky i Vysoká** na **Třešník**.

WSKAZÓWKI: Dzwonnica **Solaň** – Turystyczny Ośrodek Informacyjny, galeria. Niedaleko od Trzesztka wstąpić do **wieży widokowej Súkenická** na szczycie Čarták (952 m n.p.m.).

Warto zatrzymać się też na **Bumbalce** (895 m n.p.m.) na granicy ze Słowacją, która jest skrzyżowaniem tras turystycznych i punktem wyjściowym wycieczek po grzbiecie gór. Znajdziecie tu **ośrodek turystyczny z hotelem**. Trasa prowadzi dalej przez **Przełęcz Makowską** z pomnikiem **U Tabuli i Lemeszná** na grzebień **Jaworników** i zaprowadzi nas na **Wielki Jawornik** (1071 m n.p.m.), najwyższy szczyt tych gór. Grzebień Jaworników jest relatywnie płaski i częściowo odlesiony, przez co umożliwia niezwykle widoki na okoliczne góry Moraw i północnej Słowacji. Grzebień Jaworników tworzy granicę między RC i Słowacją, poruszamy się na przemian w obu tych państwach.

PROPOZYCJA: 1,8 km przed wierzchołkiem Wielkiego Jawornika (Butorky) możemy skręcić do schroniska **Na Kasárni** (1,3 km), żeby się tam posilić. **Na Stratencu** (2,5 km na zachód od Wielkiego Jawornika) możemy podziwiać piękno okolicy z wieży widokowej.

Ciekawym miejscem jest też **Mały Jawornik**, z wierzchołka którego na wysokości 1019 metrów nad morzem można rozejrzeć się po kraju. Na wypadek złej pogody zbudowano tu przygodny daszek, miejsce jest jednym z przystanków ścieżki edukacyjnej Jaworniki-Družba. Na pewno wstąpimy do **schroniska górskiego Kohútka**, gdzie posmakujemy któregoś ze specjalów wołoskich, znakomite są knedle z borówkami. Po grzbiecie dojedziemy aż na **Provazné** (859 m n.p.m.). Tutaj opuścimy grzebień Jaworników i granicę ze Słowacją i jedziemy wdół w kierunku Wsetina.

Dla amatorów historii pouczającym przystankiem jest **Janová** – na okoliczną krainę wpłynęła mocno kolonizacja pasiek w XVI wieku, która doprowadziła do ukształtowania wartościowej, zrównoważonej i zagospodarowanej krainy ze swoją architekturą ludową – tzw. Janowskie pasieki w dolinie Potoka Janowskiego. W wiosce stoi pomnik upamiętniający 27 Janowskich mężczyzn, którzy zginęli w I wojnie światowej.

Wsetin – foto Z. Hartinger

rozhledna Súkenická – foto M. Stupka

Die mährische Walachei (tschechisch: Valašsko) ist mit ihrer wunderschönen Natur und dem reich gegliederten Gelände der ideale Ort für atemberaubende Radausflüge. Die Gebirgszüge Vsetinské vrchy und Javorníky bieten Ihnen ausreichend Adrenalin beim Erklimmen der Gipfel wie auf den Abfahrten und zum Lohn erfreuen Sie sich an herrlichen Ausblicken auf die unberührte Natur und Gebirgswelt. Bezaubern lassen Sie sich auch von malerischen Winkeln und der bodenständigen Architektur der Walachei.

Das Zentrum des Gebiets ist **Vsetín**, eine Stadt, die sicher einen Besuch lohnt. Beherrscht wird sie vom **Schloss aus dem 17. Jahrhundert**, dessen ursprünglicher Besitzer der bekannte Feldherr **Albrecht von Wallenstein** war, vor 1948 gehörte es Marie Baťová, der Ehefrau des Schuhgenius Tomáš Baťa. Im angrenzenden Park finden Sie seltene exotische Bäume und Sträucher. Vsetín ist eine Stadt voller Sportanlagen, so können Sie das Hallenbad besuchen und dabei zahlreiche Wasserattraktionen ausprobieren. Sie finden hier auch Radgeschäfte und eine Fahrradwerkstatt.

Die Strecke führt uns vom Vsetíner Schloss über eine lange Steigung bis zur **Baude** auf dem **Vsacký Cáb** mit Bewirtung. Weiter geht es auf dem Gebirgskamm über **Ptácnice**, **Lušovka** und **Vsacká Tanečnice** (911 m ü.d.M.) bis zum **Čarták**-Sattel: hier besteht die nächste Gelegenheit, im gleichnamigen Hotel walachischen Spezialitäten zuzusprechen. Der zweite Teil des Kammwegs führt über **Soláň**, **Benešky** und **Vysoká** zur Berghütte **Třeštík**.

Javorníky – foto L. Sušila

TIPPS: **Glockenturm Soláň** – Touristeninformation, Galerie. Unweit vom Třeštík sollten Sie **den Aussichtsturm Súkenická** auf dem Čarták-Gipfel (952 m ü. d. M.) besuchen.

Einen Halt lohnt **Bumbálka** (895 m ü. d. M.) an der Grenze zur Slowakei, Kreuzung von Wanderwegen und Ausgangspunkt für Kammwanderungen. Hier finden Sie einen **Wandererstützpunkt mit Hotel**. Die Strecke geht weiter über den **Makov-Pass** mit der Gedenkstätte **U Tabulí** und über **Lemešná** auf den **Javorníky-Kamm** und führt uns auf den **Velký Javorník** (1071 m ü. d. M.), den höchsten Gipfel dieses Gebirges. Der Javorníky-Kamm ist relativ flach und teilweise entwaldet, so dass er ungewöhnliche Ausblicke auf die umliegenden Bergmassive Mährens und der nördlichen Slowakei bietet. Der Kamm bildet die Grenze zwischen Tschechien und der Slowakei, abwechselnd bewegen wir uns in beiden Ländern.

TIPP: 1,8 km vor dem Gipfel des Velký Javorník (Butorky) können wir zur Berghütte **Na Kasárni** abbiegen und uns ein Mahl gönnen (1,3 km). Auf dem **Stratenec** (2,5 km westlich vom Velký Javorník) bewundern wir Weitblicke vom Aussichtsturm.

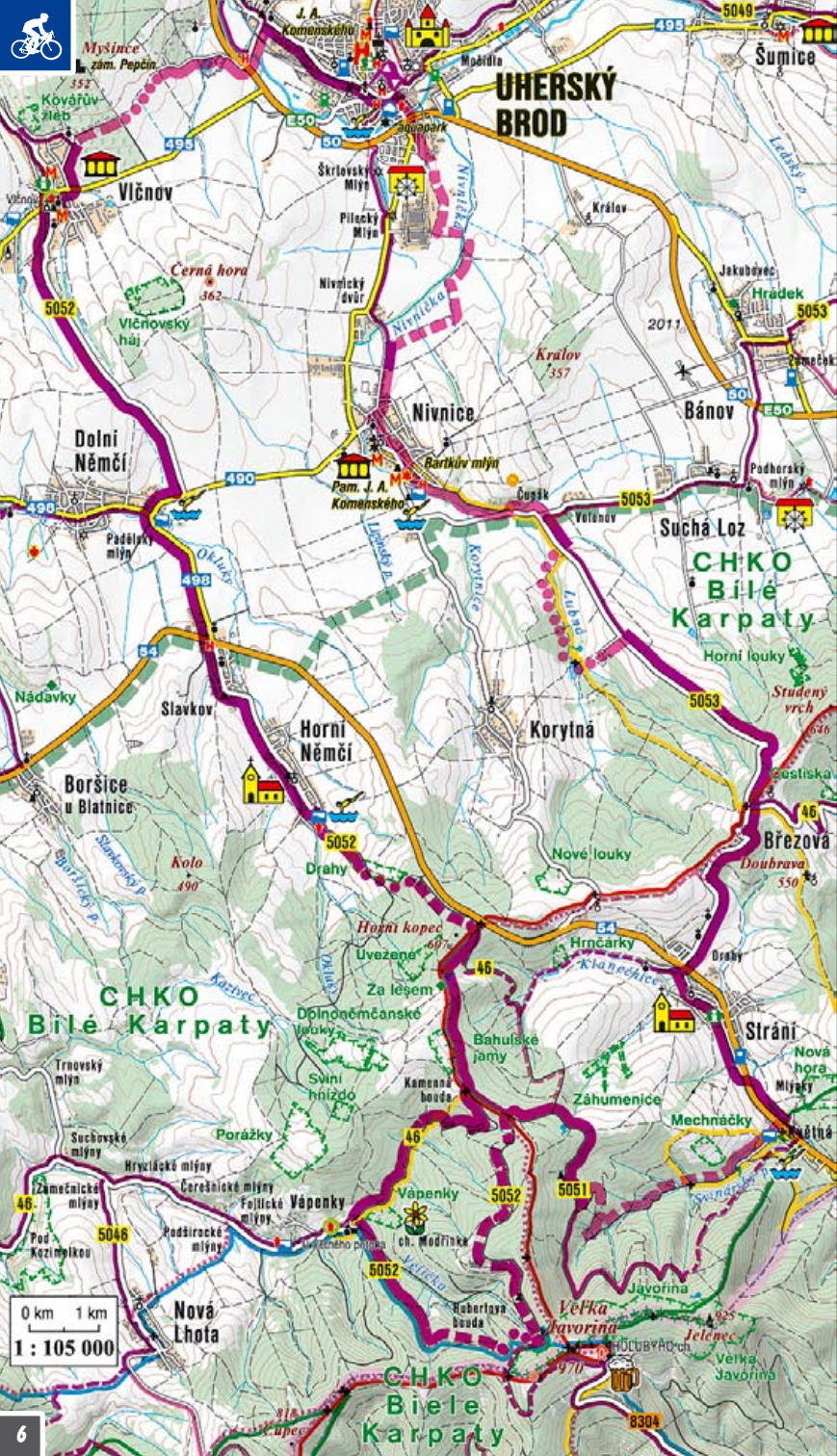
Ein interessanter Ort ist auch der **Malý Javorník**, dessen Gipfel mit Rundblick in 1019 Metern Seehöhe liegt. Für den Fall eines Wetterumschlags wurde hier ein Schutzdach errichtet, der Gipfel ist einer der Haltepunkte am Lehrpfad Javorníky-Družba. Ganz bestimmt sollten wir in der **Baude Kohútka** Halt machen, wo wir walachische Leckerbissen kosten können. Berühmt sind die hiesigen Heidelbeerklöße. Auf dem Kamm entlang gelangen wir bis zum **Provazné** (859 m ü. d. M.). Hier verlassen wir den Javorníky-Kamm und die Grenze zur Slowakei, um in Richtung Vsetín hinab zu fahren.

Pohled z Velkého Javorníku – foto Z. Urbanovský

Für Geschichtsliebhaber ist **Janová** eine lehrreiche Station – die umliegende Landschaft wurde stark beeinflusst von der sog. Einzelhof-Besiedlung im 16. Jahrhundert, dank der eine wertvolle und ausgewogene Kulturlandschaft mit urwüchsigen Bauernhäusern entstand – die Siedlung Janovské paseky im Tal des Janovský-Bachs. Im Ort finden Sie ein Denkmal für die 27 Männer aus Janová, die im ersten Weltkrieg gefallen sind.

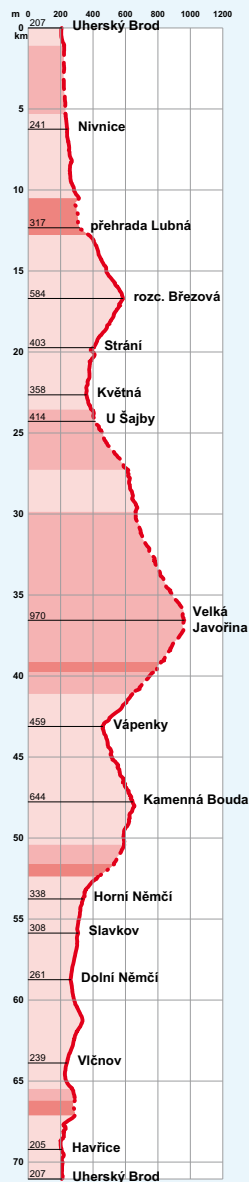

Učitel národů, J. A. Komenský, by z nás měl určitě radost, kdyby viděl, jak putujete po Bílých Karpatech a poznáváte jeho rodný kraj. Kopcovitý terén se zdá být vhodnější pro aktivní cyklisty, ale i ti „pohodlnější“ jej bez problémů zvládnou. Chce to dobře rozložit síly a moc nepospíchat, však to znáte: „Veškeré kvalitování toliko pro hovado dobré jest!“ (J. A. Komenský).

71,1 km 1577 m MTB

Místo narození Učitele národů není dosud vyjasněno. K právu nazývat se rodištěm Učitele národů se hlásí **Uherský Brod**, bývalé královské město, které je přirozeným centrem Komenského kraje. Při jeho návštěvě na vás bude ze všech stran dýchat historie. Počátky osídlení spadají do 10. až 12. století, ve městě jsou zachovány **zbytky opevnění a brána**, která tvoří vstup do **Muzea J. A. Komenského**. Dominantami města jsou dominikánský **kostel a klášter Nanebevzetí Panny Marie** ze 14. století s nově zřízenou průvodcovskou službou, farní trojlodní **chrám Neposkvrněného početí Panny Marie** v barokním slohu, **Panský dům** – barokní budova palácového charakteru, budova **radnice** a **gotický kostel Mistra Jana Husa** s renesanční přístavbou věže a barokní přístavbou. Pýchami Uherského Brodu jsou moderní **aquapark a hvězdárna** s největším dalekohledem na Moravě, který je běžně přístupný veřejnosti. Máte také možnost exkurze spojené s ochutnávkou v **pivovaru Janáček**.

Z Uherského Brodu se vydáte po cyklostezce přímo přes jeho další údajné rodiště – **Nivnici**. Zde najdete **Bártkův mlýn**, který je pravděpodobně **rodným domem Učitele národů**, v místní škole **expozici J. A. Komenského** a taky řadu památek lidového stavitelství včetně **Nivnické selské jizby**. Vyhlášené je místní **koupaliště** s možností ubytování a sportovního vyžití.

Nivnice, Sedlácká chalupa – foto Z. Karlíková

Na samotné hranici se Slovenskem se nachází další významná obec Uherskobrodská – **Strání**. Její dominantou a zároveň kulturní památkou je **kostel Povýšení sv. Kříže** z roku 1911. V části Květná se nacházejí Moravské sklárny s možností prohlídky. Nedaleko sklárny je **koupaliště s tobogány**. Obec každoročně pořádá festival masopustních tradic **Fašank**.

TIP: ze Strání se můžete vydat po cyklotrasách 5051 a 5052 na nejvyšší vrchol Bílých Karpat – **Velkou Javořinu** (970 m n. m.), tradiční místo setkávání Čechů a Slováků. Zde si vychutnáte nádherný rozhled do krajiny.

Mnoho k vidění je i na dalších místech. Důkazem je obec **Horní Němčí** s **kostelem sv. Petra a Pavla** z poloviny 18. století a památkami lidové architektury (dům čp. 48 a 236). I zde můžete navštívit **koupaliště**. V sousedním **Dolní Němčí** je kulturní památkou **novogotický kostel sv. Filipa a Jakuba** z roku 1873 či **Muzeum Na Mlýně**. Obec zaujme také zachovanou lidovou architekturou.

Opravdovým klenotem je folklórní **Vičnov**, vinařská obec se zachovalým souborem vinných boud a řadou dalších objektů lidové architektury. V domě čp. 57 se nachází **expozice obydlí středního zemědělce**, v hospodářské usedlosti čp. 65 je nově otevřené **Muzeum lidových pálenic** s řadou destilačních zařízení různých typů, velikostí i stářím. Od počátku našeho letopočtu zde sídlili Keltové. Každoročně v květnu se zde koná světoznámá národopisná slavnost – **„Jízda králů“**. I zde můžete navštívit **koupaliště**.

„Nauczyciel narodów” J. A. Komenský, miałby z nas na pewno radość, widząc was poruszających się po Białych Karpatach i poznających jego kraj rodzinny. Górzysty teren zdaje się być bardziej odpowiednim dla aktywnych rowerzystów, ale nawet ci „bardziej leniwi” poradzą sobie tu łatwo. Trzeba tylko dobrze rozłożyć siły i nie śpieszyć się zbyt-
nio, zacie to przecież: „Każdy pośpiech dobry jest tylko dla bydła!” (dosłowny cytat J. A. Komenskiego – czyli inaczej: „Pośpiech jest dobry, ale przy łapaniu pcheł”).

Miejsce urodzenia Komenskiego nie jest dotychczas wyjaśnione do reszty. Prawo zwania się miejscem urodzenia „nauczyciela narodów” zgłasza miasto **Uherský Brod**, byłe miasto królewskie, które jest naturalnym centrum kraju Komenskiego. Podczas jego zwiedzania ze wszystkich stron tchnie na was historię. Początki zasiedlenia spadają do X aż XII wieku, w mieście dochowane są **resztki murów obronnych i brama**, która jest wejściem do **Muzeum J. A. Komenskiego**. Miastu dominują **kościół dominikański i klasztor Wniebowzięcia Marii Panny** z XIV stulecia z nowymi usługami przewodników, trójnawowy **kościół parafialny Niepokalanego Poczęcia Marii Panny** w stylu barokowym, **Dom Pański** – barokowy budynek o pałacowym charakterze, budynek **rataszy i gotycki kościół Mistrza Jana Husa** z przebudową w stylu baroku oraz z renesansową przybudową wieży. Uherský Brod przysni się nowoczesnym **parkiem wodnym i obserwatorium astronomicznym** z największą lunetą na Morawach, które na bieżąco dostępne jest dla publiczności. Możecie również ruszyć na ekskursję połączoną z degustacją do **browaru Janáček**.

Z Uherskiego Brodu wyruszyć szlakiem rowerowym prowadzącym przez następne domniemane miejsce urodzenia „nauczyciela narodów” – **Niwnice**. Tutejszy **Młyn Bárta** jest prawdopodobnie jego **domem rodzinnym**, w miejscowej szkole znajduje się **wystawka J. A. Komenskiego**. Znajdziecie tu państwo też szereg zabytków architektury ludowej, naprz. **Niwnickie chałupy wiejskie**. Słynne jest miejscowe **kąpielisko** z możliwością zakwaterowania i wyżycia sportowego.

Uherský Brod, krytý bazén – foto archiv CCRVM

Na samej granicy ze Słowacją leży następna sławna gmina regionu uherskobrodzkiego – **Strání**. Górujący nad wioską **kościół Wywyższenia Krzyża Świętego** z 1911 roku jest zabytkiem kultury. W części Květná znajduje się Morawska Huta Szkła, którą można zwiedzić. Niedaleko od huty jest **kąpielisko ze zjeżdżalniami**. Każdego roku odbywa się tu festiwal tradycji karnawałów postnych – tzw. **Fašank** (Faszank).

PROPOZYCJA: ze Strání możecie ruszyć szlakami rowerowymi 5051 i 5052 na najwyższy szczyt Białych Karpat – **Wielką Jaworzynę** (970 m n.p.m.), tradycyjne miejsce spotkań Czechów i Słowaków. Pocięsy wspaniałe widoki na okolicę.

Vlčnov, Jízda králů – foto archiv CCRVM

nr. 65 otwarto niedawno **Muzeum Gorzelni Ludowych** z szeregiem aparatów destylacyjnych różnych typów, wielkości i wieku. Od początków naszej ery żyli tu Celtowie. W maju każdego roku odbywa się tutaj słynny festiwal etnograficzny – „**Jazda Królów**”. **Kąpielisko** też jest do państwa dyspozycji.

Dużo można zobaczyć też gdzie indziej – na przykład w wiosce **Horní Niemci** jest **kościół św. Piotra i Pawła** z połowy XVIII wieku oraz zabytki architektury ludowej (dom nr. 48 i 236). Też i tutaj można wpaść na **kąpielisko**. W sąsiednim **Dolnim Niemci** zabytkiem kultury jest **nowogotycki kościół św. Filipa i Jakuba** z 1873 roku i **Muzeum Na Młynie**. Gmina zacieka też dochowaną architekturą ludową.

Prawdziwym klejnotem jest **Vlčnov** (Wlcznov), wioska żywego folkloru i wina z dochowaną grupą „winarskich bud” i szeregiem dalszych obiektów architektury ludowej. W domu nr. 57 znajduje się **ekspozycja mieszkania średniego rolnika**, w budynku gospodarczym

Der „Lehrer der Völker“ Jan Amos Comenius (tschechisch: Komenský) hätte sicher Freude an Ihnen, wenn er sehen könnte, wie Sie über die Weissen Karpaten wandern und seine engere Heimat kennen lernen. Das hügelige Gelände scheint für aktive Touristen geeigneter zu sein, doch auch die etwas Bequemeren bewältigen es ohne weiteres. Man muss nur seine Kräfte einteilen und darf sich nicht zu sehr beeilen, Sie kennen ja Comenius' Spruch: „Alle Eile ist des Teufels!“

Der Geburtsort des Lehrers der Völker ist bis heute nicht geklärt. Das Recht, sich Comenius' Geburtsort zu nennen, beansprucht **Uherský Brod**, die ehemalige königliche Stadt, die das natürliche Zentrum seiner Heimat ist. Wenn Sie sie besuchen, blickt die Geschichte von allen Seiten auf Sie. Die Anfänge der Besiedlung fallen in das 10. bis 12. Jahrhundert, es blieben **Überreste der Stadtmauern und ein Tor** erhalten, das den Eingang zum **Museum des großen Gelehrten** bildet. Dominanten von Uherský Brod sind die **Dominikanerkirche** und das **Kloster Mariä Himmelfahrt** aus dem 14. Jahrhundert mit neu eingerichteten Führungen, ferner die dreischiffige **Kirche Unbefleckte Empfängnis Mariens** im Barockstil, der **Herrenhaus** genannte Barockpalast, das **Rathausgebäude** und die **gotische Johann-Hus-Kirche** mit dem im Renaissancestil angebauten Turm, die man später barock umbaute.

Stolz ist die Stadt auf ihren modernen **Aquapark** und die **Sternwarte** mit dem größten Teleskop in Mähren, die der Öffentlichkeit ständig zugänglich ist. Auch sollten sie sich die mit einer Verkostung verbundene Besichtigung der **Brauerei Janáček** nicht entgehen lassen.

Von Uherský Brod folgen Sie dem Radweg direkt zu seinem nächsten angeblichen Geburtsort – **Nivnice**. Suchen Sie hier die **Bártek-Mühle** auf, die **Comenius wahrscheinliches Geburtshaus** ist, besichtigen Sie in der hiesigen Schule eine **Ausstellung zu J. A. Comenius** und lassen Sie auch die historischen Bauernhäuser mit der **Nivnicer Bauernstube** nicht aus. Weit bekannt ist das hiesige **Freibad** mit Unterkunftsmöglichkeit und Sportanlagen.

Uherský Brod, muzeum J. A. K. – foto archiv CCRVM

Ganz an der Grenze zur Slowakei befindet sich ein wichtiger Ort im Land um Uherský Brod – **Strání**. Beherrscht wird er von **der Kreuzkirche**, einem Kulturdenkmal aus dem Jahr 1911. Im Ortsteil Květná lockt die Mährische Glasfabrik zu einer Besichtigung. Unweit der Glasfabrik liegt ein **Freibad mit Wendelrutschen**. Die Gemeinde richtet alljährlich das Festival der Faschingstraditionen „**Fašank**“ aus.

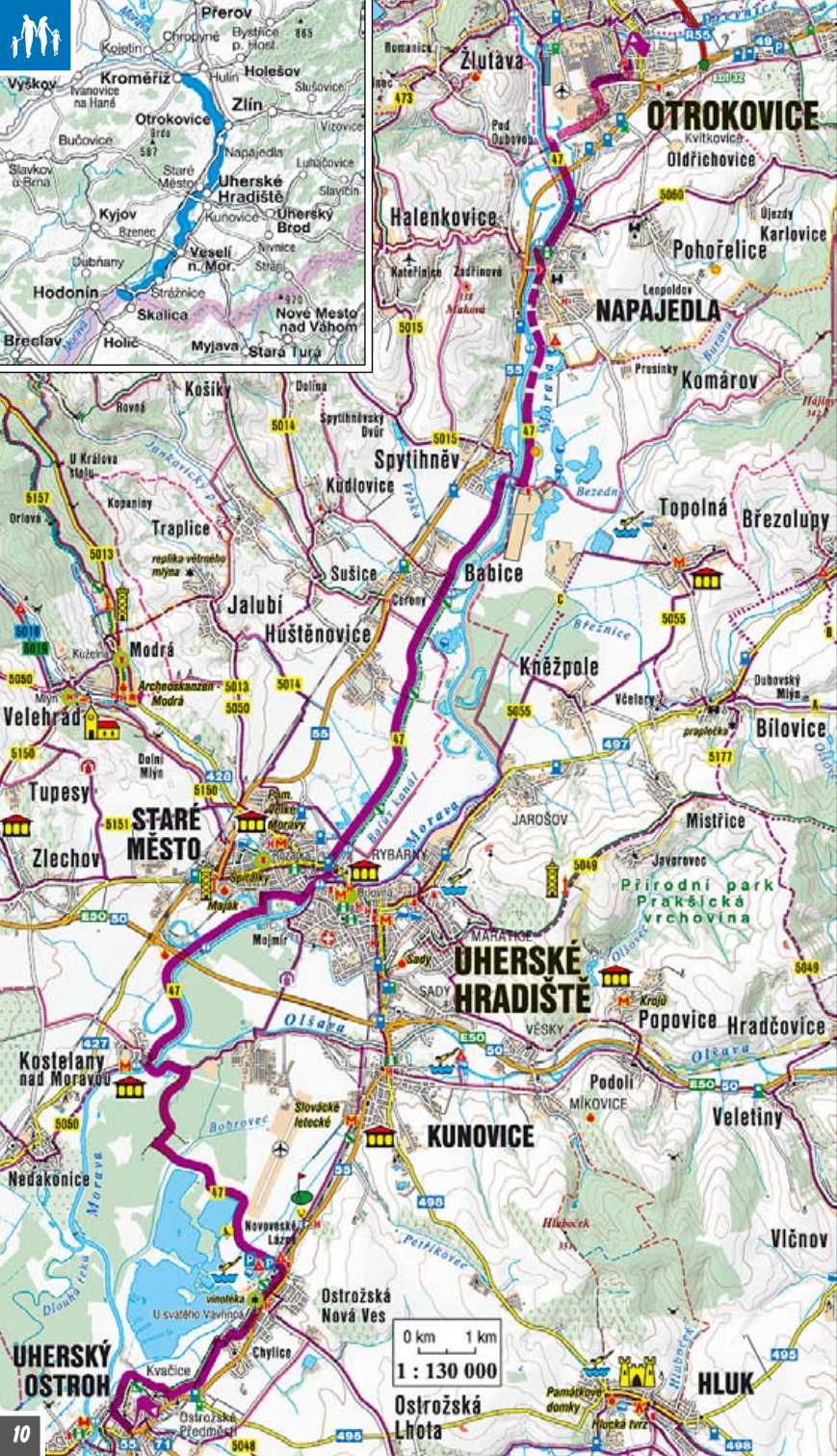
TIPP: von Strání können Sie über die Radwege 5051 und 5052 den höchsten Gipfel der Weissen Karpaten, den **Velká Javořina** (970 m ü. d. M.) erklimmen, einen traditionellen Begegnungsort der Tschechen und Slowaken. Hier erfreuen Sie sich am herrlichen Blick in die Weite.

Viel zu sehen ist auch an anderen Orten. Ein Beweis ist die Ortschaft **Horní Némč** mit der **Peter- und Pauls-Kirche** aus der Mitte des 18. Jahrhunderts und mit historischen Bauernhäusern (Hausnummer 48 und 236). Auch hier können Sie sich in einem **Freibad** erfrischen. Kulturdenkmäler im benachbarten **Dolní Némč** sind die **neogotische Kirche St. Philipp und Jakob** aus dem Jahr 1873 oder das **Museum in der Mühle (Na Mlýně)**. Interessant an der Ortschaft sind auch die historischen Bauernhäuser.

Ein wahres Kleinod der Folklore ist **Vičnov**, ein Weinbauort mit erhalten gebliebener Kellergasse und zahlreichen weiteren historischen Objekten der Bauernarchitektur. Im Haus Nr. 57 erwartet Sie eine **Ausstellung zur Wohnkultur eines Mittelbauern**. Das Haus Nr. 65 birgt das unlängst eröffnete **Museum der bäuerlichen Schnapsbrennerei** mit zahlreichen Destillierapparaten von unterschiedlichem Typ, Größe und Alter. Zu Beginn unserer Zeitrechnung siedelten hier die Kelten. Alljährlich im Mai zieht das weltbekannte Folklorefestival „**Königsreiten**“ Tausende Besucher an. Auch hier können sie ein **Freibad** besuchen.

Velká Javořina – foto J. Vopařil

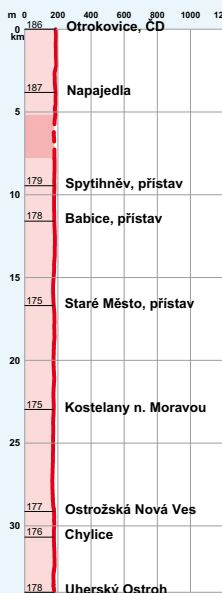

Cyklotrasa, značená jako 47, vedoucí podél vodního toku řeky Moravy a Baťova kanálu, nabízí z Kroměříže do Hodonína 80 kilometrů pohodové jízdy takřka po úplné rovině. Pro rodiče s dětmi doporučujeme bezpečný úsek z Otrokovic do Uherského Ostrohu. Uvidíte, že stojí za šlápnutí do pedálů.

●○○○○ 34 km 71 m SIL

Východním bodem trasy jsou **Otrokovice**. Tvář města určila výstavba Baťových závodů ve 30. letech 20. století, samotný zakladatel obuvnického impéria Tomáš Baťa zde zahynul v roce 1932 při leteckém neštěstí a má zde památník. Zajímavou stavbou je **hotel Baťov - Společenský dům** z let 1933–1936, připomínající z leteckého pohledu trojramennou vrtuli. Jediněnou příležitostí ke sportování i odpočinku nabízí **rekreační oblast Štěrkovské nádrže**, kvalita vody v nádrži je vyhlášena. Dalším lákadlem, hlavně pro děti, je letní vyhřívané **koupaliště** s velkým bazénem a brouzdalištěm.

Staré Město, rozhledna Maják a pirátská loď Naděje – foto Z. Karliková

Co nabídnout má i nedaleké město **Napajedla** s překrásnou **novorenesanční radnicí**, postavenou v letech 1903–1904. Významnou památkou je pozdně barokní **zámek** obklopený udržovaným parkem a barokní **kostel sv. Bartoloměje** z roku 1712. Věhlas městu zajistil především **hřebčín s chovem anglických plnokrevníků**, který si lze v červenci a srpnu po předchozí domluvě prohlédnout. Nedaleko města, u slepého ramene Moravy, leží známé **rekreační středisko Pahrbek** s vodní plochou vhodnou k rybaření a provozování vodních sportů a s možností občerstvení.

Z Napajedla výlet pokračuje do **Spytihněvi**. Tady se zastavte k odpočinku a osvěžení v první plavební komoře vodní cesty **Baťův kanál**. Zde lodě vyplouvají na první kanálový úsek. Na jezu je postavena **vodní elektrárna**.

Podél Baťova kanálu se svezeme do místa plného historie - **Starého Města**, sousedícího s **Uherským Hradištěm**. Jde o jedno z nejvýznamnějších center Velké Moravy. Mnoho zajímavého o její historii se dozvíte v rekonstruovaném **památníku**. Zajímavostí města je kovová **rozhledna Maják**, vysoká 27 metrů. Vedle ní „kotví“ 20 metrů dlouhá **pirátská loď Naděje** se třemi stěžni, která potěší zejména děti.

Osvěžení během tohoto putování nabízí parádní koupání v **Ostrožské Nové Vsi**. Zde objevíte **přírodní koupaliště** u jezera s průzračně čistou vodou a štěrkopískovým dnem. V areálu koupaliště se můžete ubytovat a občerstvit. Ostrožská Nová Ves se také pyšní **lázněmi**, které využívají sítinaté prameny s unikátním složením.

Cestu zakončíte v **Uherském Ostrohu**, který se honosí **renesančním zámekem** vystavěným na základech obranného hradu z 13. století a **náměstím sv. Ondřeje** se stejnojmenným **barokním kostelem**.

Spytihněv, Baťův kanál – foto M. Žádková

TIP. Svou cestu podél Baťova kanálu si můžete zpestřit **plavbou po vodní cestě** – kola lze naložit na loď. Více informací o možnostech plavby na www.batacanal.cz.

Trasa rowerowa nr. 47, prowadząca wzdłuż biegu rzeki Morawy i Kanału Bati, oferuje 80 kilometrów przyjemnej przejażdżki z Kromierzyża do Hodonína praktycznie płaskim terenem. Dla rodziców z dziećmi polecamy bezpieczny odcinek z Otrokovic do Uherskiego Ostrohu. Przekonacie się, że wart jest naciśnięcia pedałów.

Punktem wyjściowym szlaku są **Otrokovic**. Wygląd miasta określiła budowa zakładów Bati w 30-tych latach XX wieku. Sam założyciel imperium obuwniczego Tomasz Baťa zginął właśnie tutaj w wypadku lotniczym w 1932 roku i ma tu pomnik. Interującym budynkiem jest **hotel Baťov – Spoletenský dům** (Dom Spoletny) z lat 1933–1936, z perspektywy ptaka przypominający trójamienne śmigło. **Areal rekreacyjny Štěrkovické** (żwirowisko) oferuje wyjątkowe możliwości do uprawiania sportu i wypoczynku, jakość wody w zbiorniku jest znakomita. Następną pokusą przede wszystkim dla dzieci jest letnie **kąpielisko** z ogrzewaną wodą z wielkim basenem i brodzikiem.

Sąsiednie miasto **Napajedla** z przepięknym **ratuszem noworenesansowym** zbudowanym w latach 1903–1904 też ma wiele do zaoferowania. Znaczącym zabytkiem jest późno barokowy **zamek** otoczony utrzymanym parkiem oraz barokowy **kościół św. Bartłomieja** z 1712 roku. Sławę miastu zapewniła przede wszystkim **stadnina z hodowlą koni pełnej krwi angielskiej**, którą można po uprzednim uzgodnieniu zwiedzić w lipcu i sierpniu. Niedaleko za miastem, na brzegu ślepej odnogi Morawy, leży znany **ośrodek rekreacyjny Pahrbeek** ze zbiornikiem wodnym odpowiednim do rybołówstwa i uprawiania sportów wodnych, oferuje też posiłki.

Z Napajedel wycieczka zaprowadzi nas do wioski **Spytihněv**. Tutaj zatrzymajcie się na wypoczynek i posiłek koło pierwszej śluzy wodnej na **Kanale Bati**. Stąd wyruszają łodzie na pierwszy odcinek kanału. Na jazie zbudowano **elektrownię wodną**.

Wzdłuż Kanału Bati dojedziemy do miejsca przesyconego historią – **Starego Miasta**, sąsiadującego z **Uherskim Hradisztem**. Rozchodzi się o jeden z największych ośrodków Państwa Wielkomorawskiego (IX stul.). Wiele ciekawego z historii Wielkiej Morawy można dowiedzieć się w odnowionej **sali historycznej**. Ciekawostką miasta jest stalowa **wieża widokowa Maják** (latarnia morska), o wysokości 27 metrów. Obok niej stoi „zakotwiczony” 20-metrowy **okręt piracki Nadzieja** z trzema masztami – pocieszy zwłaszcza dzieci.

Wypoczynek na tym szlaku oferuje fajna kąpiel w **Ostrožskiej Nowej Wsi**. Znajdziecie tu **naturalne kąpielisko** w jeziorze z kryształowo czystą wodą i żwirowo-piaszczystym dnem. Na terenie kąpieliska można się zakwaterować i posilić. Ostrožská Nová Ves poszczycić się może też **uzdrowiskiem**, wykorzystującym źródła siarkowe o unikalnym składzie.

Wycieczkę zakończycie w **Uherskim Ostrohu**, miasteczku z **zamkiem renesansowym** zbudowanym na fundamentach grodu obronnego z XIII wieku i **rynkiem św. Andrzeja z kościołem** barokowym pw. tegoż patrona.

Baťův kanál – foto M. Žáčková

Ostrožská Jezera – foto P. Titz

WSKAZÓWKA: Swoją wycieczkę wzdłuż Kanału Bati możecie sobie urozmaicić **rejssem po tym szlaku wodnym** – rowery można załadować na łódź. Więcej informacji o możliwościach rejsów na www.batacanal.cz.

Der Radweg 47 am den March und am Baťa-Kanal entlang bietet von Kroměříž bis Hodonín 80 Kilometer bequeme Fahrt auf fast völliger Ebene. Für Eltern mit Kindern empfehlen wir den sicheren Abschnitt von Otrokovice nach Uherský Ostroh. Sie werden sehen, dass er das Radeln lohnt.

Ausgangspunkt der Strecke ist die Stadt **Otrokovice**. Ihr Gesicht wurde geprägt vom Bau der Baťa-Werke in den dreißiger Jahren des vorigen Jahrhunderts. Der Gründer dieses Schuhimperiums Tomáš Baťa selbst kam hier 1932 bei einem Flugzeugunglück um und hat hier sein Denkmal. Ein interessantes Bauwerk ist das **Hotel Společenský dům** (Gesellschaftshaus) aus den Jahren 1933–1936, das aus der Luft gesehen an einen dreiflügligen Propeller erinnert. Eine einzigartige Gelegenheit zum Sporttreiben und Entspannen bietet das **Naherholungsgebiet Štěrkoviště** (deutsch Kiesgruben), die Wasserqualität im Badesee wird weit gerühmt. Ein weiterer Anziehungspunkt, vor allem für Kinder, ist das beheizte **Freischwimmbad** mit großem Becken und Planschbecken.

Einiges anzubieten hat auch die unweit Stadt **Napajedla** mit ihrem wunderschönen **Rathaus im Neorenaissancestil** aus den Jahren 1903–1904. Bedeutende Baudenkmäler sind das spätbarocke **Schloss** mit seinem gepflegten Park und die **Barockkirche St. Bartholomäus** von 1712. Für den Ruhm der Stadt sorgte vor allen das **Gestüt mit seiner Zucht englischer Vollblutpferde**, das im Juli und August nach vorheriger Vereinbarung besichtigt werden kann. Unweit liegt an einem Altwasser der March das bekannte **Naherholungsgebiet Pahrbek** mit für Angel- und Wassersport geeigneten Wasserflächen und Bewirtung.

zámek Napajedla – foto M. Sláma

Von Napajedla geht der Ausflug weiter nach **Spytihněv**. Hier sollten sie eine Ruhepause einlegen und sich an der ersten Schleuse des **Baťa-Kanals** ein Mahl gönnen. An dieser Stelle fahren die Schiffe in den ersten Kanalabschnitt. Am Wehr erzeugt ein **Wasserkraftwerk Strom**.

Entlang des Baťa-Kanals radeln wir zu der geschichtsträchtigen Stadt **Staré Město**, Nachbarin der Kreistadt **Uherské Hradiště**. Einst war sie eines der wichtigsten Zentren des Großmährischen Reichs. Viel Interessantes aus dessen Geschichte erfahren Sie in der neu gestalteten **Gedenkstätte**. Eine Besonderheit in Staré Město ist der Leuchtturm genannte 27 m hohe **Aussichtsturm**. Neben ihm „ankert“ das 20 Meter lange **Piratenschiff Hoffnung**, ein Dreimaster, der Kinderherzen höher schlagen lässt.

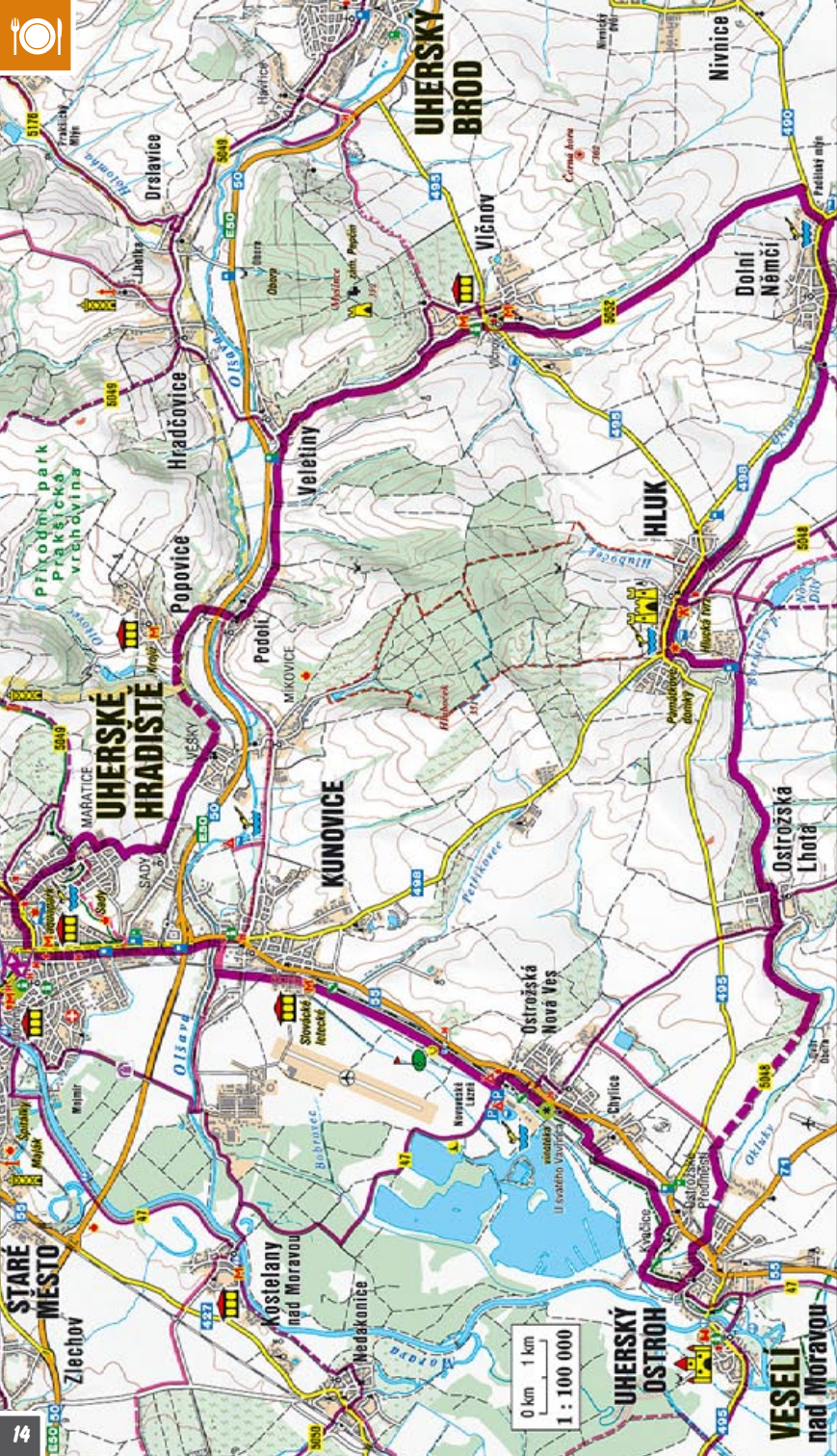
Baťuv kanál – foto archiv CCR Východní Moravy

Erfrischen können Sie sich auf unserer Radwanderung beim perfekten Baden in **Ostrožská Nová Ves**. Hier entdecken Sie das **Naturbad** am See mit kristallklarem Wasser und Kiesgrund. Im Freibadgelände können Sie übernachten oder eine Erfrischung zu sich nehmen. Ostrožská Nová Ves rühmt sich außerdem eines **Kurbades**, in dem zur Behandlung Schwefelquellen mit einzigartiger Zusammensetzung genutzt werden.

Ihr Ziel erreichen Sie in **Uherský Ostroh**, dessen Stolz das auf den Fundamenten einer Wehrburg aus dem 13. Jahrhundert errichtete **Renaissanceschloss** sowie der **Andreasplatz** mit der gleichnamigen **Barockkirche** sind.

TIPP: Ihre Reise am Baťa-Kanal entlang können Sie noch abwechslungsreicher gestalten dank einer **Schiffsfahrt auf dem Kanal** – die Räder nehmen Sie einfach mit. Näheres über die Ausflugsschiffe unter www.batacanal.cz.

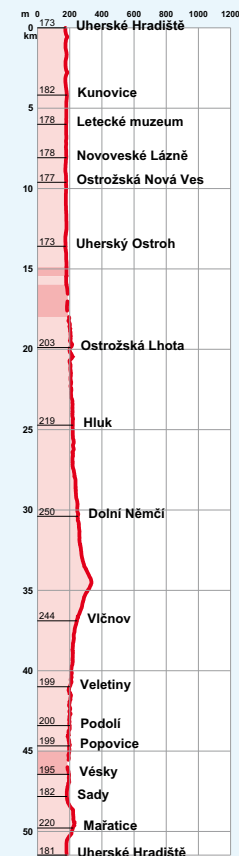

STARÉ MĚSTO

Na cestě za gurmánskými zážitky toho lze hodně zažít. Například na této trase mohou všichni gurmáni na kole navštívit řadu muzeí a ukázky lidové architektury a ochutnat speciality Slovácka. Výborným koláčkem, klobáskou, vínem či slivovicí po skončení jízdy jistě nikdo nepohrdne.

Za prohlídku určitě stojí **Uherské Hradiště**, centrum Slovácka. Jádrem královského města, založeného ve 13. století Přemyslem Otakarem II., s částí hradeb z 15. století je **památkovou zónou**. Dobré jméno Uherskému Hradišti dělají **Slovácké muzeum** a jeho galerie. Osvěžit se můžete v novém **aquaparku**. V zábavné části komplexu najdete například divokou řeku, chrlíče či masážní lavice. Největším lákadlem je dvojice tobogánů 186 a 140 metrů dlouhých. Východně od města se tyčí **vrch Rovnina** (336 m n. m.) s telekomunikační věží, jejíž součástí je přístupná **vyhlídková plošina**.

S Uherským Hradištěm přímo sousedí **Kunovice**, město připomínané od roku 1196, které je dnes významným centrem leteckého průmyslu, jehož vývoj dokumentuje **muzeum u místního letiště**. Prohlédnout si můžete i lidovou architekturu nebo archeologické lokality. V létě je v provozu **městské koupaliště**, Kunovice pořádají v pravidelných intervalech národopisné slavnosti – **Jízdy králů**.

Vlčnov, Muzeum lidových pálenic – foto archiv CCRVM

Slovácko – to jsou také **lázně a relaxace**. V **Ostrožské Nové Vsi**, ležící pár kilometrů od Kunovic, se sírné prameny využívají k léčbě kožních nemocí a pohybového ústrojí. V okolí se rozkládají jezera, vzniklá po těžbě šterkopísků, využívána k rekreaci. Ve zdejších řeznictvích ochutnejte **komínovou klobásku**, která se pravidelně umísťuje na předních místech v soutěži „**O krále slováckej klobásky**“. V Uherském Ostrohu si na své přijdou milovníci vína. Součástí místního zámeckého areálu je **malá regionální vinotéka**. Dominantou městečka je **postupně rekonstruovaný zámek**, Uherský Ostroh je také jedním z přístavišť vodní cesty **Batův kanál**.

„**Sladkou**“ zastávkou je **Ostrožská Lhota** a to díky **cukrárně**, kde pečou koláčky a cukroví jako naše babičky.

Hodně se o minulosti Slovácka dozvíte v **Hluku**. Najdete v něm **památkové domky** (čp. 283, 284) s názornou ukázkou toho, jak se na vesnici žilo a bydlelo od 17. do poloviny 19. století. Nachází se zde také **renesanční vodní tvrz**

z roku 1559, z 9. století pochází **slovanské mohylové pohřebiště** s 60 mohylami. Příjemným zážitkem je návštěva moderního venkovního **koupaliště**.

Gurmánské zážitky nabízí i **Dolní Němčí**. V **Muzeu Na Mlýně** se koná celá řada programů, gurmáni by měli navštívit akci **Vaření trnek** či **Vaření jídel našich babiček i prababiček**. Kromě toho je obec známá **pěstováním česneku**.

A minout nemůžete slavný **Vlčnov**, vinařskou obec se zachovalým **souborem vinných búd** a dalších objektů lidové architektury, kde se každoročně v květnu koná vyhlášená národopisná slavnost „**Jízda králů**.“ V domě čp. 57 je zřízená **expozice obydlí středního zemědělce**, raritou je nově zřízené **Muzeum lidových pálenic** s řadou destilačních zařízení různých typů, velikostí i stářím. Najdete ho v hospodářské usedlosti čp. 65.

A na závěr naší nabídky ještě jednou víno. Tímto nápojem vás přivítají **Popovice**, které si udržují i pestré folklórní tradice. **Soukromé Poto mákovo muzeum** je pozoruhodným místem, kde se seznámíte s historií místních krojů a lidového umění.

Slovácké klobásky – foto P. Titz

Na drodze za nowymi doświadczeniami kulinarnymi można wiele przeżyć. Na przykład wszyscy smakosze na tym szlaku mogą na rowerach zwiedzić szereg muzeów czy obiektów architektury ludowej oraz posmakować spacjiół ze Slowacka (Slovácko – nazwa regionu). Nikt na pewno nie pogardzi wybornym kołaczem, kielbasą, winem czy śliwownicą po dojechaniu do celu.

Wartym zwiedzenia jest napewno **Uherské Hradiště**, centrum Slowacka. Trzon miasta królewskiego, założonego w XIII wieku przez Przemysła Ottokara II, z częścią murów obronnych z XV wieku jest **strefą zabytkową**. Chlubą Uherskiego Hradiszczu jest **Muzeum Slowackie** i jego galeria. Posilić się można w nowym **parku wodnym**. W części kompleksu przeznaczonej do zabawy znajdują państwo na przykład rwącą rzekę, gejzery albo ławki do masażu. Największą ponętą jest dwójka zjeżdżalni o długości 186 i 140 metrów. Na wschód od miasta wznosi się **góra Rovnina** (336 m n.p.m.) z wieżą telekomunikacyjną z ogólnie dostępnym **tarasem widokowym**.

Z Uherskim Hradiszczem sąsiadują wprost **Kunowice**, miasto wzmiankowane już od 1196 roku, które obecnie jest znanym ośrodkiem przemysłu lotniczego, którego rozwój uduku mentowuje **muzeum w pobliżu miejscowego lotniska**. Możecie też zobaczyć architekturę ludową albo stanowiska archeologiczne. Latem otwarte jest **kąpielisko miejskie**, Kunowice organizują regularnie festiwal etnograficzny – **Jazdę Królów**.

Slowacko – to są też **uzdrowiska i relaks**. W **Ostrożskiej Nowej Wsi**, kilka kilometrów od Kunowic, wykorzystywane są źródła siarczanowe do leczenia chorób skóry i narządów ruchu.

W okolicy są jeziora, które powstały w wyniku wydobywania żwiru i piasku, wykorzystywane do rekreacji. W tutejszym reżimie posmakujcie **kominowej kielbaski**, która regularnie plasuje się na przednich miejscach w konkursie „O króla kielbaski slowackiej”. W Uherskim Ostrohu wyjdą na swoje miłośnicy wina. W tutejszym obejściu zamkowym jest **mała regionalna winoteka**. Chlubą miasteczka jest **stopniowo rekonstruowany zamek**, Uherský Ostroh jest też jedną z przystani na drodze wodnej **Kanału Bati**.

„**Słodkim**” przystankiem dzięki **cukierni**, gdzie pięką kołaczki i ciastka „jak od babci”, jest **Ostrożska Lhota**.

Dużo o przeszłości Slowacka dowiecie się w **Hluku**. Znajdziecie tu **zabytkowe domki** (nr. 283, 284) z poglądowym pokazem tego, jak żyło się i mieszkano na wsi od połowy XVII do połowy XIX stulecia. Stoi tu też **renesansowa twierdza wodna** z 1559 roku, z IX wieku pochodzi **słowiański cmentarz mogiłowy** z 60-ciu mogiłami. Przyjemnym przeżyciem jest zwiedzenie nowoczesnego **kąpieliska** pod otwartym niebem.

Kulinarne przeżycia oferuje też **Dolni Niemczy**. W **Muzeum Na Mlýnie** odbywa się cały szereg programów, smakosze powinni zwiedzić takie imprezy jak **Gotowanie Śliwek** czy **Gotowanie Pokarmów Naszych Babć i Prababć**. Oprócz tego wioska znana jest z **uprawy czosnku**.

Nie możecie ominąć sławnego **Vičnova** (Wlcznow), wioski winiarskiej z dochowaną **grupą „winiarskich bud”** i szeregiem dalszych obiektów architektury ludowej. W maju każdego roku odbywa się tutaj słynny festiwal etnograficzny – „**Jazda Królów**”. W domu nr. 57 znajduje się **ekspozycja mieszkania średniego rolnika**, rarytasem jest nowo otwarte **Muzeum Gorzelni Ludowych** z szeregiem aparatów destylacyjnych różnych typów, wielkości i wieku. Znajdziecie go w budynku gospodarczym nr. 65.

A na koniec naszej oferty jeszcze raz wino. Tym napojem przywitają was **Popowice**, które utrzymują też bogate tradycje ludowe. **Prywatne Muzeum Potomaka** jest ciekawym miejscem, w którym poznacie historię miejscowych strojów i sztuki ludowej.

Batiův kanál – foto archiv CCRVM

Vičnov, Vičnovské budy – foto archiv CCRVM

Auf einer Feinschmeckerreise lässt sich allherhand erleben. Zum Beispiel auf dieser Strecke können alle radelnden Gourmets zahlreiche Museen und historische Bauernhäuser besuchen und die Spezialitäten der Mährischen Slowakei kosten. Ausgezeichneten Rundkuchen, Bratwurst, Wein oder Sliwowitz nach der Tagesfahrt wird sicher niemand verschmähen.

Eine Besichtigung lohnt **Uherské Hradiště**, das Zentrum der Mährischen Slowakei. Der Kern der im 13. Jahrhundert von Premysl Ottokar II. gegründeten **königlichen Stadt** mit Wehrmauern aus dem 15. Jahrhundert ist **städtische Denkmalzone**. Renommee macht der Stadt das **Mährisch-Slowakische Museum** und dessen Galerie. Erfrischen können Sie sich im neuen **Aquapark**. In dessen Vergnügungskomplex finden Sie zum Beispiel Wildfluss, Wassersprudel oder Sprudelbänke. Der größte Anziehungspunkt ist die Doppel-Wendelrutsche mit 186 und 140 Metern Länge. Östlich der Stadt erhebt sich der **Berg Rovnina** (336 m ü. d. M.) mit einem Fernmeldeturm, dessen **Aussichtsplattform** Sie erklettern können.

Direkt an Uherské Hradiště schließt sich **Kunovice** an, eine seit 1196 erwähnte Stadt, die heute ein bedeutendes Zentrum der Luftfahrtindustrie ist, deren Entwicklung das **Museum am hiesigen Flugplatz** dokumentiert. Besichtigen können Sie auch historische Bauernhäuser oder archäologische Fundstätten. Im Sommer ist das **Stadtbad** in Betrieb, Kunovice feiert regelmäßig das Folklorefestival „**Königsreiten**“.

Die Mährische Slowakei – das sind auch **Heilbäder** und **Entspannung**. In **Ostrožská Nová Ves**, wenige Kilometer von Kunovice entfernt, nutzt man Schwefelquellen zur Behandlung von Hautkrankheiten und Leiden des Bewegungsapparats. In der Umgebung des Orts spiegelt sich der Himmel in Erholungsseen wider, die nach dem Abbau von Kies entstanden. In der hiesigen Fleischerei sollten Sie die **Schornsteinwurst** probieren, die regelmäßig einen der ersten Plätze im Wettbewerb „**Um den König der mährisch-slowakischen Fleischwürste**“ gewinnt. In Uherský Ostroh kommen die Weinliebhaber auf ihre Kosten. Teil des hiesigen Schlossgeländes ist eine **kleine Regional-Vinothek**. Beherrscht wird das Städtchen vom nach und nach restaurierten **Schloss**, Uherský Ostroh ist auch eine der Anlegestellen am **Bata-Kanal**.

Letecké muzeum Kunovice – foto archiv ČGAMM

Ein „**süßer**“ Halt ist die Ortschaft **Ostrožská Lhota**, und zwar dank ihrer **Konditorei**, wo man Rundkuchen und Naschwerk wie zu Großmutterns Zeiten bäckt.

Vieles über die Vergangenheit der Mährischen Slowakei erfahren Sie in **Hluk**. Im Städtchen erfahren Sie anschaulich in den **historischen Bauernhäuser** Nummer 283 und 284, wie man vom 17. bis Mitte des 19. Jahrhunderts auf dem Dorf lebte. Ein Erlebnis ist auch die **Renaissance-Wasserfestung** von 1559. Aus dem 9. Jahrhundert stammt ein **slawisches Grabbügel** mit 60 Gräbern. Angenehme Stunden verbringen Sie beim Besuch des modernen **Freibades**.

Feinschmeckererlebnisse bietet auch **Dolní Němčí**. Im **Museum Na Mlýně** (Zur Mühle) werden zahlreiche Programme aufgelegt, die Gourmets sollten die Events **Muskochen** sowie **Kochen wie zu Uromas Zeiten** nicht auslassen. Außerdem ist die Ortschaft bekannt für den **Knoblauchanbau**.

Und vorbeifahren dürfen wir auch an **Vlčnov** nicht, einer Weinbaugemeinde mit erhaltener **Kellergasse** und historischen Bauernhäusern, hier feiert man jedes Jahr im Mai das weit bekannte Folklorefestival „**Königsreiten**“. Im Haus Nr. 57 erwartet Sie eine Ausstellung mit den **Wohnräumen eines Mittelbauern**, eine Rarität ist das neu eingerichtete **Volksbrenneimuseum** mit zahlreichen Destillierapparaten von verschiedener Art, Größe und Alter. Sie finden es im Gehöft Haus-Nr. 65.

Und zum Schluss unseres Menüs noch einmal Wein. Mit diesem Getränk begrüßt Sie **Popovice**, das ebenfalls farbenfrohe Folkloretaditionen bewahrt. Das **private Museum Potomák** ist ein bemerkenswerter Ort, wo Sie sich mit der Geschichte der regionalen Trachten und Volkskunst vertraut machen.

Popovice, Potomákov muzeum krojů – foto Z. Karlíková

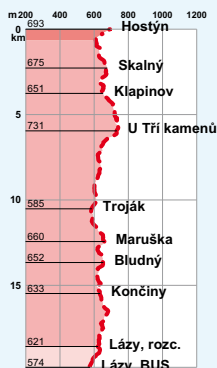

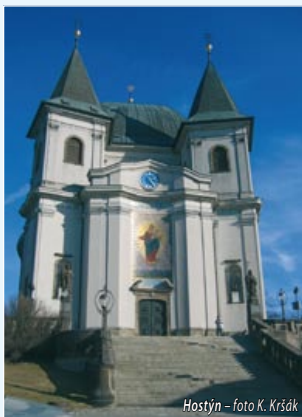
Hostýnská magistrála nás zavede na malebná místa, poskytne osvěžení z přírodních pramenů vody a dovolí nám nahlédnout do historie. Páteří trasa magistrály, vedoucí hřebem Hostýnských vrchů, je dlouhá 19 km. Na sedmi místech ji kříží odbočky na „vedlejší“ trasy. Na významných místech trasu lemují 25 dřevěných odpočívadel, dvě velké mapy na parkovištích Tesák a Troják a celkem 22 velkoplošných panoramatických map.

●●●● 19,8 km 524 m MTB

Dominantou celé oblasti je bájný **Hostýn**, lokalita národního významu, původně keltské oppidum, dnes věhlasné **maríánské poutní místo** vyhlášené legendou o zázraku Panny Marie, která roku 1241 ochránila obyvatelstvo před tatarským nájezdem. Na vrcholu Hostýna stojí **barokní bazilika Nanebevzetí Panny Marie**, na západním svahu pod kostelem tryská **pramen** dle pověstí **zázračné vody**, nad pramenem je vystavěna **barokní Vodní kaple**. Od Vodní kaple k bazilice vede 221 schodů z pískovcových kvádrů. Celé okolí si můžete prohlédnout z kamenné rozhledny císaře Františka Josefa I. z roku 1897.

Hostýn – foto K. Kršák

Pokud vyrazíte na Hostýnsko, určité odbočte do **Rusavy**. Její ovzduší je přirovnáváno k ovzduší Vysokých Tater, obec má rekreační charakter, i díky areálu **přírodního koupaliště** se solárním ohřevem vody.

Další křižovatkou na trase Magistrály je **Klapinov**, umožňuje odbočku jak do Rusavy, tak do obce **Chvalčov** a její **kaple zasvěcené Sv. Cyrilu a Metodějovi**.

TIP: **Obřany** – zřícenina raně gotického hradu na vysokém lesnatém vrchu. Dochované je kus původní středověké hradby zakončené přízemním torzem válcové věže.

U Tří kamenů (hranice bývalých panství) je další možnost volby trasy. Doporučujeme pokračovat směrem na **Tesák**. **Pod Kyčerou**, na okraji turistického centra Tesák, směřujte přes **Machovu studánku** a **Grapy** (nezaměnit s vyhlídkou Grapy u Rusavy!) do **Chvalčova**. V oblasti zvané **Valašky** trasa prochází údolím podél říčky Bystřička přes **Kozlůvky** až k hotelu Říka ve Chvalčově. Další možnost se nabízí, pokud od Tří Kamenů a Kyčery pokračujete přes Tesák údolím Rosošného potoka do obce Rajnochovice. **Rajnochovice** – to je kostel sv. Anny, sousoší Panny Marie před kostelem a na hřbitově, pamětní kříž, fara se sochou J. Nepomuckého. Na potoku je menší přehrada Klauza k plavení dříví na pilu. V obci je **možnost vyjíždky na koni**.

Hojně navštěvovaným místem oblasti je **Troják**, rekreační, turistické a lyžařské středisko na hlavním diagonálním hřebeni Hostýnských vrchů, který je křižovatkou a východiskem turistických cyklistických tras. Na Trojáku si znovu můžete vybrat, kam bude pokračovat váš výlet za poznáním krás Hostýnských vrchů.

Rajnochovice – foto J. Vopařil

Szlak Magistrala Hostyňská zaprowadzi was do malowniczych okolic, przynosi orzeźwienie w naturalnych źródłach i pozwoli zaglądnać do historii. Główna trasa szlaku prowadząca po grzbiecieniu Gór Hostyňských ma długość 19 km. W siedmiu miejscach przecinającą odgałęzienia do „bocznych” tras. Wzdłuż szlaku jest w znaczących miejscach 25 drewnianych obiektów wypoczynkowych, dwie duże mapy na parkingach Tesák i Troják oraz w sumie 22 dużych map panoramacyjnych.

Nad całym krajem góruje mityczny **Hostýň**, miejsce o narodowym znaczeniu, pierwotnie oppidum celtyckie, obecnie popularne **mariańskie miejsce pątnicze** znane z legendy o cudzie Panny Marii, która w 1241 roku jakoby uratowała mieszkańców przed najazdem tatarskim. Na szczycie Hostýňa stoi **barokowa bazylika Wniebowzięcia Marii Panny**, na zachodnim stoku pod kościołem tryska **źródło wody o cudotwórczej**, według legendy, mocy. Nad źródłem zbudowano **barokową Kaplicę Wodną**. Od Kaplicy Wodnej do bazyliki prowadzi 221 schodów z bloków piaskowca. Całą okolicę można zobaczyć z kamiennej **wieży widokowej cesarza Franciszka Józefa I** z 1897 roku.

Jeżeli ruszycie w region hostyňský na pewno skręćcie też do **Rusawy**. Jej powietrze porównywane jest z powietrzem Wysokich Tatr, wioska ma rekreacyjny charakter, między innymi dzięki arealowi **kąpieliska naturalnego** z wodą ogrzewaną solarami.

Następnym skrzyżowaniem na szlaku Magistrali jest **Klapínov**, umożliwia skręcenie do Rusawy albo do **Chwalczowa**, do tamtejszej **kaplicy poświęconej św. Cyrylowi i Metodemu**.

WSKAZÓWKA: **Obřany** (Obrzany) – ruiny wczesnogotyckiego grodu na wysokiej zalesionej górze. Zachowany jest kawał pierwotnego muru średniowiecznego zakończony parterową resztką walcowej wieży.

Koło Trzech Kamieni (Tři kameny – granica byłych posiadłości) jest następna możliwość wyboru trasy. Polecamy kontynuować jazdę w kierunku na **Tesák**. **Pod Kyčera**, na skraju ośrodka turystycznego Tesák, kierujcie się przez **Źródełko Machy** (Machova studánka) i **Grapy** (nie mylić z punktem widokowym Grapy koło Rusawy!) do **Chwalczowa**. Na obszarze zwanym **Valašky** trasa prowadzi doliną wzdłuż rzeczki Bystřička przez **Kozlůvky** aż do hotelu Říka w Chwalczowie. Inna możliwość wchodzi w rachubę, jeżeli od Trzech kamieni i Kiczery jedziecie dalej przez Tesák doliną potoka Rosoňny do wsi Rajnochovice. **Rajnochovice** – to kościół św. Anny, rzeźba Panny Marii przed kościołem i na cmentarzu, krzyż pamięci, parafia z pomnikiem J. Nepomucena. Potok przegradza mniejsza zapora Klauza służąca do spławiania drewna do tartaku. W wiosce jest **możliwość przejażdżki konnej**.

Często zwiedzanym miejscem w regionie jest **Troják** – rekreacyjny, turystyczny i narciarski ośrodek na głównym diagonalnym grzbiecieniu Gór Hostyňských, który jest skrzyżowaniem i punktem wyjściowym turystycznych szlaków rowerowych. Na Trojáku znowu możecie wybierać, dokąd będzie dalej prowadziła wasza wycieczka za poznaniem walorów Gór Hostyňských.

Die Hostýnmagistrale führt uns zu malerischen Plätzen, bietet Erfrischung aus Naturquellen und erlaubt uns einen Blick in die Geschichte. Die Haupttrasse der Magistrale folgt dem Kamm der Hostýnské vrchy (Hosteiner Berge) und misst 19 km. An sieben Stellen zweigen Nebenstrecken ab. An wichtigen Orten der Hostýnmagistrale finden wir 25 Rastplätze aus Holz, ferner zwei große Landkarten an den Parkplätzen Tesák und Troják sowie insgesamt 22 großflächige Panoramakarten.

Beherrscht wird das ganze Gebiet vom sagenumwobenen **Hostýn** (deutsch Hostein), einem Ort von nationaler Bedeutung, ursprünglich keltisches Oppidium, heute weit bekannter **Marienwallfahrtsort** mit der Legende über das Marienwunder. Die heilige Jungfrau rettete im Jahr 1241 Mähren und seine Bewohner vor dem Tatareneinfall. Auf dem Gipfel des Hostýn thront die **Barockbasilika Mariä Himmelfahrt**, am Westhang unterhalb der Kirche entspringt eine Quelle mit der Sage nach **wundertätigem Wasser**, oberhalb der Quelle erbaute man eine **barocke Wasserkapelle**. Von der Wasserkapelle zur Basilika führen 221 Stufen aus Sandsteinquadern. Die gesamte Umgebung können Sie vom **Naturstein-Aussichtsturm Kaiser Franz Josef I.** von 1897 besichtigen.

Wenn Sie Ihr Weg auf den Hostein führt, sollten Sie sicherlich einen Abstecher nach zur Ortschaft **Rusava** machen. Ihre Luft wird mit der in der Hohen Tatra verglichen, es ist ein Urlaubsort und Erholungsort, auch dank seines solarbeheizten **Naturbades**.

Eine weitere Kreuzung an der Magistrale ist **Klapínov**, von hier gelangen Sie sowohl nach Rusava als auch in die Ortschaft **Chvalčov** mit ihrer den hl. **Konstantin und Method** geweihten Kapelle.

TIPP: **Obřany** – frühgotische Burgruine auf einem hohen bewaldeten Berg. Erhalten blieb ein Stück der mittelalterlichen Wehrmauern, die mit dem eingeschossigen Torso eines zylindrischen Turms enden.

Rajnochovice – foto archiv ČCRMM

U Tří kamenů (An den Drei Steinen – ehemalige Herrschaftsgrenze) ist die nächste Möglichkeit zur Streckenwahl. Wir empfehlen, in Richtung **Tesák** weiter zu fahren. Am Wegweiser **Pod Kyčerou**, am Rand des Touristenzentrums Tesák wählen Sie den Weg über die Quelle **Machova studánka** nach **Chvalčov**. Im **Valašky** genannten Waldgebiet führt die Strecke durch das Tal des Flüsschens Bystřička über **Kozlůvky** bis zum Hotel Říka in Chvalčov. Eine weitere Möglichkeit bietet sich an, wenn Sie von U Tří Kamenů und Pod Kyčerou über Tesák in das Tal des Rosošný-Bachs bis zur Ortschaft Rajnochovice fahren. **Rajnochovice** – das sind die Annenkirche, die Statuengruppen mit der Jungfrau Maria vor der Kirche und auf dem Friedhof, ein Gedenkkreuz und die Pfarre mit Nepomukstandbild. Der kleine Stausee Klauza am Bach diente ursprünglich zum Schwemmen von Holzstämmen bis zum Sägewerk. Im Ort gibt es einen **Reithof**.

Ein gern besuchter Ort im Gebiet ist **Troják**, ein Erholungs-, Wander- und Skizentrum auf dem diagonalen Hauptkamm der Hosteiner Berge, zugleich Kreuzung und Ausgangspunkt von Radwanderwegen. Am Troják können Sie wieder wählen, wohin Ihr Ausflug zu den Schönheiten der Hostýnské vrchy weiter gehen soll.

Troják – foto J. Vopařil

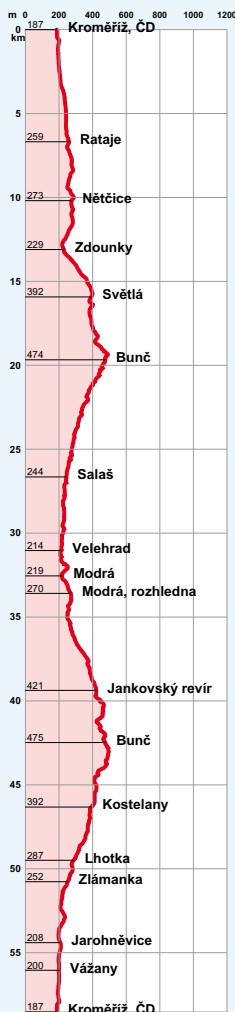

Po prohlídce města Kroměříže, kterému se přezdívá „Hanácké Atény“ se vydáme na cestu za poznáním Chřibů, na jejichž nejvyšším vrcholu, Brdu, můžeme vystoupit na rozhlednu, ze které budeme mít celý přírodní park jako na dlani.

●●●● 58,5 km 1139 m SIL

Kroměříž patří určitě k nejatraktivnějším místům nejen Východní Moravy, ale celé České republiky. Výjimečnou ji dělají především **Arcibiskupský zámek** a **zahrady Květná** a **Podzámecká**, které byly vyhlášené památkami UNESCO. Součástí zámku je proslulá obrazárna, představující špičková díla evropských malířů z 15. – 18. století. Podzámecká zahrada je přírodně-krajinářský park s romantickými stavbami, potůčky, rybníky, sochařskou výzdobou, domácími zvířaty a okrasným i dravým ptactvem. V roce 1665 vznikl za tehdejšími hradbami města Libosad, zvaný dnes Květná zahrada. Navštívit můžete i **Muzeum Kroměřížska**, jedna z jeho stálých expozic je zaměřena na zdejšího rodáka Maxe Švabinského.

Centrem turistiky a křižovatkou turistických tras ve Chřibech je rekreační středisko **Bunč**, kde cykloturisté naleznou výborné zázemí. Je zde vybudován pomník členům partyzánského oddílu Olga.

TIP: Brdo – vydejte se z Bunče na Brdo (587 m n.m.), nejvyšší vrchol Chřibů. Z vrcholu tamní **kamenné rozhledny** se vám dostane nádherných výhledů do okolí.

V podhůří Chřibů navštívte **Velehrad**, významné poutní místo, jemuž dominuje **bazilika a cisterciácký klášter** založený roku 1205. V bazilice je zachována řada cenných uměleckých děl a **rozsáhlé lapidárium**. Velehrad navštívil 22. dubna 1990 papež Jan Pavel II.

S Velehradem sousedí obec **Modrá** s unikátním **archeologickým skanzenem**, který přibližuje život Velké Moravy. Areál je obehnan dřevěnou palisádou, u vstupní brány jsou vztyčené dvě strážní věže. Asi 1,5 kilometru severně od obce se nachází **dřevěná**, okolo osm metrů vysoká **rozhledna**.

V Chřibech se bude líbit i milovníkům divokého Západu. V **Kostelanech** totiž najdou **stylový ranč**, který nabízí vyžití nejen milovníkům koní, ale také ubytování a relaxaci.

Velehrad, bazilika – foto P. Titz

Ranč Kostelany – foto archiv CCR Východní Moravy

Po zwiedzeniu miasta Kroměříž, które zwą też „Hanackimi Atenami” wyruszymy zapoznać się z Chrzibami – na najwyższym ich wierzchołku Brdu możemy wejść na wieżę widokową, z której będziemy mieli cały park naturalny jak na dłoni.

Kromierzyż należy bez wątpienia do najbardziej atrakcyjnych miejsc nie tylko wschodnich Moraw, ale całej Republiki Czeskiej. Wyjątkowym czynią to miasto przede wszystkim **Pałac Arcybiskupski** i ogrody – **Ogród Kwiatów** i **Ogród Zamkowy**, które zostały zapisane na liście zabytków UNESCO. Do zamku należy głośna galeria obrazów, z wystawą arcydziel malarzy europejskich z XV – XVIII wieku. Ogród Zamkowy jest parkiem naturalno-krajobrazowym z romantycznymi obiektami, potokami, jeziorkami, rzeźbami, zwierzętami domowymi oraz ptakami ozdobnymi i drapieżnymi. W 1665 roku powstał poza ówczesnymi murami miasta tzw. Libosad, zwany obecnie Ogrodem Kwiatów. Zwiedzić można też **Muzeum Kromierzyżskiego Regionu**, jedna z jego stałych wystaw zajmuje się dziełem i życiem twórcy jednego z rodaków Maxa Švabinskigo.

Centralnym ośrodkiem turystyki i skrzyżowaniem szlaków turystycznych w Chrzibach jest ośrodek rekreacyjny **Bunč**, w którym cykloturysty znajdują wyborne zaplecze. Stoi tu pomnik poświęcony członkom partyzanckiego oddziału Olga.

Kroměříž, Podzámecká zahrada – foto I. Paulík

Bunč – foto P. Kovář

WSKAZÓWKA: **Brdo** – wyruszyć z Buncza na Brdo (587 m n.p.m.), najwyższy wierzchołek Chrzibów. Z tamtejszej **kamiennej wieży widokowej** otworzą się przed wami wspaniałe widoki na okolicę.

Na przedgórzu Chrzibów zwiedźcie **Velehrad**, doniosłe miejsce pątnicze, któremu dominuje **bazylika i klasztor cysterski** założony w 1205 roku. W bazylice zachowany jest szereg cennych dzieł sztuki i **rozległe lapidarium**. Na Velehradzie był 22 kwietnia 1990 papież Jan Paweł II.

Z Velehradem sąsiaduje wioska **Modrá** z unikalnym **skansenem archeologicznym**, który przybliży życie Wielkiej Morawy (państwa z IX w.). Areal otoczony drewnianą palisadą, koło bramy wejściowej stoją dwie wieże wartownicze. Około 1,5 kilometra na północ od wioski znajduje się **drewniana wieża widokowa** o wysokości mniej więcej ośmiu metrów.

W Chrzibach podobać się będzie też miłośnikom Dzikiego Zachodu. W **Kostelanach** bowiem znajdują **stylowe ranczo**, które oferują nie tylko wyżycie się dla miłośników koni, ale też noclegi i relaks.

rozhledna Brdo – foto E. Dujková

Nach der Stadtbesichtigung von Kroměříž, das man gern „Hannakisches Athen“ nennt, starten wir zu einer Erkundungsreise in die Chřiby (deutsch: Marsgebirge), auf deren höchstem Berg Brdo wir einen Aussichtsturm besteigen können, von dem aus wir den gesamten Naturpark wie auf der Hand liegen haben.

Kroměříž zählt sicher zu den attraktivsten Orten nicht nur in Ostmähren, sondern in ganz Tschechien. Zu etwas Besonderem machen es vor allem das **Erzbischöfliche Schloss** und der sog. **Blumengarten** sowie der **Schlossgarten**, die ins UNESCO-Kulturerbe aufgenommen wurden. Teil des Schlosses ist eine berühmte Gemäldegalerie, die Spitzenwerke der europäischen Meister des 15. – 18. Jahrhunderts vorstellt. Der Schlossgarten ist ein Natur- und Landschaftspark mit romantischen Bauten, kleinen Bächen, Teichen, Statuenschmuck, mit Haustieren und Zier- wie Raubvögeln. Im Jahr 1665 entstand hinter den damaligen Stadtmauern der heutige Blumengarten. Besuchen können Sie auch das **Regionalmuseum Kroměříž**, eine seiner ständigen Ausstellungen ist dem Maler und Sohn der Stadt Max Švabinský gewidmet.

Kroměříž, Květná zahrada – foto K. Kršák

Ein Touristenziel und zugleich Kreuzung von Wanderwegen in den Chřiby ist **Bunč**, wo die Radwanderer ausgezeichnete Dienstleistungen vorfinden. Ein Denkmal erinnert an die Mitglieder der Partisanengruppe Olga.

TIPP: **Brdo** – radeln Sie von Bunč auf den Brdo (587 m ü. d. M.), den höchsten Gipfel des Marsgebirges. Vom dortigen **Aussichtsturm aus Naturstein** genießen Sie herrliche Ausblicke in die Umgebung.

Am Fuß der Chřiby sollten Sie **Velehrad** besuchen, ein bedeutender Wallfahrtsort, der von der **Basilika** und dem 1205 gegründeten **Zisterzienserkloster** beherrscht wird. In der Basilika sind zahlreiche wertvolle Kunstwerke und ein **ausgedehntes Lapidarium** zu bewundern. Velehrad wurde am 22. April 1990 von Papst Johannes Paul II. besucht.

cestou z Velehradu do archeoskanzeny Modrá – foto E. Dujková

An Velehrad grenzt die Ortschaft **Modrá** mit einem einzigartigen **archäologischen Freilichtmuseum**, das uns das Leben im Großmährischen Reich näher bringt. Das Gelände wird von einer Holzpalisade geschützt, am Eingangstor erheben sich zwei Wachtürme. Etwa 1,5 Kilometer nördlich von Modrá lockt ein rund acht Meter hoher **Aussichtsturm aus Holz** zum Besteigen.

Im Marsgebirge wird es auch den Liebhabern des Wilden Westens gefallen. In **Kostelany** finden sie nämlich eine **stilgerechte Ranch**, die nicht nur Pferdesport bietet, sondern auch Übernachtung und Entspannung.

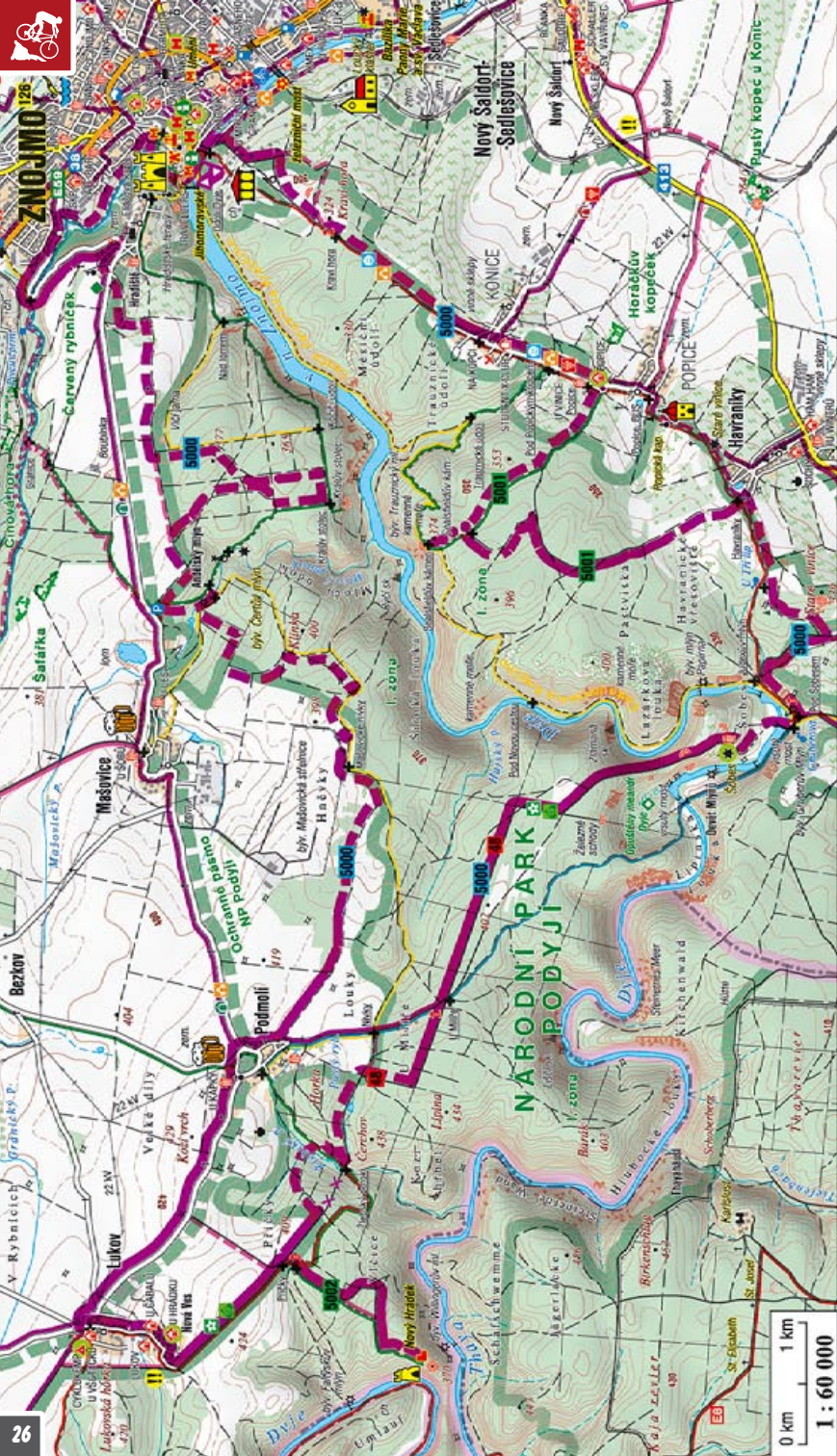

Modrá, archeoskanzen – foto archiv OCRMM

ZNOJMO 128

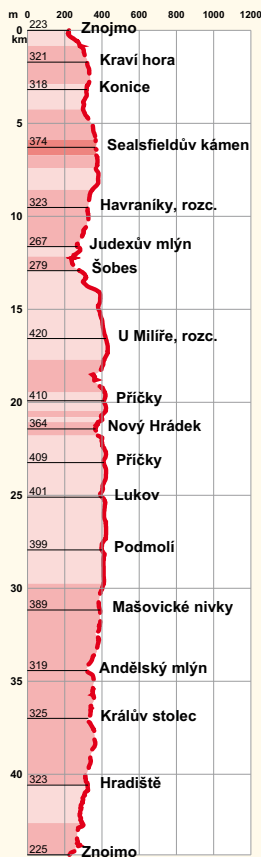

Národnímu parku Podyjí není třeba dělat reklamu. Jen málokde uvidíte tolik aut s koly na střeše. To jedou ti, kteří už vědí, že cestičky nad meandrující Dyjí patří k největším cykloturistickým zážitkům v České republice. Teď to víte i vy, tak neváhejte vyjet, protože i milovníci adrenalinu si jeho hladinu mohou na některých úsecích zvýšit. U ostatních postačí, pokud se budou řídit výstražnými tabulkami v terénu a jízdu přizpůsobí svým silám.

44,3 km 975 m TREK

Znojmo, kostel Sv. Mikuláše – foto P. Kovář

Výlet začíná ve městě **Znojme**, které již roku 1226 bylo městem královským. Na území města proto najdete velkou řadu církevních památek, z nichž nejvýznamnější je **národní kulturní památka rotunda sv. Kateřiny**. Jihomoravské muzeum sídlí od počátku 20. století v prostorách zdejšího zámku je jedním z nejstarších muzeí na jižní Moravě. Milovníci tajemna by určitě měli navštívit **podzemí**, které bylo vytesáno v 13. – 17. století a sloužilo jako zásobárna potravin i úkryt obyvatel v dobách ohrožení města. V současnosti zde vládnou tajuplné bytosti. Pokud raději upřednostňujete pohled na město z ptáčích perspektiv, jsou vám k dispozici **Radniční** a **Vlkova věž**. Všechny pamětihodnosti jsou k vidění i během okružní jízdy vyhlídkovým kolovým vláčkem. Hlavně děti ocení městskou **plovárnu Louka** s tobogánem, skluzavkou a divokou řekou, která se nachází v blízkosti Louckého kláštera.

Z města pomalu vystoupáte na **Kraví horu**. Zde možná potkáte chráněné druhy živočichů, jako je kudlanka nábožná, ploskoroh pestrý, otakárek fenyklový a ovocný, ještěrka zelená, užovka hladká.

Po dalším mírném stoupání se vám z vyhlídky zvané **Sealsfieldův kámen**, naskytne jeden z nejkrásnějších pohledů do **údolí Dyje**, na **Znojemskou přehradu** a město samotné.

Asi na 12 km budete přejíždět přes **visutý most** nad řekou Dyjí. Tento a další dva byly postaveny vojsky pohraniční stráž. Dnes už našťástí slouží jen návštěvníkům.

Další zastávka bude více než příjemná. **Vinice Šobes** nabízí prohlídku spojenou s degustací zdejších značek jako je např. Ryzlink rýnský nebo Rulandské bílé.

Další zastávkou našeho cyklovýletu je **Nový Hrádek**, který si dal roku 1358 vystavět markrabě moravský. Obytný palác je chráněn dvojitou hradbou elipsoidního půdorysu, prý typickou pro hrady v Tyrolsku. Do dnešní doby se na jeho místě dochovala pouze zřícenina, nabízející nádhernou vyhlídku na **meandry řeky Dyje** a **Národního parku Podyjí**. Otevřeno je od května do září.

V obci **Podmoli** si můžete prohlédnout **kapli Bolestné Panny Marie** z roku 1753. Je zde možno se občerstvit ve dvou hospůdkách a také se ubytovat v penzionu.

Další zastávkou našeho výletu je **jedinečná vyhlídka do údolí Dyje – Kráľův stolec**. Podle pověsti odtud sledoval polský král Jan III. Sobieski v roce 1683 přechod svých vojsk přes Dyji, když táhl na pomoc Turky obležené Vídně. Roku 1892 byl na tomto místě vybudován dřevěný pavilon, který sloužil až do konce první světové války. Roku 1922 zřídil Spolek německých turistů ve spolupráci s Klubem českých turistů nedaleko místa původního pavilonu nový altán v jeho dnešní podobě.

Parkowi Narodowemu Podyji nie trzeba reklamy. W niewielu miejscach zobaczycie tyle samochodów z rowerami na dachach jak tu właśnie. To jadą ci, którzy już wiedzą, że dróżki nad meandrującą Dyją należą do najwspanialszych przeżyć cykloturystycznych w Republice Czeskiej. Teraz wiecie to także wy, więc nie wahajcie z przyjazdem. Są odcinki, które podniosą poziom adrenaliny we krwi jej amatorom. Reszcie wystarczy, jeżeli będą kierować się tablicami ostrzegawczymi w terenie i przystosują jazdę do swojej kondycji.

Wycieczka rozpoczyna się w mieście **Znojmo**, które już w 1226 roku było miastem królewskim. Na terenie miasta znajdziecie wiele zabytków kościelnych, z których najdonioślejszym jest **narodowy pomnik kultury – rotunda św. Katarzyny. Muzeum Południowomorawskie**, goszczące od początku XX wieku w pomieszczeniach tutejszego zamku, jest jednym z najstarszych muzeów na południu Morawy. Miłośnicy tajemnic na pewno powinni zwiedzić **podziemia**, które zostały wykute w XIII – XVII wieku i służyły jako magazyn żywności i schronienie dla obywateli w okresach zagrożenia miasta. Obecnie panują tu tajemnicze stworzenia. Jeżeli wolicie widok na miasto z perspektywy ptaka, są do waszej dyspozycji **wieża Ratuszowa** i **Vlka**. Wszystkie obiekty zabytkowe można zobaczyć podczas przejażdżki okrzędną turystycznym minipociągami drogowym. Głównie dzieci docenią **kąpielisko miejskie Louka** ze zjeżdżalnią, ślizgawką i rwącą rzeką, znajdujące się niedaleko Louckiego klasztoru.

Sealsfielduv kámen – foto M. Stupka

Z miasta powoli podjedziecie na **Krowią Górę**. Tu możecie spotkać chronione rodzaje zwierząt, takich jak modliszka zwyczajna, sieciarka Libelloides macaronius, paż królowej i paż żeglarski, jaszczurka zielona, gniewosz plamisty.

Po następnym lekkim podejździe, z miejscą widokowego zwanego **Kamień Sealsfielda**, otworzy się przed wami jeden z najładniejszych widoków na **dolinę Dyji, Zaporę Znojemską** i samo miasto.

Miniej więcej na 12-tym kilometrze przejeżdżać będziecie przez **wiszący most** nad rzeką Dyją. Ten i dwa dalsze były budowane przez wojska straży granicznej. Dzisiaj służą już na szczęście tylko turystom.

Bardzo przyjemnym będzie następny przystanek. **Winnica Szobes** oferuje zwiedzenie połączone z degustacją tujejszych odmian, takich jak naprz. Ryzlink rýnský albo Rulandské bílé.

Dalszym przystankiem naszej wycieczki rowerowej jest **Nový Hrádek**, który dał sobie zbudować w 1358 roku markrabia morawski. Pałac mieszkalny chroniony podwójnymi murami o rzucie eliptycznym, typowym pono dla zamków w Tyrolu. Do dnia dzisiejszego dochowały się w tym miejscu tylko ruiny, oferujące cudowny widok na **meandry rzeki Dyji** i **Parku Narodowego Podyji**. Ruiny otwarte są od maja do września.

W wiosce **Podmolí** możecie zobaczyć **kaplicę Panny Marii Bolesnej** z 1753 roku, posilić się w dwu gospódkach, można się zakwaterować w pensjonacie.

Następnym przystankiem naszej wycieczki jest **wyjątkowe miejsce widokowe na dolinę Dyji – Tron Króla**. Według legendy obserwował z tego miejsca polski król Jan III Sobieski w 1683 roku przeprawę swoich wojsk przez Dyję, kiedy śpieszył na odsiecz Wiednia oblężonego przez Turków. W 1892 roku zbudowano w tym miejscu drewniany pawilon, który służył aż do końca I wojny światowej. W 1922 roku Spółka Turystów Niemieckich zbudowała niedaleko miejsca pierwotnego pawilonu przy współpracy z Klubem Turystów Czeskich nową altanę w jej dzisiejszym kształcie.

Znojmo – foto M. Stupka

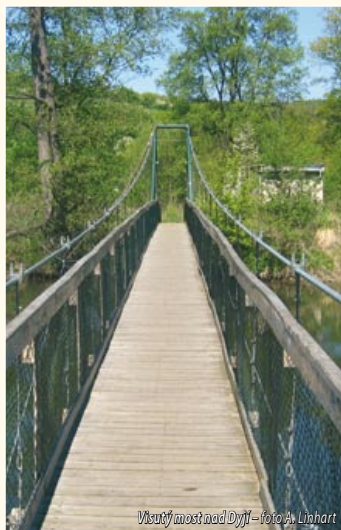

Für den Nationalpark Thayatal braucht man nicht zu werben. Kaum anderswo sieht man so viele Autos mit Fahrrädern auf dem Dach. Da fahren jene, die schon wissen, dass die schmalen Wege über der mäandrierenden Thaya (tschechisch Dyje) zu den größten Radfahrerlebnissen in Tschechien gehören. Jetzt wissen auch Sie es, zögern Sie also nicht loszufahren, denn auch für Adrenalinfreunde lässt mancher Abschnitt den Hormonspiegel hochschnellen. Für uns andere genügt es, wenn wir uns an die Warnschilder im Gelände richten und die Fahrt unseren Kräften anpassen.

Den Ausflug beginnen wir in der Stadt **Znojmo** (deutsch Znaïm), die bereits 1226 königliche Stadt war. Auf ihrem Gebiet finden wir daher eine große Anzahl sakraler Baudenkmäler, unter denen die **Katharinenrotunde als nationales Kulturdenkmal** besonders hervorsticht. Das seit Anfang des vorigen Jahrhunderts in den Räumen des hiesigen Schlosses untergebrachte Südmährische Museum ist eines der ältesten in Südmähren. Liebhaber des Mysteriösen sollten ganz bestimmt die **unterirdischen Gänge** der Stadt besuchen, die im 13. – 17. Jahrhundert ausgehauen wurden und als Vorratskammern für Lebensmittel und als Zuflucht der Bevölkerung in Kriegszeiten dienten. Heute herrschen hier geheimnisvolle Wesen. Wenn Sie lieber aus der Vogelperspektive einen Blick auf Znojmo werfen wollen, stehen Ihnen der **Rathausturm** und der **Turm Vlkova věž** zur Verfügung. Alle Sehenswürdigkeiten erblicken Sie auch bei einer Rundfahrt mit der Minieisenbahn durch die Straßen. Vor allem die Kinder werden vom städtischen **Schwimmbad Louka** mit Wendelrutsche, Rutschbahn und Wildfluss begeistert sein, Sie finden es in der Nähe des Prämonstratenserklosters.

Aus der Stadt steigen wir allmählich auf den **Kraví hora** (Kuhberg) an. Hier erblicken Sie vielleicht geschützte Tierarten wie Gottesanbeterin, Schmetterlingshaft, Schwalbenschwanz, Segelfalter, Smaragdeidechse oder Schlingnatter.

Nach einer weiteren mäßigen Steigung bietet sich Ihnen vom **Sealsfield-Stein** genannten Aussichtspunkt einer der schönsten Blicke in das **Thayatal**, auf die **Talsperre Znojmo** und die Stadt selbst.

Visuť most nad Dyjí – foto A. Linhart

Etwa auf dem 12. Kilometer queren Sie über eine **Hängebrücke** die Thaya. Sie wurde gemeinsam mit zwei weiteren von den Grenztruppen erbaut. Heute dient die Brücke zum Glück nur noch den Besuchern.

Der nächste Halt wird mehr als angenehm. Der **Weingarten Šobes** bietet eine Besichtigung, verbunden mit der Verkostung hiesiger Weine wie Rheinriesling oder Weißer Burgunder.

Eine weitere Station unseres Radausflugs ist die Burg **Nový Hrádek**, die der Markgraf von Mähren im Jahr 1358 erbauen ließ. Den Wohnpalas schützte eine doppelte Wehrmauer mit elliptischem Grundriss, was typisch für die Tiroler Burgen sein soll. Bis heute ist von Burg nur eine Ruine geblieben, die herrliche Ausblicke auf die **Mäander der Thaya** und den **Nationalpark Thayatal** bietet. Geöffnet ist sie vom Mai bis September.

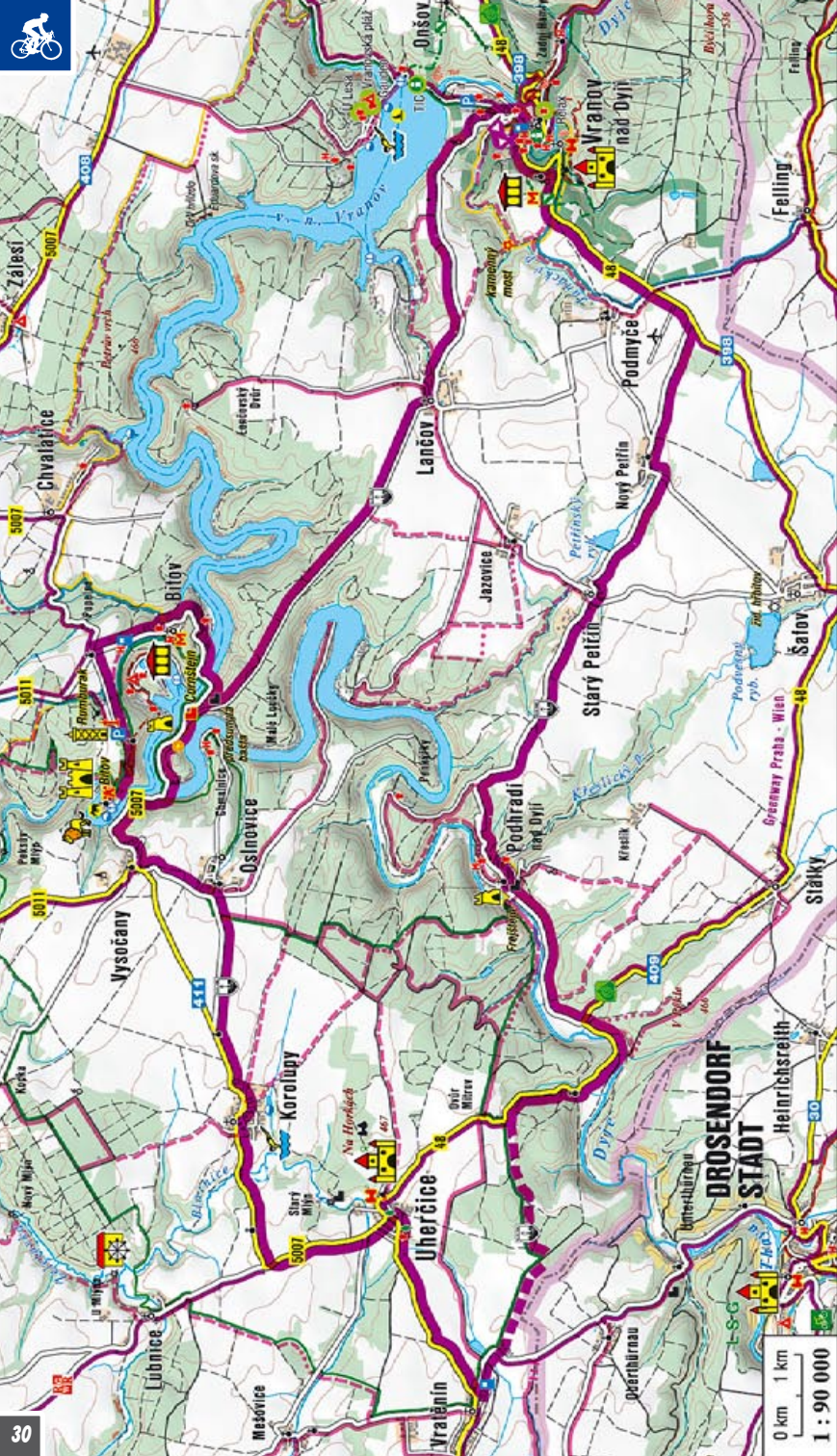

Vinice Šobes – foto archiv Jihočeského kraje

In der Ortschaft **Podmolí** können Sie die **Kapelle Mariä sieben Schmerzen** aus dem Jahr 1753 besichtigen. Hier laden auch zwei kleine Gasthäuser zur Einkehr und eine Pension zur Übernachtung.

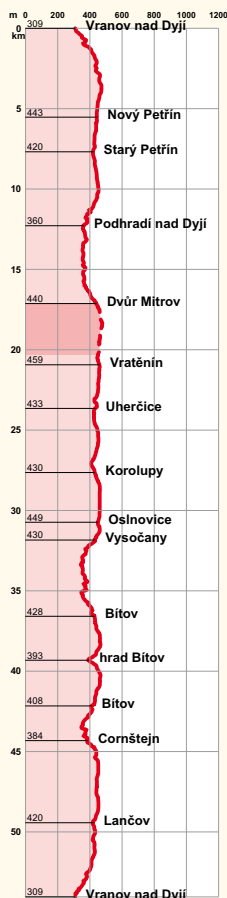
Als nächstes erwartet uns ein **einzigartiger Blick in das Thayatal** – vom **Königsthron** (Králov stolec). Der Sage nach verfolgte im Jahr 1683 von hier aus der polnische König Johann III. Sobieski das Übersetzen seiner Truppen über die Thaya, als er dem von den Türken belagerten Wien zu Hilfe eilte. An dieser Stelle wurde 1892 ein Holzpavillon gebaut, der bis zum Ende des ersten Weltkrieges seinem Zweck diente. Im Jahr 1922 errichtete der Verein Deutscher Touristen in Zusammenarbeit mit dem Tschechischen Wanderverein unweit der ursprünglichen Stelle einen neuen Pavillon in seiner heutigen Form.

Vranovská přehrada ožívá v létě lodičkami a lodičkami a po nové lávce přes Švýcarskou zátoku korzují obyvatelé kempu jako po lázeňské promenádě. Zatopené údolí střeží na jednom konci hrad Bítov s pomocníkem Cornštejnem, na konci opačném Vranovský zámek. Proto si zde vyznačí historických památek i aktivního odpočinku přijdou zcela jistě na své.

Východím a zároveň konečným bodem trasy je **Vranov nad Dyjí**. Významnou památkou středoevropského baroka je **zámek** postavený na strmé 80 m vysoké skále nad Dyjí. Jeho interiéry dokumentují kulturu šlechtického bydlení 18. a 19. století. Umělecky nejhodnotnější částí zámku jsou **kaple a sál předků**. Zavítat můžete i do romantického **lesoparku** s pozůstatky parkových staveb. Zámek otevřen od dubna do října.

Kousek za zámkem naleznete **pevnostní muzeum**. V rekonstruovaných bunkrech, tzv. „řopících“ se můžete dozvědět hodně zajímavosti o budování předválečného hraničního opevnění a prohlédnout si přímo interiéry bunkrů.

Kolem obce **Podmyče** vedla tzv. **železná opona**, jejíž část je tu zachována jako skanzen. V severní části vsi stojí **kaple svaté Markéty**.

V **Podhradí nad Dyjí** si můžete prohlédnout **zříceninu hradu Frejštejn**, který společně s Cornštejnem podporoval obranu královského hradu Bítova. Dnes se zachovaly jen zbytky opevnění, brány, věže, hradiště kaple a paláce.

Další zastávkou na trase je obec **Uherčice**. Zde stojí přístupný **renesanční zámek** z 16. století s přízemními i patrovými arkádami a štukovou výzdobou interiéru od B. Fontany – národní kulturní památka. Na zámek navazují **renesanční barokní zahrady** a mladší **anglický park** s romantickým stavbami.

Další významnou památkou na trase je **zřícenina hradu Cornštejn**. Původně malá stavba byla stále rozšiřována a svého vrcholu dosáhla pravděpodobně v 15. století, kdy hrad patřil odbojnému Hynkovi z Lichtenburka, a proto byl dobyt vojsky Jiřího z Poděbrad. Ještě v 16. století byl hrad rozšiřován, ale na začátku 17. století se uvádí již jako pustý a chátrající. Zřícenina prochází rekonstrukcí a je přístupná v sezóně.

První **rozhledna** na Znojemsku „**Rumburak**“ vyrostla v polovině roku 2009. Vy můžete z třicetimetrové rozhledny spatřit hrady Bítov a Cornštejn a také větší část Vranovské přehrady. Rozhledna je součástí školicího střediska, restaurace, penzionu a sportovního centra. Název nese podle jména tamního krkavce.

Rozhledna Rumburak – foto A. Popek

Jestli jste se občerstvili, pokračujte k jednomu z našich nejstarších hradů, k **Bítovu**. Obdiv si zaslouží vynikající **sběrka zbraní** nebo poněkud kuriózně působící **soubor vypaných zvířat**, zejména psů. V areálu hradu navštívte také **výstavu bítovských strašidel** nebo **hradní ZOO** s množstvím drobných savců a dravých ptáků.

Ve stejnojmenné obci je v letních měsících otevřeno soukromé **Veterán muzeum** plné aut především zn. Tatra. K nalezení je zde i několik věcí souvisejících se životem a dílem **Járy Cimrmana**.

A co by to byl za výlet Vranovskem, kdybychom minuli **Vranovskou přehradu**. Přehrada byla postavena již ve 30. letech 20. století a je dlouhá 30 km. Nachází se zde celá řada stravovacích a ubytovacích zařízení, vodních sportovišť či přístavišť s pravidelnou lodní dopravou. Za proslulou dovolenou na písčitých plážích tak nemusíte cestovat až k dalekému moři!

Zapora Wranowska ożywa latem ludźmi i łodziami, po nowym mostku zawieszonym nad Zatoką Szwajcarską przechadzają się obywatele kempingu jak po deptaku uzdrowskim. Zatopionej doliny strzeże z jednego końca zamek Bitów z pomocnikiem Cornsztajnem, a z przeciwnego Zamek Wranowski. A więc na pewno wyjadą na swoje zarówno amatorzy zabytków historycznych, jak i aktywnego wypoczynku.

Vranov nad Dyjí – foto L. Stiburek

Punktem wyjściowym a zarazem celem trasy jest **Vranov nad Dyjí**. Doniosłym zabytkiem środkowoeuropejskiego baroku jest **zamek** zbudowany na stromej 80-metrowej skale nad Dyją. Jego wnętrza udokumentowują kulturę mieszkaniową szlachecką w XVIII i XIX stuleciu. Najbardziej artystycznie wartościowymi częściami zamku są **kaplica** i **sala przodków**. Wpaść możecie też do romantycznego **parku leśnego** z resztkami budowli parkowych. Zamek otwarty jest od kwietnia do października.

Kawałek za zamkiem znajdziecie **muzeum fortyfikacyjne**. W zrekonstruowanych bunkrach, tzw. „rzopikach”, możecie dowiedzieć się wiele ciekawego o budowaniu przedwojennych fortyfikacji pogranicznych i wprost zobaczyć wnętrza schronów.

Koło wioski **Podmyče** prowadziła tzw. **stalowa kurtyna**, której część zachowano tu jako skansen. W północnej części wioski stoi **kaplica świętej Markiety**.

W **Podhradí nad Dyjí** możecie zobaczyć **ruiny grodu Frejsztejn**, który wspólnie z Cornsztajnem wspomagał obronę grodu królewskiego Bitowa. Do dziś dochowały się tylko resztki murów, bramy, wieży, kaplicy zamkowej i pałacu.

Dalszym przystankiem na trasie jest wioska **Uherčice**. Stoi tu dostępny dla zwiedzających **zamek renesansowy** z XVI wieku z parterowymi i piętrowymi arkadami i sztukaterią wewnętrzną od B. Fontany – narodowy zabytek kultury. Do zamku nawiązują **renesansowe barokowe ogrody** i młodszy **park angielski** z romantycznymi obiektami.

Następnym ważnym zabytkiem na trasie są **ruiny grodu Cornsztajna**. Pierwotnie mała budowla była nieustannie poszerzana a swojego największego rozwoju osiągnęła prawdopodobnie w XV wieku, kiedy to zamek należał do nieposłusznego Hynka z Lichtenburga, i dlatego zdobyły go wojska Jerzego z Podiebradów. Jeszcze w XVI stuleciu zamek poszerzano, ale w początkach XVII wieku już pisze się o opustoszałym i rozpadałym się. Ruiny są odnawiane, w sezonie otwarte dla zwiedzających.

Pierwsza **wieża widokowa** na Znojemsku „**Rumburak**” wyrosła w połowie 2009 roku. Z 30-metrowej wieży zobaczyć możecie zamki Bitów i Cornsztajn a także większą część zapory Wranowskiej. Wieża należy do zespołu ośrodka szkoleniowego, restauracji, pensjonatu i ośrodka sportowego. Nazwana jest imieniem tamtejszego kruka.

Po posiłku jedźcie dalej do jednego z naszych najstarszych grodów, do **Bitowa**. Godna podziwu jest znakomita **kolekcja broni** albo nieco dziwnie oddziałująca **kolekcja wypchanych zwierząt**, zwłaszcza psów. W obejściu grodu zwiedźcie też **wystawę bitowskich straszdeł** albo **zamek ZOO** z mnóstwem drobnych ssaków i drapieżnych ptaków.

W wiosce o tej samej nazwie w miesiącach letnich otwarte jest prywatne **Weteran Muzeum** wypełnione samochodami przede wszystkim marki Tatra. Znaleźć tu można także kilka rzeczy związanych z życiem i dziełem **Járy Cimrmana**.

I jaka byłaby to wycieczka regionem Wranowskim bez dojechania do **Zapory Wranowskiej**. Zapórę zbudowano już w 30-tych latach XX wieku, ma 30 km długości. Znajduje się tu cały szereg restauracji i kwater, wodnych areałów sportowych czy portów z regularnym transportem wodnym. Za słonecznym urlopem na piaszczystych plażach nie trzeba więc jeździć aż do dalekiego morza!

Vranovská přehrada – foto archiv Jihomoravského kraje

Die Talsperre Vranov (Vranovská přehrada) zieht im Sommer Menschen und Boote an und auf der neuen Fußgängerbrücke über die Schweizer Bucht promenieren die Campingbewohner wie auf einer Kurpromenade. Das überflutete Tal wird an einem Ende von der Burg Bítov mit seinem Helfer Cornštejn bewacht, am gegenüberliegenden Ende vom Schloss Vranov. Deshalb kommen hier die Liebhaber historischer Sehenswürdigkeiten wie auch aktiver Erholung ganz sicher auf ihre Kosten.

Ausgangspunkt und zugleich Endstation der Strecke ist **Vranov nad Dyjí**. Weithin sichtbar ist das **Schloss**, ein Bau- und Denkmal des mitteleuropäischen Barocks, auf einem steilen und 80 m hohen Felsen über der Thaya (Tschechisch heißt der Fluss Dyje). Die Innenräume dokumentieren die adelige Wohnkultur des 18. und 19. Jahrhunderts. **Kapelle** und der **Ahnensaal** sind die künstlerisch wertvollsten Teile des Schlosses. Einen Besuch abtasteten können Sie auch dem romantischen Waldpark mit Überresten von Parkbauten. Das Schloss ist von April bis Oktober geöffnet.

Ein Stückchen hinter dem Schloss treffen Sie auf das **Festungsmuseum**. In den restaurierten Bunkern können Sie vieles Interessante über den Bau der Vorkriegs-Grenzbefestigungen erfahren und das Innere der Bunker besichtigen.

An der Ortschaft **Podmyče** entlang führte der sog. **Eiserne Vorhang**, ein Teil davon wurde hier als Freilichtmuseum bewahrt. Im nördlichen Teil des Dorfs steht die **Margarethenkapelle**.

In **Podhradí nad Dyjí** lockt die **Burgruine Frejštejn** zu einem Besuch, gemeinsam mit Cornštejn verstärkte sie die Verteidigung der königlichen Burg Bítov. Bis heute sind nur Reste von Wehranlagen, Tor, Turm, Burkapelle und Palas erhalten.

Der nächste Halt auf unserer Strecke ist die Ortschaft **Uherčice**. Zugänglich für die Öffentlichkeit ist hier ein **Renaissanceschloss** aus dem 16. Jahrhundert mit mehrstöckigen Arkaden und Stuckaturen in den Innenräumen von B. Fontana – nationales Kulturdenkmal. An das Schloss schließen sich ein **barocker Renaissancegarten** und ein jüngerer **englischer Park** mit romantischen Bauten an.

Ein weiterer Glanzpunkt unserer Strecke ist die **Burgruine Cornštejn**. Das ursprünglich kleine Bauwerk wurde ständig erweitert und erreichte wahrscheinlich im 15. Jahrhundert seinen Zenit, als die Burg dem rebellischen Hynek von Lichtenburg gehörte und deshalb von Truppen des Königs Georg von Podiebrad eingenommen wurde. Noch im 16. Jahrhundert erweiterte man die Burg, doch im nächsten Jahrhundert wird sie bereits als öde und verfallend erwähnt. Die Ruine wird zurzeit restauriert und kann in der Saison besichtigt werden.

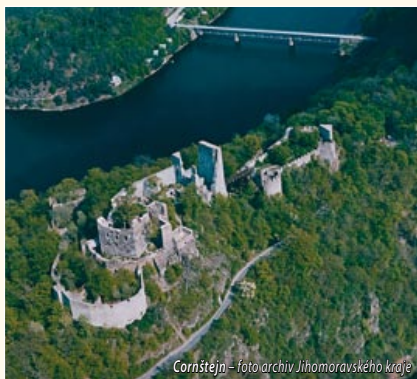
Der erste **Aussichtsturm** in der Region Znojmo – **„Rumburak“** – wuchs erst im Jahr 2009 aus dem Boden. Aus 30 Metern Höhe können Sie die Burgen Bítov und Cornštejn und auch einen Großteil der Talsperre Vranov sehen. Der Aussichtsturm ist Teil eines Zentrums mit Schulungsräumen, Restaurant, Pension und Sportanlagen. Seinen Namen erhielt der Turm nach einem dort lebenden Kolkraben.

Nachdem Sie sich gestärkt haben, radeln Sie weiter zu einer der ältesten tschechischen Burgen – **Bítov**. Bewunderung verdienen die dortige **Waffensammlung** und die etwas kurios anmutende **Kollektion ausgestopfter Tiere**, vor allem Hunde. Im Schlossgelände sollten Sie auch die Ausstellung der **Burggespenster** oder den **Burgzoo** mit zahlreichen Kleinsäugern und Raubvögeln besuchen.

In der gleichnamigen Ortschaft öffnet in den Sommermonaten ein privates **Oldtimermuseum** voller Automobile vor allem der Marke Tatra. Zu sehen sind hier auch einige mit Leben und Werk von **Jára Cimrman** zusammenhängende Stücke.

Und was wäre das für ein Ausflug nach

Vranov, wenn wir die **Talsperre** auslassen würden. Man erbaute sie bereits in den dreißiger Jahren des vergangenen Jahrhunderts und sie ist 30 km lang. Hier erwarten uns hier zahllose Gastronomie- und Hotelleriebetriebe, Wassersportanlagen und Anlegeplätze mit Linienschiffsverkehr. Zu einem sonnigen Urlaub an Sandstränden müssen Sie daher nicht zu entfernten Meeren reisen!

Cornštejn – foto archiv Jihomoravského kraje

Vranov, lodní doprava – foto A. Linhart

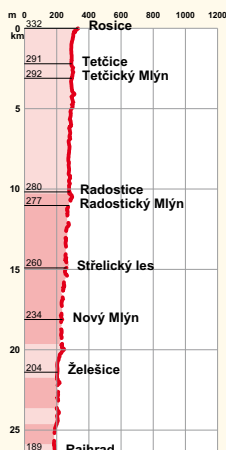

Jádrum trasy je rozmanitá cesta Přírodním parkem Bobrava. Jedná se o hluboké údolí říčky Bobravy plné mokřadů, různých břehových porostů a luk. Návštěvníkům se otvírají pěkné pohledy na louky v říční nivě s několika starými mlýny, které využívaly sílu řeky Bobravy. Jestli děti zastří permoniky a víly nevíme jistě, ale stádo koz s velkou pravděpodobností ano.

●○○○ 26,4 km 354 m TREK

Východním místem je město **Rosice**. Zdejší **zámek** vznikl na místě gotického hradu ze 14. století. K prohlídkám slouží téměř celé první patro zámku. Vždy koncem prázdnin se zde konají oblíbené **rytířské turnaje**. U zámku se rozprostírá **park s cizokrajnými dřevinami**. Ve Zbýšovské ulici můžete navštívit **Muzeum českého včelařství**. S dětmi si zajdete zamlsat do vyhlášené **cukrárny** na náměstí.

Rosice, zámek – foto I. Lencz

První zastávkou pro rozptýlení je **koupaliště** před obcí **Radostice**. Pro děti je připraveno malé hřiště.

Po příjemné přestávce dojedete k prvnímu z bobravských mlýnů. **Radostický Mlýn** byl postaven v roce 1936. Donedávna sloužil jako sklad, nyní je soukromým majetkem. V okolí mlýna můžete pozorovat pasoucí se kozy.

A už je tu další ze zdejších mlýnů – **Šafránkův Mlýn**. První záznamy o mlýně pocházejí z roku 1413. Své jméno má po posledních majitelích, kteří tento mlýn vlastnili od r. 1866.

Kousek od **Anenského Mlýna** se v letním období můžete občerstvit.

TIP: Kaple sv. Peregrina, která se zapsala do historie při měření tzv. vídeňského poledníku v roce 1759, jehož smyslem bylo určení tvaru a velikosti Země – byla jedním z pomocných trigonometrických bodů.

Před koncem výletu stojí za návštěvu **koupaliště v Popovicích**. Pro pobavení dětí jsou zde připraveny skluzavky, kladka a mnoho dalších atrakcí. Ti větší jistě ocení vířivku, nudi plavání či možnost občerstvení.

Závěr vašeho cyklovýletu patří městečku **Rajhrad**. Zdejší **benediktinský klášter** byl založen již v roce 1048 na místě velkomoravského hradiště. Původně románská budova s trojlodní bazilikou byla v letech 1722–1739 přestavěna na **barokní kostel sv. Petra a Pavla** podle projektu J. B. Santiniho a později byly dostavěny i budovy konventu a prelatury. V prostorách kláštera sídlí **Památník písemnictví**. Vidět zde můžete stálou expozici zahrnující nejvýznamnější osobnosti literatury na Moravě od 9. do 20. století. K vidění je i historická benediktinská knihovna s 18 000 knihami. Celkem čítá fond knihovny na 65 000 svazků. V obci dále stojí za pozornost **barokní kostel Nalezení sv. Kříže a technická památka – most přes rameno Svratky z roku 1761**, přestavěný v 19. století.

Tetčice, socha sv. Jana – foto T. Hanáčeková

Trzonem trasy jest różnorodna droga prowadząca Parkiem Naturalnym Bobrava. Rozchodzi się o głęboką dolinę rzeczki Bobrawy pełną mokradeł, różnych porostów brzegowych i łąk. Zwiedzającym otwierają się piękne widoki na łąki w dolinie rzeki z kilkoma starymi młynami, które korzystały z siły rzeki Bobrawy. Nie jesteśmy pewni, czy dzieci zobaczą skarbników czy rusałki, ale stado kóz z wielkim prawdopodobieństwem tak.

Nový Mlýn – foto T. Havišková

Punktem wyjściowym jest miasto **Rosice**. Tutejszy zamek powstał w miejscu grodu gotyckiego z XIV wieku. Do zwiedzania udostępniono praktycznie całe pierwsze piętro zamku. Zawsze pod koniec wakacji odbywają się tutaj ulubione **turnieje rycerskie**. Do zamku przylega **park z obcokrajowymi drzewami**. Przy ulicy Zbyšovská możecie zwiedzić **Muzeum Czeskiego Pszczelarstwa**. Z dziećmi wstąpcie też porozkoszować się ciastkami do głośnej **cukierni na rynku**.

Potem możecie się zabawić na **kąpielisku** przed wioską **Radostice**. Dla dzieci przygotowano małe boisko.

Po przyjemnej przerwie dojedziecie do pierwszego z bobrawskich młynów. **Młyn Radosticki** zbudowano w 1936 roku. Do niedawna służył jako magazyn, obecnie jest prywatną własnością. W okolicy młyna możecie obserwować pasące się kozy.

I już pojawia się następny z tutejszych młynów – **Młyn Šafránka**. Pierwsze wzmianki o młynie pochodzą z 1413 roku. Swoją nazwę ma po ostatnich właścicielach, którzy zajmowali ten młyn od 1866 r.

Kawałek drogi od **Młyna Anenského** w okresie letnim możecie się posilić.

WSKAZÓWKĄ: **Kaplica św. Peregrina**, która wpisała się do historii podczas pomiaru tzw. południka wiedeńskiego w 1759 roku, którego celem było określenie kształtu i wielkości Ziemi, była jednym z pomocniczych punktów trygonometrycznych.

Przed końcem wycieczki warto wstąpić na **kąpielisko** w **Popovicach**. Dzieci będą miały uciechę na ślizgawkach, atrakcjach linowych i wielu innych. Ci więksi docenią z pewnością jacuzzi, pływanie nago i możliwość posiłku.

W miasteczku **Rajhrad** zakończycie waszą wycieczkę rowerową. Tutejszy **klasztor benedyktyński** założono już w 1048 roku w miejscu wielkomorawskiej twierdzy. Pierwotnie romańska budowla z trójnawową bazyliką była w latach 1722–1739 przebudowana na **barokowy kościół św. Piotra i Pawła** według projektu J. B. Santiniego a później dobudowano też budynki konwentu i pralatury. W pomieszczeniach klasztoru ma swoją siedzibę **Pomnik Piśmiennictwa**. Można tu zobaczyć stałą ekspozycję ogarniającą najznakomitsze osobistości literatury na Morawach od IX do XX wieku. Zobaczyć można też historyczną księgarnię benedyktyńską z 18 000 książek. Zbiory księgarni obejmują w sumie około 65 000 tomów. W gminie wart uwagi jest również **barokowy kościół Znalezienia Krzyża Świętego** i **zabytek techniczny – most przez odnogę Swratki** z 1761 roku, przebudowany w XIX stulecie.

Rajhrad – foto J. Berger

Kern der Strecke ist ein abwechslungsreicher Weg durch den Naturpark Bobrava. Er schützt das tiefe Tal des Gebirgsflüsschens Bobrava voller Feuchtgebiete, verschiedener Ufervegetation und Wiesen. Den Besuchern eröffnen sich schöne Ausblicke auf die Auwiesen mit einigen alten Mühlen, die die Wasserkraft der Bobrava nutzen. Ob die Kinder Berggeister und Feen erblicken, wissen wir nicht sicher, doch eine Ziegenherde sehen sie mit großer Wahrscheinlichkeit.

Ausgangspunkt ist der Stadt **Rosice**. Das hiesige **Schloss** entstand an der Stelle einer gotischen Burg aus dem 14. Jahrhundert. Den Besuchern steht fast das gesamte erste Stockwerk des Schlosses offen. Jeweils gegen Ende der Sommerferien werden hier beliebte **Ritterturniere** gefeiert. An das Schloss schließt sich ein Park mit **exotischen Bäumen** und Sträuchern an. In der Zbyšov-Straße erwartet Sie das **Imkermuseum**. Mit Kindern sollten Sie zur weit und breit bekannten **Konditorei am Marktplatz** fahren.

Die erste Entspannungstation ist das **Freibad** vor der Ortschaft **Radostice**. Für die Kinder steht ein Minispielplatz bereit.

Nach dieser angenehmen Ruhepause radeln Sie zur ersten der Bobrava-Mühlen. Die **Radosticer Mühle** wurde 1936 erbaut. Bis vor kurzem diente sie als Lager, heute ist sie in Privatbesitz. In der Umgebung der Mühle können Sie weiden- und Ziegen beobachten.

Und schon liegt die nächste Mühle vor uns – **Safránkův Mlýn**. Die erste schriftliche Erwähnung der Mühle stammt aus dem Jahr 1413. Ihren Namen hat sie nach den letzten Besitzern, denen sie ab 1866 gehörte.

Ein Stück von der **Annenmühle** können Sie in den Sommermonaten eine Erfrischung zu sich nehmen.

Rosice, Rahnova hrobka – foto J. Lencz

TIPP: **Peregrinuskapelle**, die im Jahr 1759 beim Vermessen des sog. Wiener Meridians in die Annalen eingegangen ist. Vermessungszweck war die Bestimmung von Form und Größe des Erdballs – die Kapelle war einer der trigonometrischen Hauptpunkte.

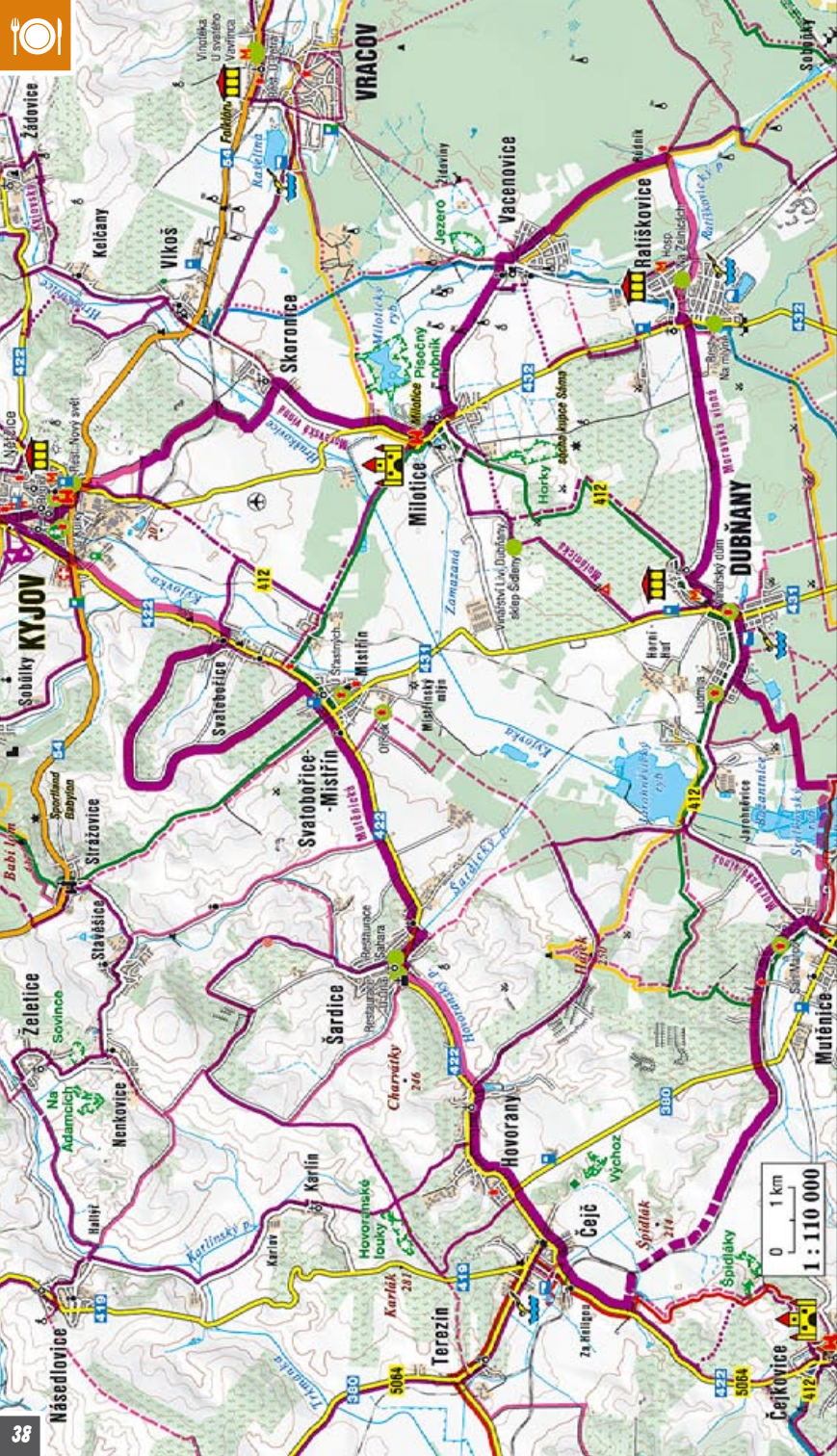
Vor dem Abschluss unseres Ausflugs lohnt das **Schwimmbad** in **Popovice** einen Besuch. Zur Freude der Kinder stehen hier Rutschbahnen, ein Schwebebalken und viele andere Attraktionen bereit. Die Größeren wissen sicher Wirbelbad, FKK-Schwimmen und Erfrischungsstand zu schätzen

Das Finale der Radtour gehört dem Städtchen **Rajhrad**. Das hiesige **Benediktinerkloster** wurde bereits 1048 an der Stelle einer großmährischen Burgstätte gegründet. Das ursprünglich romanische Gebäude mit der dreischiffigen Basilika baute man in den Jahren 1722–1739 nach Plänen von J. B. Santini zur **Barockkirche St. Peter und Paul** um und später wurden auch ein Konvents- und ein Prälaturgebäude angebaut. In den Klosterräumen ist das **Schrifttumsdenkmal Mähren** untergebracht. Zu sehen ist hier eine ständige Ausstellung zu den bedeutendsten Persönlichkeiten der Literatur Mährens vom 9. bis 20. Jahrhundert. Zugänglich ist auch die historische Benediktinerbibliothek mit 18 000 Bänden. Insgesamt zählt der Bibliotheksfonds an die 65 000 Schriftstücke. In der Stadt verdienen außerdem die **barocke Kreuzkirche** und die **Brücke über einen Flussarm der Svratka von 1761** unsere Aufmerksamkeit, die im 19. umgebaut wurde und heute **technisches Denkmal** ist.

Rajhrad, kamenný most – foto T. Havlíčková

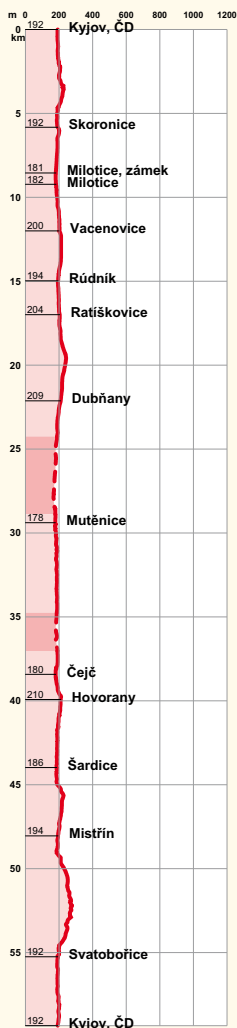

Výlet nás provází krajem vinohradů, lidových tradic, folklóru, vinných sklepů a malebných zákoutí. Přijdou si zde na své všichni labužníci a vyznavači dobrého jídla a hlavně kvalitních vín. S degustací ovšem opatrně, aby jste výlet nemuseli ukončit předčasně.

●●○○○ 59,4 km 503 m TREK

Trasa s minimálním převýšením začíná v centru folklorního regionu Dolnáčko v **Kyjově**. Mezi významné památky patří ojedinělá **renesanční radnice a zámček**, kde je umístěno **muzeum** s národopisnými, historickými a přírodními sbírkami. Za pozornost stojí i **barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie** z let 1718–1721 se sochami od O. Schweigla a barokní kaple z konce 17. stol. s přičleněnou věží. V **Galerii moravských vín** je pro vás připravena možnost posezení a degustace vína ve stylovém sklepě ze 16. století. Najdete zde všechny odrůdy vín, pěstovaných na moravských vinicích.

Dalším zastavením na trase je **zámek Milotice**, který bývá označován za barokní perlu. Byl postaven v 2. pol. 16. století a barokně přestavěn v letech 1720–1725. Obdivovat můžete **komplex zámeckého areálu** s nádvořím, konírnou, jízdnou, francouzským parkem, bažantnicí a dvěma oranžériemi. V zámku se také nachází **vinotéka**.

TIP: Šidleny – Asi 2 km jihovýchodně od Milotic se nachází **areál vinných sklepů**. Areál čítající 250 sklepů, dotvářejí drobné sakrální objekty.

Atraktivním místem jsou i **Ratiškovice**. Je zde možnost prohlédnout si **kostel sv. Cyrila a Metoděje**, navštívit **krytý bazén či muzeum „Ve vagónu“**, kde si zkusíte projet se na šlapací drezině. Ve známé lokalitě **Slavín** se nacházejí **vinařské sklepy**, které samozřejmě můžete navštívit.

Dubňany – to je **římsko-katolický farní kostel**, zasvěcený sv. Josefu, s presbyteriálem z roku 1720 a budova římsko-katolické fary, postavená v roce 1859 vedle kostela. Za návštěvu také stojí **muzeum hornictví a sklářství**. K osvětlení vám poslouží **letní koupaliště** s tobogánem.

Teď vás čeká jedna z největších vinařských obcí na Moravě – **Mutěnice**. Její viniční katastr je rozdělen na pět viničních tratí: **Vyšicko, Mutěnská hora, Úlehle, Hraničky a Dubňanská hora**.

Raritou obce, kterou nesmíte minout, je **lokalita s téměř 500 vinnými sklepy v části obce zvané „Bůdy“**. Většina vinných sklepů je zdobena slávkými ornamenty.

TIP: Čejkovice – Již od roku 1248 je zdejší tvrz spojována s řádem templářských rytířů, kteří zde vybudovali sklepy pro uskladnění a zrání vína. I v dnešní době si můžete v 650 m dlouhých sklepeních vychutnat zdejší vína nebo se jen nechat poučit, jak se tento lahodný mok vlastně vyrábí. K dalším lákadlům patří domek, ve kterém dětství prožil T. G. Masaryk. Je zde instalována stálá expozice ze života našeho prvního prezidenta.

Další významnou vinařskou obcí na trase je **Čejč**. Vinařská tradice se soustřeďuje do svérázné části obce „Pod búdama“. Jedná se o **lokalitu vinných sklepů**, kde je udržován i historický dřevěný lis z roku 1790. Vidět můžete i barokní sochu sv. Kajetána, zbudovanou v roce 1722 nákladem hraběny Lichtenštejnové.

Poslední zastávkou je obec **Svatobořice-Mistřín**. Za 2. světové války zde sídlil internační tábor Polaris-Centrum, nyní se zde nachází památník a stálá výstava prací vězňů z tábora v základní škole. Pokud tudy pojedete v březnu, nepamenejte si zjistit, kdy se zde koná **košť vín**.

Svatobořice, kraj – foto archivu Jihomoravského kraje

Wycieczka prowadzi nas krajem winnic, tradycji ludowych, folkloru, winiarskich piwnic i uroczych zakątków. Wyjdą tu na swoje wszyscy znawcy dobrego jada a szczególnie amatorzy jakościowych win. Z degustowaniem owszem ostrożnie, żeby nie trzeba było zakończyć wycieczkę przed czasem.

Trasa z minimalnym przewyższeniem rozpoczyna się w centrum folklorystycznego regionu Dolniacko – w **Kyjowie**. Do znaczących zabytków należy tu wyjątkowy **renesansowy ratusz i zameczek**, w którym jest **muzeum** ze zbiorami etnograficznymi, historycznymi i przyrodniczymi. Wart uwagi jest też **barokowy kościół Wniebowzięcia Marii Panny** z lat 1718–1721 z rzeźbami O. Schweigla oraz barokowa kaplica z końca XVII w. z dołączoną wieżą. W **Galerii Win Morawskich** przygotowana jest dla państwa możliwość spędzenia czasu w stylowej piwnicy z XVI stulecia i degustacji wina. Znajdziecie tu wszystkie odmiany win, uprawianych na morawskich winnicach.

Dalszym przystankiem na trasie jest **zamek Milotice**, który zwą też perłą baroku. Zbudowano go w 2 poł. XVI wieku a w barokowym stylu został przebudowany w latach 1720–1725. Podziwiać możecie cały **areal zamkowy** z dziedzińcem, stajnią, ujeżdżalnią, parkiem francuskim, bażanciarnią i dwiema oranżeriami. W zamku jest też **winoteka**.

PROPOZYCJA: **Šidleny** – ok. 2 km na południowy wschód od Milotice znajduje się **zespół piwnic winiarskich**. Jest tu 250 piwnic, areal dotwarzają drobne obiekty sakralne.

Atrakcyjnym miejscem są też **Ra-tiškovice**. Można tutaj zobaczyć **kościół św. Cyryla i Metodego**, zwiedzić **kryty basen** czy **muzeum „W wagonie”**, gdzie można przejechać się na dreźnie napędzanej pedałami. W znanej miejscowości **Slavín** znajdują się **piwnice winiarskie**, które możecie oczywiście zwiedzić.

Dubňany – to **rymskokatolicki kościół parafialny**, poświęcony św. Józefowi, z presbiterium z 1720 roku i budynek parafii rzymskokatolickiej, zbudowany w 1859 roku obok kościoła. Warte zwiedzenia jest też **muzeum górnictwa i szklarstwa**. Do orzeźwienia posłużą wam **letnie kąpielisko** ze zjeżdżalnią.

Teraz czeka na was jedna z największych wiosek winiarskich na Morawach – **Mutěnice**. Jej teren winiarski podzielony jest do pięciu winnic: **Vyšicko**, **Mutěnská hora**, **Úhle**, **Hraničky** i **Dubňanská hora**.

Rarytatem wioski, którego nie wolno wam ominąć, to **zespół 500 piwnic winiarskich w części zwanej „Bůdy”**. Większość piwnic winiarskich ozdobiona jest tutaj typowymi ornamentami słowackimi.

WSKAZÓWKA: **Čejkovice** – już od 1248 roku tutejsza twierdza łączy się z zakonem rycerskim temlaruszy, którzy zbudowali tu piwnice do magazynowania i dojrzewania wina. I w czasach dzisiejszych możecie pod 650 m długimi sklepieniami posmakować tutejszych win, albo tylko zaznajomić się z procesem produkcji tego szlachetnego trunku. Do dalszych pónę należy domek, w którym swe dzieciństwo przeżył T. G. Masaryk. Jest tu stała ekspozycja z życia naszego pierwszego prezydenta.

Następną ważną wioską winiarską na trasie jest **Čejč**. Tradycja winiarska koncentruje się w swoistej części wioski „Pod bůdama”. Rozchodzi się o **zespół piwnic winiarskich**, gdzie utrzymywana jest też historyczna prasa drewniana z 1790 roku. Zobaczyć można także barokową rzeźbę św. Kajetana, zbudowaną w 1722 roku z funduszy hrabiny von Lichtenstein.

Ostatnim przystankiem jest wieś **Svatobořice-Mistřín**. Podczas 2 wojny światowej miał tu swe miejsce obóz inter-nacyjny Polaris-Centrum, obecnie jest tu pomnik a w szkole podstawowej stała wystawa prac więźniów tego obozu. Jeżeli pojedziecie tędy w marcu, nie zapomnijcie sprawdzić, kiedy odbywa się tutaj **degustacja win**.

Ratiškovice, ślapani dreziha – foto J. Vávra

vyhled na Mutěnice – foto P. Kovář

Dieser Ausflug zeigt Ihnen ein Land der Weingärten, Folklore, Weinkeller und malerischen Winkel. Auf ihre Kosten kommen hier alle Gourmets und Liebhaber guten Essens und vor allem erlesener Weine. Mit der Weinverkostung aber vorsichtig, damit Sie den Ausflug nicht vorzeitig abbrechen müssen.

Die Tour mit minimalen Höhenunterschieden beginnt im Zentrum der **Folkloreregion Dolníácko** (Unterland) in **Kyjov**. Zu den bedeutenden Sehenswürdigkeiten zählen das ungewöhnliche **Renaissancerathaus** und das **Schlosschen**, das ein **Museum** mit ethnografischen, historischen und naturwissenschaftlichen Sammlungen birgt. Sehenswert ist auch die **Barockkirche Mariä Himmelfahrt** aus den Jahren 1718–1721 mit Standbildern von O. Schweigel und die Barockkappelle aus dem ausgehenden 17. Jh. mit anliegendem Turm. In der **Mährischen Weingalerie** können Sie angenehme Stunden verbringen, auch mit einer Weinverkostung in dem stilvollen Keller aus dem 16. Jahrhundert. Sie finden hier alle in mährischen Weinbergen angebauten Rebsorten.

Der nächste Halt ist **Schloss Milotice**, das man gern als Perle des Barock bezeichnet. Es wurde in der 2. Hälfte des 16. Jh. errichtet und in den Jahren 1720–1725 barock umgebaut. Erfreuen können Sie sich am **Schlossareal** mit Schlosshof, Marstall, Reitschule, französischem Park, Fasanerie und zwei Orangerien. Im Schloss erwartet Sie auch eine **Vinothek**.

zámek Milotice – foto archiv Jiho-moravského kraje

TIPP: **Šidleny** – etwa 2 km südöstlich von Milotice erstreckt sich ein Weinberg mit zahlreichen **Weinkellern**. Das 250 Keller zählende Gelände wird durch kleine Sakralbauten abgerundet.

Ein attraktiver Ort ist auch **Ratíškovice**. Hier können Sie die **Konstantin- und Methodiuskirche** besichtigen, die **Schwimmhalle** oder das **Museum „Im Waggon“** besuchen, wo Sie eine Fahrt mit der Tretdraisine versuchen. In der bekannten Flur **Slavín** können Sie eine weitere **Kellergasse** mit Ihrem Besuch beehren.

Dubňany – das ist die **römisch-katholische St.-Josef-Pfarrkirche** mit Presbyterium aus dem Jahr 1720 und das Gebäude der Pfarre, 1859 neben der Kirche erbaut. Einen Besuch lohnt ebenso das **Bergbau- und Glasmachermuseum**. Zur Erfrischung dient Ihnen das Freibad mit Wendelrutsche.

Nun erwartet Sie eine der größten Winzergemeinden in Mähren – **Mutěnice**. Ihr Weinbergkataster gliedert sich in fünf Lagen: **Vyšicko**, **Mutěnská hora**, **Úlehle**, **Hraničky** und **Dubňanská hora**. Eine Rarität dieser Ortschaft, die Sie nicht auslassen dürfen, ist die **Kellergasse im Ortsteil Bůdy mit fast 500 Weinkellern**. Die meisten sind mit mährisch-slowakischen Ornamenten geschmückt.

TIPP: **Čejkovice** – Bereits seit 1248 wird der hiesige Rittersitz mit dem Templerorden in Verbindung gebracht, der hier Keller zur Lagerung und zum Reifen von Wein anlegte. Auch heute können Sie in den 650 m langen Kellergewölbchen die hiesigen Weine verkosten oder auch nur sich belehren lassen, wie dieser liebevolle Trunk eigentlich bereitet wird. Zu den weiteren Attraktionen gehört die Kate, in der T. G. Masaryk seine Kindheit verlebte. Hier ist eine ständige Ausstellung aus dem Leben dieses ersten tschechoslowakischen Präsidenten installiert.

zámek Čejkovice – foto P. Kovář

Die nächste, ebenso allgemein bekannte Winzergemeinde an der Strecke ist **Čejč**. Die Weinbautraditionen konzentrieren sich auf den originellen Ortsteil „Pod bůdama“. In der **Kellergasse** wird auch eine historische Weinpresse aus Holz von 1790 aufbewahrt. Sehen können Sie ferner das barocke Standbild des hl. Kajethan, das 1722 die Gräfin von Liechtenstein errichten ließ.

Die letzte Station ist **Svatoborice-Mistřín**. Während des zweiten Weltkriegs befand sich im Ort das Internierungslager Polaris-Centrum, heute erinnert daran eine Gedenkstätte sowie eine ständige Ausstellung mit Arbeiten der Lagerhäftlinge in der Grundschule.

Wenn Sie im März durch den Ort kommen, vergessen Sie nicht zu fragen, wann hier die jährliche **Weinverkostung** stattfindet.

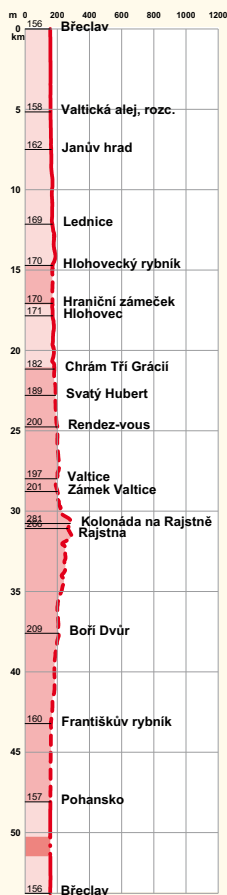

Dovolujeme si vás pozvat na velkolepý výlet, který jsme pro vás připravili v příkladné spolupráci s lovci mamutů, kolegy z doby bronzové, s nejstaršími Slovy, knížetem Břetislavem, rodem Lichtenštejnů a mnoha dalšími. Čeká vás příjemná poznávací projížďka světově unikátní krajinou, kterou dotvořili lidé s nevšedním citem, kterou vzalo pod svá křídla i UNESCO, a ve které už chybíte jen vy.

●○○○ 53,8 km 324 m TREK

Vstupní bránou do Lednicko-valtického areálu je město **Břeclav**. K významným památkám, které připomínají poměrně početnou židovskou obec, patří **synagoga**, kde je instalována **expozice z historie Židů v Břeclavi** a slouží i jako galerie a koncertní sál. **Židovský hřbitov** se nachází asi 700 m dál. Zdejší nejstarší náhrobky pocházejí z poč. 18. století. Navštívit můžeme také **Městské muzeum**. Pro relaxaci a odpočinek vám poslouží **krytý bazén** s venkovním koupalištěm a řadou atrakcí. Pokud budete chtít poznat město z vodní hladiny, můžete využít konání pravidelných **vyhlídkových plavb** po řece Dyji. Kola určitě s sebou.

První z velkého množství památek na této trase je **Janův hrad**. Tato **romantická „umělá zřícenina“** byla vybudována v letech 1807–1810 a sloužila jako lovecký zámek. Uvnitř se nachází **velký rytířský sál** se sbírkou loveckých trofejí a vycpaných zvířat.

A už je tu **Minaret**. Tato romantická stavba v maurském slohu pochází z let 1798–1802. **60 m vysoká věž** s galériemi slouží jako **rozhledna**, na její horní ochoz vás dovede 302 schodů.

Zámek Lednice – toto vrcholné dílo romantické architektury patří mezi národní kulturní památky. V interiérech se nachází zámekská expozice, bohatá výzdoba s vynikajícími ukázkami řezbářské práce. U zámku budete obdivovat **skleník** s tropickým a subtropickým rostlinstvem a **rozsáhlý park** s drobnými romantickými stavbami. Zde jsou v letních měsících připraveny **ukázky sokolnického výcviku**. V jízdně najdete **akvárium Malawi** s mořskými i sladkovodními živočichy pocházejícími téměř z celého světa. Nachází se zde také **Národní zemědělské muzeum** s expozicemi o vývoji okrasných zahrad, lovců a myslivosti.

Ve stejnojmenném městě stojí za návštěvu **lázně**, které kromě standardních služeb nabízí i např. speciální vinnou kúru.

U **Hlohoveckého rybníka** stojí **Hraniční zámek**. Klasicistní stavba z let 1826–1827 slouží v současnosti jako luxusní hotel s restaurací.

Další drobnou stavbou na vašem cyklovýletě je **Chrám Tří Grácií**. Jedná se o klasicistní kolonádu mající tvar půlkruhového ochozu, jež podpírá 12 sloupů. Před ní stojí **sousoší tří antických bohyní**, které je vytesáno z jednoho kusu kamene sochařem M. Fischerem.

Lovecký zámek **Rendez-vous** (Dianin chrám) byl postaven v letech 1812–1813 ve tvaru triumfálního římského oblouku, zasvěcen bohyňi lovu – Dianě. Prohlédnout si ho můžete od dubna do října.

Ve městě **Valtice** je řada hodnotných staveb, mezi které patří **barokní farní kostel Nanebevzetí Panny Marie** nebo **městské domy**. Nejvýznamnější památkou je **raně barokní zámek** z let 1643–1730 postavený na místě gotického hradu. Historické interiéry zdobí štuky a malby, prohlédnete si např. taneční sál, mramorový salonek, obrazárnu. Ve sklepení sídlí **Národní vinařské centrum**. Poblíž zámku se nachází stálá expozice **Národního zemědělského muzea a zámekský park**.

Z terasy **Kolonády na Rajstně** uvidíte celý Lednicko-valtický areál jako na dlani.

Poslední zastávkou na našem poznávacím výletě je **Pohansko**. Zde se nachází rozsáhlá **archeologická rezervace velkomoravského hradiště** ze 6. – 10. století. Archeologové tu odkryli základy opevněného dvorce, kostela a dalších staveb. V jihovýchodním cípu hradiště se nachází **empírový lovecký zámek**. V interiéru najdete **muzeální archeologickou expozici**. V areálu je postaveno také množství **řopíků** (železobetonové odolné objekty lehkého opevnění) se zátařsky, pevnostní závorou a hraničním sloupem.

Chrám Tří Grácií – foto L. Najmanová

Zapraszamy was na fantastyczną wycieczkę, którą przygotowaliśmy dla państwa przy wzorowej współpracy z łowcami mamutów, kolegami z epoki brązu, z najstarszymi Słowianami, księciem Brzetysławem, rodziną von Lichtenstein i wielu innymi. Czeką was przyjemna przejażdżka za poznaniem wyjątkowej w skali światowej krainy, którą z niepowszednim wyczuciem dotworzyli ludzie i którą wzięta pod swoje skrzydła też UNESCO. Brak już tylko was.

Bramą wejściową do Areálu Lednicko-waltickiego jest miasto **Brzeclaw**. Do doniosłych zabytków, które przypominają stosunkowo liczną społeczność żydowską, należy **synagoga**, w której jest **wystawa z historii Żydów w Brzeclawiu** i która służy zarazem jako galeria i sala koncertowa. **Cmentarz żydowski** znajduje się o jakieś 700 m dalej. Tutejsze najstarsze nagrobki pochodzą z pocz. XVIII wieku. Zwiedzić możemy też **Muzeum Miejskie**. Do relaksu i wypoczynku posłużą wam **kryte kąpielisko** z odkrytym basen i szeregiem atrakcji. Jeżeli zechcecie poznać miasto z poziomu wody, możecie skorzystać z regularnych **rejsów widokowych** po rzece Dyji. Rowery zabieracie oczywiście ze sobą.

Pierwszym z wielkiej ilości zabytków na tym szlaku jest tzw. **Janův hrad**. Te **romantyczne „sztuczne ruiny”** zostały zbudowane w latach 1807–1810 i służyły jako zameczek myśliwski. Wewnątrz znajduje się duża **sala rycerska** z kolekcją trofeów myśliwskich i wypchanych zwierząt.

I już **Minaret**. Ta budowla romantyczna w stylu mauretańskim pochodzi z lat 1798–1802. **60-metrowa wieża** z galeriami służy jako **wieża widokowa**, do jej górnej galerii trzeba pokonać 302 schodów.

Zamek Lednice, kulminacyjne dzieło architektury romantycznej, jest narodowym zabytkiem kultury. We wnętrzu znajduje się ekspozycja zamkowa, bogate dekoracje ze wspaniałymi pokazami prac rzeźbiarskich. Obok zamku będziecie podziwiać **szklarnię** z roślinnością tropikalną i subtropikalną oraz **rozległy park** z drobnymi obiektami romantycznymi. Tutaj latem przygotowane są **pokazy szkolenia sokolniczego**. W ujeżdżalni znajdziecie **akwarium Malawi** z morskimi i słodkowodnymi zwierzętami pochodzącymi praktycznie z całego świata. Jest tu także **Narodowe Muzeum Rolnicze** z wystawami o rozwoju ogrodów ozdobnych, łowiectwa i myślistwa.

W mieście o identycznej nazwie warto zwiedzić **łaźnie**, które oprócz standardowych usług oferują też na przykład specjalny winny zabieg.

Koło **Stawu Hlohoveckiego** stoi tzw. **Graniczny Zameczek**. Klasycystyczna budowla z lat 1826–1827 służy aktualnie jako luksusowy hotel z restauracją.

Waltice, zámek – foto L. Majmanová

Kolonáda na Rajstně – foto Freytag & Berndt

toryczne wnętrza zdobione są sztukaterią i malowidłami, zobaczcie naprz. salę taneczną, granitowy pokój, galerię obrazów. W piwnicach ma siedzibę **Narodowe Centrum Winiarskie**. W pobliżu zamku znajduje się stała ekspozycja **Narodowego Muzeum Rolniczego** i **park zamkowy**.

Z tarasu **Kolumnady na Rajstnie** zobaczycie cały Areál Lednicko-walticki jak na dłoni.

Ostatnim przystankiem naszej wycieczki poznawczej jest **Pohansko**. Tutaj znajduje się rozległy **rezerwat archeologiczny twierdzy wielkomorawskiej** z VI–X wieku. Archeolodzy odkryli tu fundamenty ufortyfikowanego folwarku, kościoła i innych budynków. W południowo-wschodnim rogu twierdzy znajduje się **empiorowy zameczek myśliwski**. W jego wnętrzu znajdziecie **muzealną wystawę archeologiczną**. W obejściu stoi też dużo tzw. **rzopików** (żelbetowych odpornych bunkrów lekkiej fortyfikacji) z barierami fortecznymi i słupem granicznym.

Wir erlauben uns, Sie zu einem großartigen Ausflug einzuladen, den wir für Sie in beispielhafter Zusammenarbeit mit Mammutjägern, Kollegen aus der Bronzezeit, den ältesten Slawen, Fürst Břetislav und dem Geschlecht der Liechtensteiner vorbereitet haben. Es erwartet Sie eine angenehme Erkundungsfahrt durch eine in der Welt einzigartige Landschaft, die vom Menschen mit ungewöhnlichem Einfühlungsvermögen mitgestaltet wurde, die heute unter den Fittichen der UNESCO steht und in der nur noch Sie fehlen.

Eingangstor zum Parkareal von Lednice und Valtice ist die Stadt **Břeclav**. Zu den bedeutenden Baudenkmälern, die an eine recht zahlreiche jüdische Gemeinde erinnern, gehört die **Synagoge**, in der eine **Ausstellung zur Geschichte der Juden in Břeclav** installiert ist und die auch als Galerie und Konzertsaal dient. Der **jüdische Friedhof** liegt etwa 700 m entfernt. Die ältesten Grabsteine stammen vom Anfang des 18. Jahrhunderts. Besuchen können wir auch das **Städtische Museum**. Erholung und Entspannung bringt Ihnen die **Schwimmhalle** mit Freibad und zahlreichen Attraktionen. Wenn Sie die Stadt vom Wasser aus kennen lernen möchten, empfehlen wir eine der regelmäßigen **Ausflugschifffahrten** auf der Thaya. Die Fahrräder werden natürlich mitgenommen.

Lednice – foto archiv Kinomavského kraje

Die erste der unzähligen Sehenswürdigkeiten auf dieser Strecke ist die **Hansenburg** (Janův hrad). Diese **romantische „Künstliche Ruine“** wurde 1807–1810 erbaut und diente als Jagdschloss. Im Inneren befindet sich ein **großer Rittersaal** mit Jagdtrophäen und ausgetopftem Wild.

Und schon ist hier das **Minarett**. Dieses romantische Bauwerk im maurischen Stil stammt aus den Jahren 1798–1802. Der **60 m hohe Turm** mit Galerien dient als **Aussichtsturm**, zum oberen Rundgang führen 302 Stufen.

Schloss Lednice – dieses Spitzenwerk der romantischen Architektur gehört zu den nationalen Kulturdenkmälern. Die Innenräume bergen eine Schlossausstellung und reichen Schmuck mit hervorragenden Schnitzereien. Am Schloss werden Sie das **Gewächshaus** mit seiner tropischen und subtropischen Pflanzenwelt bewundern und den **ausgedehnten Park** mit romantischen Bauten genießen. Hier gibt es in den Sommermonaten **Vorfürhungen der Falknerei**. Im Reitsaal finden Sie das **Aquarium Malawi** mit Meeres- und Südwassertieren aus fast der gesamten Welt. Eine Besichtigung lohnt auch das **Nationale Landwirtschaftsmuseum** mit Exponaten zur Entwicklung der Ziergärten und der Jagd.

In der gleichnamigen Stadt lohnt das **Heilbad** einen Besuch, das neben den üblichen Leistungen auch z.B. eine spezielle Weinkur anbietet.

Am **Hlohovec-Teich** steht das **Grenzschlöschchen** (Hraniční zámek). Der klassizistische Bau aus den Jahren 1826–1827 dient heute als Luxushotel mit Restaurant.

Als nächstes auf Ihren Radausflug erwartet Sie der **Tempel Drei Grazien**. Dies ist eine klassizistische Kolonnade als halbkreisförmiger Wandelgang, die von 12 Säulen gestützt wird. Vor ihr steht die **Statuengruppe der drei antiken Göttinnen**, die vom Bildhauer M. Fischer aus einem Stück gemeißelt wurde.

Hraniční zámek – foto L. Najmanová

Das Jagdschlosschen Dianatempel oder **Rendezvous** wurde 1812–1813 in Form eines römischen Triumphbogens erbaut und ist der Jagdgöttin Diana geweiht. Besichtigen können Sie es von April bis Oktober.

In der Stadt **Valtice** erwarten Sie eine Reihe wertvoller Bauwerke, zu denen die **barocke Pfarrkirche hl. Jungfrau Maria** und Bürgerhäuser gehören. Das bedeutendste Baudenkmal ist das **frühbarocke Schloss** aus den Jahren 1643–1730, das man an der Stelle einer gotischen Burg errichtete. Die historischen Innenräume sind mit Stuckaturen und Malereien geschmückt, schauen Sie sich z.B. den Tanzsaal, den Marmorsalon und die Gemäldegalerie an. In den Kellerräumen hat das **Nationale Weinzentrum** sein Domizil. Nahe am Schloss finden Sie eine ständige Ausstellung des **Nationalen Landwirtschaftsmuseums** und den **Schlosspark**.

Von der Terrasse der **Reistna-Kolonnade** überblicken Sie das gesamte Parkareal von Lednice und Valtice wie auf der Hand liegend.

Der letzte Haltepunkt unserer Erkundungsfahrt ist **Pohansko**. Hier erwartet Sie das ausgedehnte **archäologische Reservat einer großmährischen Burgstätte** aus dem 6. – 10. Jahrhundert. Die Archäologen entdeckten die Fundamente eines befestigten Wirtschaftshofs, einer Kirche und weiterer Bauten. Im südöstlichen Winkel der Burgstätte leuchtet das **Jagdschlosschen Pohansko im Empirestil**. Sein Inneres birgt eine **museale Archäologie-Installation**. In der Umgebung sind etliche leichte **Betonbunker** aus der Zeit vor dem zweiten Weltkrieg mit Verhauern, Festungsschranke und Grenzposten zu sehen.

Přírodě to trvalo opravdu hodně dlouho, než pro vás přichystala všechny pozoruhodnosti na této trase, než rozpustila a pak nakapala krápníkovou výzdobu v jeskyních, vyhloubila Macochu a opracovala sloupský Hřebenač. Pokud jste v Moravském krasu poprvé, čeká vás opravdu velké překvapení a opravdová cesta za poznáním. Jestli to tu už znáte, pak asi víte, proč přijíždíte znovu. Teď už jen rychle zopakovat, co je stalagmit, stalaktit a stalagnát.

45,7 km 1167 m TREK

Okružní výlet po Moravském krasu začnete v **Blansku**. Mezi významné památky patří **barokní kostel sv. Martina** z let 1672–1691 stojící na místě původního románského kostela z první pol. 12. století a **dřevěný kostelík sv. Paraskivy** z let 1601–1640, který je nejstarším kostelíkem „lemkovského typu“ na území ČR. V budově zámku je umístěno **Muzeum Blansko** s expozicemi Moravského krasu, dějin železářství a umělecké litiny apod.

Rokokové klasicistní zámek v Rájci-Jestřebí vás zaujme především jedinečnou architekturou.

Z bohatých sbírek pak vyniká rozsáhlá **kolekce orientálního porcelánu** a proslulá **zámecká knihovna s 60 000 svazky**. V zámecké obrazárně najdete díla předních evropských malířů baroka a romantismu. Okolní **přírodní krajinářský park s řadou památných stromů**, rybníkem, romantickým vodopádem na skále a amfiteátre.

Po náročném stoupání můžete na chvíli odložit kola a **projet se v Petrovickém zemědělském družstvu na koních**. Jihovýchodně od obce najdete **větrný mlýn holandského typu** z r. 1848, sloužící jako rekreační objekt.

Obci **Sloup** vévodí barokní **kostel Panny Marie bolestné**, vystavěný v letech 1751–1754, výška jeho věží dosahuje 42 m.

A už jsou tu první jeskyně. **Sloupsko-šošůvské jeskyně** jsou charakteristické křehkou a barevnou krápníkovou, sintrovou a nickamínkovou výzdobou. Prohlídkové trasy vás vedle jeskyní provedou také zdejšími propastmi (**Kolmá, Nagelova** – v současné době zpřístupněna dvěma můstky) a jeskyní **Kůlna**, kde byly nalezeny části lebky neandrtálského člověka. Návštěvnícky okruh měří 3 km a je nejdelší zpřístupněnou trasou v celé ČR.

Jeskyně Balcarů – foto J. Špičák

Ted byste si měli zajeť k **Punkevnímu jeskyním**. Tyto nejnavštěvovanější jeskyně v ČR byly objeveny v roce 1909. Mohutný systém chodeb a domů s bohatou krápníkovou výzdobou vytvořila podzemní **říčka Punkva**. Tunelovitě chodby ústí na dno **Macochy**. Součástí prohlídky je i **atraktivní plavba po hladině Punkvy tzv. Macošskými vodními domy**. Prohlídková trasa dlouhá 1,4 km, z toho 450 m po vodě (plavbu je lépe objednat předem telefonicky).

Od Punkevních jeskyní můžete vyjet sedačkovou lanovkou k **Hornímu můstku** světově známé **propasti Macocha**. 138 m hluboká propast má i **Dolní můstek**, který je umístěn 90 m nade dnem.

V obci **Ostrov u Macochy** můžete obdivovat **kostel sv. Máří Magdaleny**. Nachází se zde také ojedinělá dětská léčebna se speleoterapií, která probíhá v místní Císařské jeskyni.

Pět metrů vysoký vchod do **jeskyně Balcarů** je známý od nepaměti, jsou zde nálezy ohnišť a různých nástrojů ze starší doby kamenné a kosti čtvertohorních zvířat. Jeskyně byla postupně objevována od roku 1923 a její **krápníková výzdoba** je jednou z nejkrásnějších z veřejnosti přístupných českých jeskyní. Délka prohlídkové trasy je 605 m.

Jedovnice – to je známé letovisko a středisko rekreace u rybníka Olšovec. Je zde řada možností k ubytování.

Posledním cílem je **Rudice**. V obci se nachází technická památka **kamenný větrný mlýn**. Mlýn byl postaven v roce 1865, je zrenovován a slouží jako muzeum. U mlýna si můžete prohlédnout geopark s ukázkou železnorudné šachty a tavicí pece z 10. – 11. stol. Okolím vede **naučná stezka Rudické propadání**, která vás provede po zajímavých místech v okolí.

Po prohlídce obce Rudice se vrátíme do výchozího bodu našeho výletu, do **Blanska**.

Przyrodzie trwało to bardzo długo, aniżeli przygotowała dla was wszystkie ciekawostki na tym szlaku, niż rozpuściła i potem nakapała rzeźby krasowe w jaskiniach, wykopała Macochę i wystrugała sloupski Hřebeňáč. Jeżeli jesteście w Morawskim Krasie po raz pierwszy, czekają na was spore niespodzianki i prawdziwa wyprawa poznawcza, a jeżeli już znacie to tutaj, to na pewno wiecie, dlaczego przyjeżdżacie znowu. Teraz już tylko szybko powtórzyć, co to takiego stalagmit, stalaktyt czy stalagnat.

Wycieczkę okólną Morawskim Krasem rozpoczniecie w **Blansku**. Do ważnych zabytków należy **barokowy kościół św. Marcina** z lat 1672–1691 stojący w miejscu byłego romańskiego kościoła z pierwszej poł. XII wieku i **drewniany kościółek św. Paraskiwy** z lat 1601–1640, będący najstarszym kościołkiem „łemkowskiego typu” na terenie RC. W budynku zamku ma swoją siedzibę **Muzeum Blansko** z ekspozycjami Morawskiego Krasu, z historii produkcji żelaza i żeliwa artystycznego itd.

Rokokowo-klasycystyczny zamek w **Rájcu-Jestřebí** zainteresuje was przede wszystkim wyjątkową architekturą.

Z bogatych zbiorów wyróżnia się bogata **kolekcja porcelany orientalnej** i słynna **biblioteka zamkowa z 60 000 tomami**. W zamkowej galerii obrazowej znajdziecie dzieła wybitnych malarzy europejskich z okresu baroku i romantyzmu. Wokół rozciąga się naturalny **park krajobrazowy z szeregiem drzew** – pomników przyrody, stawem rybnym, romantycznym wodospadem na skale i amfiteatrem.

Po uciążliwym podejściu możecie na chwilę odłożyć rowery i w **Petrowickiej spółdzielni rolniczej przejechać się na koniach**. Na południowy wschód od wioski znajdziecie młyn – **wiatrak holenderskiego typu** z 1848 r., obecnie służący jako obiekt rekreacyjny.

Gminie **Sloup** dominuje **kościół barokowy Maryi Panny Bolesnej**, zbudowany w latach 1751–1754, jego wieża sięga 42 m wysokości.

I już są pierwsze jaskinie. **Jaskinie Sloupsko-szozsuwskie** są charakterystyczne kruchymi kolorowymi dekoracjami naciekowymi i pizolitami. Trasy zwiedzania poprowadzą was oprócz jaskiń także tutejszymi przepaściami (**Kolmá, Nagelova** – aktualnie udostępniona dwoma mostkami) i jaskinią **Kůlna**, w której znaleziono części czaszki człowieka neandertalskiego. Okólna trasa zwiedzania ma 3 km długości i jest najdłuższą udostępnioną taką trasą w całej RC.

Teraz mielibyście zajechać do **Jaskiń Punkwy**. Te najczęściej zwiedzane jaskinie w RC były odkryte w 1909 roku. Potężny system korytarzy i komór z bogatymi dekoracjami naciekowymi stworzyła podziemna **rzeczka Punkwa**. Tunelowe korytarze mają ujście na dnie **Macochy**. Na trasie zwiedzania jest też **atrakcyjny rejs po rzece Punkwie tzw. Komorami Wodnymi Macochy**. Długość trasy wynosi 1,4 km, w tym 450 m wodą (rejs polecamy uprzednio zamówić telefonicznie).

Od Jaskiń Punkwy możecie wyjechać wyciągiem krzesełkowym do **górnego tarasu widokowego** (Horní můstek) znanej na skalę światową **przepaści Macocha**. Przepaść o głębokości 138 m ma też tzw. **Dolny Mostek**, który zaisewozono na wysokości 90 m od dna.

W wiosce **Ostrov u Macochy** możecie podziwiać **kościół św. Marii Magdaleny**. Jest tu też wyjątkowe uzdrowisko dla dzieci wykorzystujące tzw. speleoterapię, która odbywa się w miejscowej Jaskini Cesarskiej.

Wejście o wysokości 5 m do **jaskini Balcarka** znane jest od dawien dawna, są tu znaleziska ognisk i różnych narzędzi ze starszej epoki kamienia i kości zwierząt z epoki czwartorzędowej. Jaskinia była odkrywana stopniowo od 1923 roku, jej **dekoracje naciekowe** należą do najładniejszych z dostępnych dla zwiedzających jaskiń czeskich. Długość trasy zwiedzania wynosi 605 m.

Jedownice – to znany letni ośrodek wypoczynkowy na brzegu stawu rybnego Olšovec. Oferuje wiele możliwości zakwaterowania.

Ostatnim celem są **Rudice**. W wiosce znajduje się zabytek techniki – **kamienny wiatrak**. Młyn ten zbudowano w 1865 roku, jest odnowiony i służy jako muzeum. Koło młyna można zobaczyć geopark z pokazem szybu rud żelaza i pieca do topienia z X – XI stul. Okolicą prowadzi **ścieżka dydaktyczna Rozpadlina Rudicka**, która zaprowadzi was do ciekawych miejsc w okolicy.

Die Natur hat in der Tat sehr lange gebraucht, bis sie für Sie alles Bemerkenswerte auf dieser Strecke vorbereitet hatte, bis sie den Tropfsteinschmuck in den Höhlen aufgelöst und dann tropfenweise entstehen lassen, die Macocha ausgehöhlt und den Hřebenáč von Sloup bearbeitet hat. Wenn Sie zum ersten Mal im Mährischen Karst sind, erwartet Sie eine wirklich große Überraschung und in der Tat eine Erkundungsreise. Wenn Sie sich hier bereits auskennen, so werden Sie wohl wissen, warum Sie wiederkommen. Jetzt nur noch sich ins Gedächtnis zurückrufen, was Stalagmiten, Stalaktiten und Stalagnaten sind.

Den Rundstreckenausflug durch den Mährischen Karst beginnen Sie in **Blansko**. Zu den sehenswerten Baudenkmälern gehören die **barocke Martinskirche** aus den Jahren 1672–1691 am Ort einer romanischen Vorgängerkirche aus der ersten Hälfte des 12. Jahrhunderts und die kleine **Holzkirche St. Paraskevi** von 1601–1640, die die älteste Kirche in Lemken-Bauweise in Tschechien ist. Im Schloss ist das **Heimatsmuseum Blansko** untergebracht mit Ausstellungen zum Mährischen Karst, der Geschichte des Eisenhüttenwesens und des Kunstgusses.

Das **Schloss in Rájec-Jestřebí** fesselt Ihre Aufmerksamkeit vor allem dank seiner einzigartigen Architektur im Stil des Rokoko und Klassizismus.

Unter den reichen Sammlungen stechen die umfangreiche **Kollektion orientalischen Porzellans** und die berühmte **Schlossbibliothek mit 60 000 Bänden** hervor. In der Gemäldegalerie des Schlosses finden Sie Werke führender europäischen Meister des Barock und der Romantik. Das Schloss umgibt ein **Natur- und Landschaftspark** mit zahlreichen **geschützten Bäumen**, mit Teich, romantischem Wasserfall und Amphitheater.

Nach einer anspruchsvollen Steigung können Sie das Rad ein Weilchen stehen lassen und es in der **Genossenschaft Petrovice** mit **Reiten** probieren. Südöstlich der Ortschaft finden Sie eine **Holländer-Windmühle** von 1848, die Erholungszwecken dient.

Über der Ortschaft **Sloup** thront die **Barockkirche Maria sieben Schmerzen**, erbaut in den Jahren 1751–1754, ihr Turm hat eine Höhe von 42 m.

Und schon sind hier die ersten Höhlen. Für die **Höhlen von Sloup-Šošůvka** ist der zarte und farbenfrohe Tropfstein-, Sinter- und Augenstein-Schmuck charakteristisch. Die Besichtigungsstrecken führen Sie außer durch die Höhlen auch zu den hiesigen Abgründen (**Kolmá, Nagelova** – zurzeit über zwei Laufbrücken zugänglich) sowie zur **Höhle Kůlna**, in der Schädelteile eines Neandertalers gefunden wurden. Die Besucherstrecke misst 3 km und ist die längste zugängliche Höhlenstrecke in ganz Tschechien.

Jetzt sollten Sie zu den **Punkevní jeskyně** (deutsch Punkwahöhlen) fahren. Sie sind die meistbesuchten im Land und wurden 1909 entdeckt. Das mächtige System an Gängen und Domen mit reichem Tropfsteinschmuck wurde vom unterirdischen **Flüsschen Punkva** erschaffen. Die tunnelartigen Gänge münden in die Tiefen des **Macocha-Abgrunds**. Teil der Besichtigung ist auch eine **attraktive Bootsfahrt auf der Punkva** durch die sog. **Macocha-Wasserdome**. Die Besichtigungsstrecke ist 1,4 km lang, davon 450 m auf dem Wasser (die Bootsfahrt sollten Sie vorbestellen).

Von den Punkwahöhlen können Sie mit einer Sesselbahn zur **Oberen Laufbrücke** des weltbekannten **Macocha-Abgrunds** fahren. Die 138 m tiefe Schlucht hat auch eine **Untere Laufbrücke**, die sich 90 m über dem Grund befindet.

In der Ortschaft **Ostrov u Macochy** können Sie die **Kirche Maria Magdalena** bewundern. Hier befindet sich auch eine einzigartige Kinderheilklínik für Höhlentherapie, die in der hiesigen Kaiserhöhle (Cisáfská jeskyně) erfolgt.

Der fünf Meter hohe Eingang zur **Balcarka-Höhle** ist seit Menschengedenken bekannt, man fand hier Feuerstellen und verschiedene Werkzeuge aus der Altsteinzeit sowie Tierknochen aus dem Quartär. Die Höhle wurde ab 1923 schrittweise erkundet und ihr **Tropfsteinschmuck** zählt zu den schönsten der der Öffentlichkeit zugänglichen tschechischen Höhlen. Die Besichtigungsstrecke beträgt 605 m.

Jedovnice – das ist ein bekannter Sommerurlaubsort mit dem Erholungsteich Olšovec. Hier gibt es zahlreiche Unterkunftsmöglichkeiten.

Unser letztes Ziel ist **Rudice**. In der Ortschaft ist das technische Denkmal einer **Windmühle aus Naturstein** sehenswert. Die Mühle wurde 1865 erbaut, inzwischen restauriert und dient heute als Museum. An der Mühle können Sie einen Geopark mit Eisenerzstollen und Schmelzöfen aus dem 10. – 11. Jh. bewundern. Durch die Umgebung führt der **Lehrpfad Rudické propadání** (deutsch Hugohöhlen), der sie mit interessanten Orten in Ortsnähe bekannt macht.

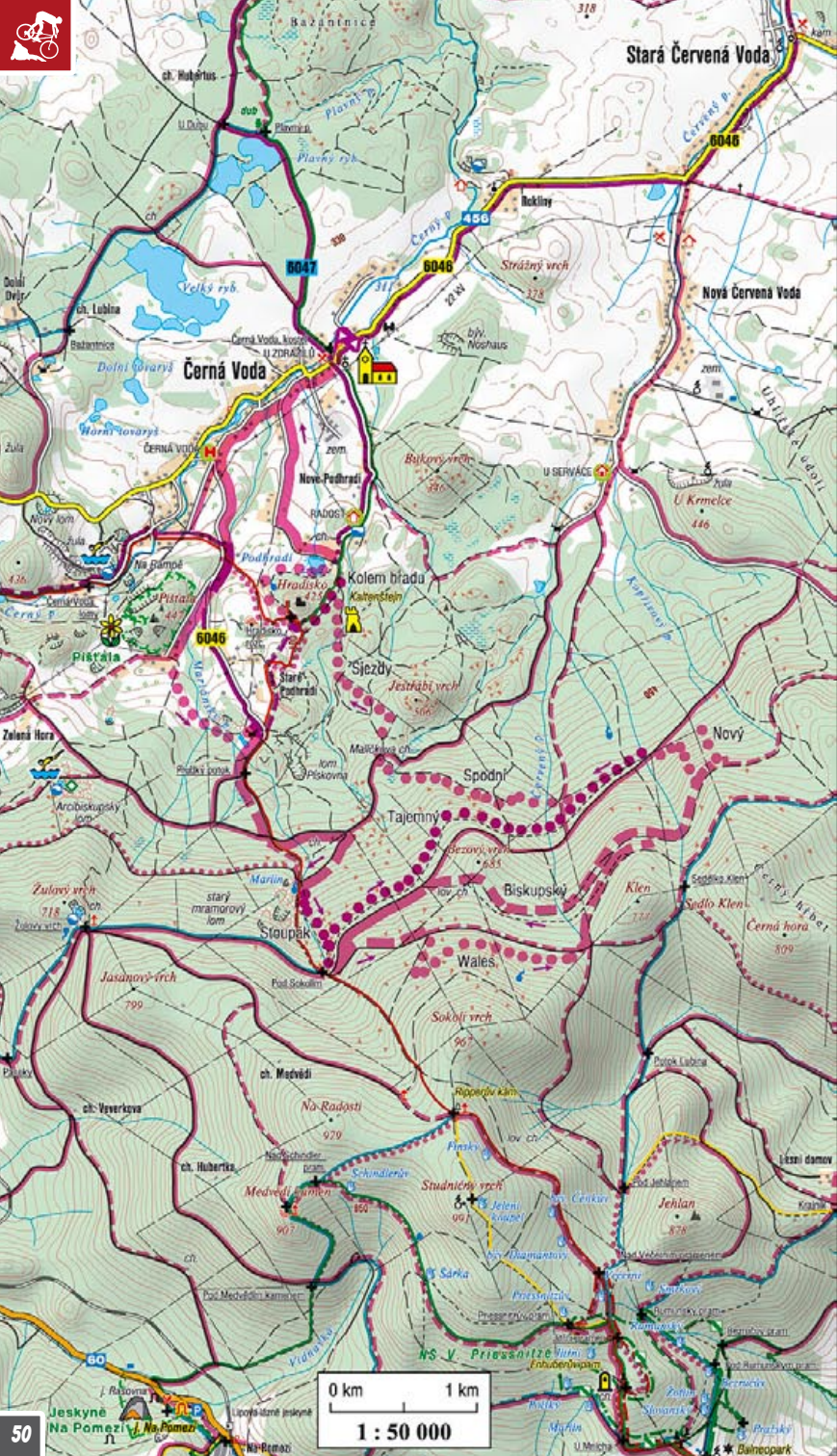

Rudice, větrný mlýn – foto T. Havlíčková

Sloupsko-šošůvské jeskyně – foto T. Havlíčková

18,4 km 656 m MTB

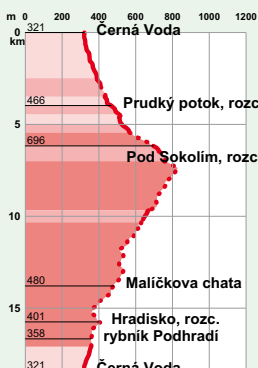

foto archiv Rychlebské stezky, o. s.

Rychlebské stezky jsou stezky pro horská kola, traily, které hledají samu podstatu MTB. Užívat jízdu si budete na pěšinách, které vás zavedou do hlubin lesů. Kličky mezi stromy a obrovskými žulovými balvany, přejíždějí suťová pole,

klikatí se kolem kaskád horského potoka. Stezky vás povedou kolem dávno opuštěných lomů a nabídnou krásné výhledy do kraje. Někde vedou jen jemným zářezem v hlinité půdě, jindy jsou umně vyskládané z opracovaných kamenů. Nechybí ani žulové plotny, lávky a brody. Stezky jsou určeny jak zkušeným jezdcům, tak začátečníkům. Jedná se o několik propojených okruhů, které začínají i končí v Černé Vodě. Všechny trasy jsou značeny a najdete u nich také informační tabule. Celková délka tras je přibližně 27 km.

foto archiv Rychlebské stezky, o. s.

Začátek i konec Rychlebských stezek je v **Černé Vodě** na parkovišti u kulturního domu. V obci stojí pozdně renesanční **zámek** z 1. třetiny 17. století s cenným vstupním kamenným portálem a klasicistní **kostel P. Marie** z roku 1787 s ohradní zdí se sochami Evangelisty sv. Jana a Boleslava P. Marie z přelomu 18. a 19. století.

Kolem **hradu Kaltenštejn** začíná lehká žlutá trasa. Zřícenina zmiňovaného hradu ze 13. století je nazývána též Hradisko. V roce 1505 byl hrad vratislavskými biskupy zbořen a stavební materiál byl použit na přestavbu javornického hradu. Zachovala se severní obranná zeď a poškozená válcová věž. K hradu se váže pověst o zlém hraběnci, která straší v podobě černé kočky a v poledne se mění v Bílou paní.

Jízdu zakončíte opět v **Černé Vodě**.

www.rychlebskestezky.cz

foto archiv Rychlebské stezky, o. s.

Rychlebskie ścieżki to ścieżki dla rowerów górskich, szlakowych, które trafiają w samo sedno MTB. Będziecie cieszyć się jazdą po chodnikach, które zaprowadzą was w głąb lasów. Wiją się zygzakiem między drzewami i olbrzymimi głazami granitowymi, prowadzą usypiskami, meandrują koło kaskad potoków górskich. Mijają dawno opuszczone kamieniołomy i oferują przepiękne widoki. Gdzieś tam prowadzą tylko płytkim wgłębieniem w gliniastej glebie, gdzie indziej są umiejętnie zbudowane z opracowanych kamieni. Nie brak ani płyt granitowych, mostków czy brodów. Ścieżki przeznaczone są jak dla doświadczonych jeźdźców, tak też i dla początkujących. Chodzi o kilka połączonych szlaków okrężnych, których start i meta są w Czarnej Wodzie. Wszystkie trasy są znakowane i znajdziecie na nich tablice informacyjne. W sumie długość tras wynosi około 27 km.

Początek i koniec Ścieżek Rychlebskich jest w **Czarnej Wodzie** na parkingu koło domu kultury. W wiosce stoi późnorenansowy **zameczek** z pierwszego trzydziestolecia XVII wieku z wartościowym kamiennym portalem wejściowym oraz klasycystyczny **kościół Marii Panny** z 1787 roku z okalającym go murem z rzeźbami św. Jana Ewangelisty i Marii Panny Bolesnej z przełomu XVIII i XIX wieku.

Niedaleko **grodu Kaltensztejna** ma swój początek łatwy szlak żółty. Ruiny tego zamku z XIII wieku nazywane są też Hradisko. W 1505 roku gród z polecenia biskupów wrocławskich zburzono a materiał budowlany wykorzystano do przebudowy jawornickiego zamku. Ostał się północny mur obronny i uszkodzona okrągła wieża. Z zamkiem związana jest legenda o złej hrabinie, która straszy tam teraz w postaci czarnej kotki a w południe przeistacza się w Białą Damę.

Przejażdżkę zakończycie zpowrotem w **Czarnej Wodzie**.

www.rychlebskestezky.cz

foto archiw Rychlebské stezky, o. s.

foto archiw Rychlebské stezky, o. s.

foto archiw Rychlebské stezky, o. s.

Die Reichensteiner Pfade (Rychlebské stezky) sind Wege für Mountainbikes, Single-trails, die dem Sinn des MTB bis auf den Grund gehen. Die Fahrt genießen Sie auf Trampelpfaden, die in die Tiefen der Wälder führen. Sie schlängeln sich zwischen Bäumen und riesigen Granitblöcken hindurch, fahren über Geröllfelder, lavieren an Bergbachkaskaden vorbei. Die Pfade führen Sie an längst verlassenen Steinbrüchen entlang und bieten herrliche Ausblicke in die Landschaft. Mitunter sind es nur feine Einschnitte im lehmigen Boden, anderswo aus bearbeiteten Steinen kunstvoll gepflastert. Es fehlen auch Granitplatten, Bachstege und Furten nicht. Die Pfade sind sowohl für erfahrene Fahrer als auch für Anfänger bestimmt. Es sind mehrere miteinander verbundene Rundstrecken, die in der Ortschaft Černá Voda beginnen und enden. Alle Strecken sind markiert und Sie finden an ihnen auch Informationstafeln. Die Gesamtlänge beträgt annähernd 27 km.

foto archiv Rychlebské stezky, o. s.

foto archiv Rychlebské stezky, o. s.

foto archiv Rychlebské stezky, o. s.

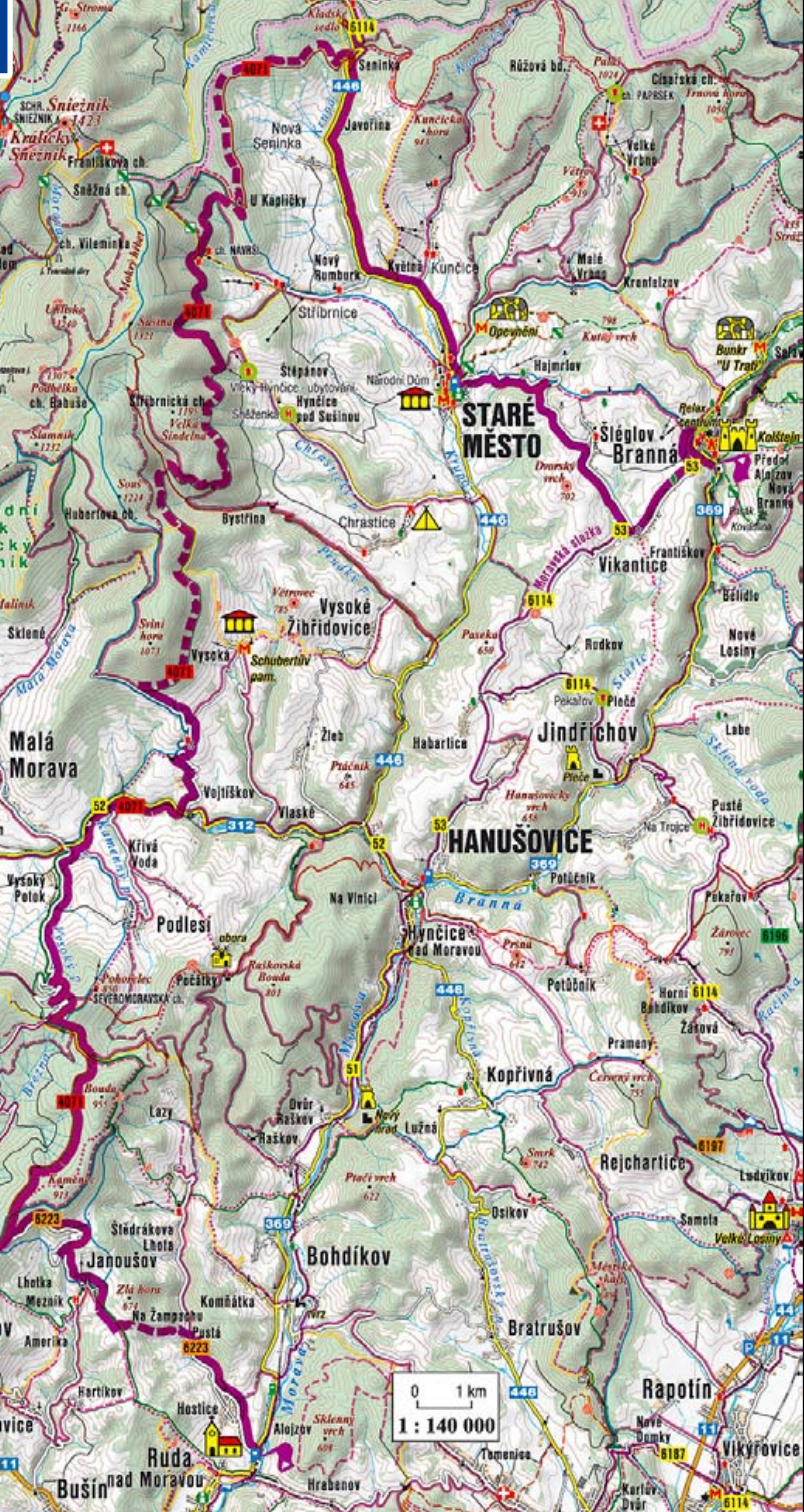
Beginn und Ende der Reichensteiner Pfade liegt in **Černá Voda** auf dem Parkplatz am Kulturhaus. An Baudenkmäler weist die Ortschaft ein **Spätrenaissanceschloss** aus dem 1. Drittel des 17. Jahrhunderts mit wertvollem Natursteinportal sowie die klassizistische **Marienkirche** aus dem Jahr 1787 mit einer Umfriedungsmauer mit Standbildern Johannes des Evangelisten und der Schmerzensreichen Jungfrau Maria aus der Wende des 18. und 19. Jahrhunderts auf.

An der Burg **Kaltenštejn** beginnt die leichte gelbe Strecke. Die Ruine dieser Burg aus dem 13. Jahrhundert wird auch Hradisko genannt. Im Jahr 1505 ließen die Breslauer Bischöfe die Burg schleifen und das Baumaterial verwendete man zum Umbau der Burg Javorník. Erhalten blieben die nördliche Wehrmauer und der beschädigte zylindrische Turm. An die Burg knüpft sich die Sage über eine böse Gräfin, die als schwarze Katze spukt und sich zu Mittag in eine Weiße Frau verwandelt.

Die Fahrt beenden wir wieder in **Černá Voda**.

www.rychlebskestezky.cz

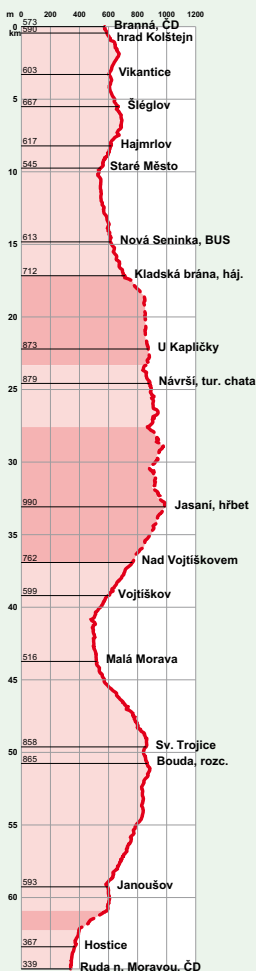

Výlet vede různorodým terénem, proto je vhodnější pro aktivnější cyklisty, krajina vám zato poskytne jedinečné výhledy do okolí.

64,9 km 1796 m TREK

Vyjíždíme z horské obce **Branná**, která se do roku 1949 nazývala Kolštejn. Dominantou obce je **kostel z roku 1612** v pozdně renesančním slohu, v jehož areálu stojí **sousoší Piety** z roku 1663 a **barokní socha sv. Jana Nepomuckého** z roku 1733. V obci je postavena **klasicistní fara** z roku 1784 a **empírová hřbitovní kaple** z roku 1810. Původní hrad z roku 1308 byl v 16. století přestavěn na **zámek**. Odpočinout si a po jízdě nabrat nové síly můžete v **Relax centru Kolštejn** s vitálním světem a wellnesem.

TIP: 2 km směrem na Ostružnou si můžete prohlédnout **objekt Československého pohraničního opevnění „U Trati“** z r. 1938. Jedná se o atypický samostatný pěchotní srub postavený pro přímou palbu. Objekt je otevřen pouze po předchozí domluvě (telefon: 972 745 487, mobil: 607 226 490, e-mail: stm.s50@centrum.cz).

Pokračujete přes hornickou obec **Staré Město**. První zmínka o obci s bohatými ložisky zlatých a stříbrných rud pochází z roku 1325. Kolem roku 1336 byla povýšena na město, v 1. polovině 19. století se v okolí začala těžit tuha a došlo k rozvoji lnářství. Mezi významné památky patří **radnice** (upravena roku 1895), **empírové sousoší Nejsvětější Trojice** z roku 1820, **kostel sv. Anny** z počátku 17. stol. **Místní muzeum** mapuje historický vývoj na Staroměstsku s důrazem na historii obživy místních obyvatel, jejich tradice a kulturu.

Na jižním okraji města, v areálu bývalých kasáren, můžeme navštívit **Vojenské muzeum**. Otevření muzea signalizuje státní vlajka vyvěšená u vchodu do budovy. Severně od města, na **Staroměstské pevnostní stezce**, se opět nacházejí objekty Československého opevnění. Bližší informace o možnostech návštěvy najdete na www.opevneni-stm.cz

Projdíte kolem obce **Stříbrnice**, známé dolováním stříbra (odtud název obce). Dolování dnes připomíná malá šachta západně od obce. Je zde kostel z roku 1750.

TIP: **Malá Morava**, první zmínka o obci je z roku 1350, leží na stejnojmenném vodním toku. Památkou raně barokní architektury je areál farního kostela, za pozornost stojí i rokoková kamenná socha Immaculaty z r. 1771. V obci se nachází lidová architektura. Poblíž můžete navštívit **pěchotní oboustranný srub K-S5 „U Potoka“** (www.ks5.cz).

Přijíždíte do **Rudy nad Moravou**, kde náš výlet končí. První zmínka o obci pochází z počátku 14. století, kdy zde stál kostel a fara. Památkou renesanční architektury je **zámek** z roku 1610. Můžete zde také zhlédnout **empírový komplex bývalého lihovaru** z 1. poloviny 19. stol. V obci je několik barokních soch. V letních měsících poskytne osvěžení místní **koupaliště**.

Československé opevnění – foto V. Karabec

Wycieczka prowadzi urozmaiconym terenem, dlatego bardziej dogodną jest dla aktywnych rowerzystów. Kraina nagrodzi was za trud wyjątkowymi widokami.

Wyruszamy z wioski górskiej **Branná**, która do 1949 roku zwała się Kolsztejn. Wiosce dominuje **kościół z 1612 roku** w późnorenansowym stylu, w którego obejściu stoi **rzeźba Piety z 1663 roku** i **barokowa rzeźba św. Jana Nepomucena z 1733 roku**. Oprócz tego zbudowano tu w 1784 roku **klasycystyczną parafię**, a w 1810 roku **ementarną kaplicę empirową**. Pierwotny gród z 1308 roku przebudowano w XVI wieku na zamek. Wypocząć i odnowić siły po jeździe możecie w ośrodku **Relax centrum Kolštejn** z wellnes.

PROPOZYCJA: W odległości 2 km w kierunku na Ostružną możecie zwiedzić **obiekt fortyfikacji pogranicznej Czechosłowacji z 1938 roku – „U Trati”**. Chodzi o nietypowy samodzielny schron piechoty zbudowany do prowadzenia bezpośredniego ognia. Obiekt jest dostępny jedynie po uprzednim uzgodnieniu (telefon: +420 972 745 487, kom.: +420 607 226 490, e-mail: stm.s50@centrum.cz).

Dalej jedźcie przez miasto górnicze **Staré Město**. Pierwsza wzmianka o gminie z bogatymi złożami rud srebra i złota pochodzi z 1325 roku. Koło 1336 roku uzyskała prawa miejskie, w 1 połowie XIX wieku zaczęto w okolicy wydobywać grafit i rozwinął się przemysł Iniański. Do znaczących zabytków należą **ratusz** (przebudowany w 1895 roku), empirowa **rzeźba Najświętszej Trójcy z 1820 roku**, **kościół św. Anny z początków XVII wieku**. **Miejsowe muzeum** udokumentuje historyczny rozwój kraju staromiejskiego akcentując historię zajęć miejscowej ludności, jej tradycję i kulturę.

Na południowym krańcu miasta, w obejściu byłych koszarów, możemy zwiedzić **Muzeum Wojskowe**. Otwarcie muzeum sygnalizuje wisząca koło wejścia do budynku flaga państwowa. Dalsze obiekty fortyfikacji czechosłowackiej znajdują się na północ od miasta, na tzw. **Staromiejskiej Ścieżce Fortyfikacyjnej**. Więcej informacji o możliwościach ich zwiedzenia znajdziecie na www.opevneni-stm.cz.

Mijacie gminę **Stříbrnice**, znaną dzięki wydobywaniu srebra (stąd i nazwa). Na zachód od gminy roboty górnicze przypomina obecnie mały szyb. Jest tu kościół z 1750 roku.

PROPOZYCJA: **Malá Morava**, pierwsza wzmianka o wiosce jest z roku 1350, leży na nurcie wodnym o tej samej nazwie. Zabytkiem wczesnobarokowej architektury jest obejście kościoła parafialnego, godna uwagi jest też rokokowa rzeźba kamienna Immaculaty z 1771 roku. Dochowana jest architektura ludowa. W pobliżu możecie zwiedzić **obustronny schron piechoty K-55 „U Potoka”** (<http://www.k55.cz>).

Dojeżdżacie do **Rudy nad Moravą**, gdzie kończy się nasza wycieczka. O gminie pisze się już w początkach XIV wieku, kiedy to stał tutaj kościół i parafia. Renansowym zabytkiem architektonicznym jest **zamek z 1610 roku**. Zobaczyć tu też można **kompleks empirowy byłej destylarni z 1 połowy XIX stulecia**. W wiosce jest kilka rzeźb barokowych. Na miejsowym **kapielisku** można latem orzeźwić się w wodzie.

Vojsenské muzeum Staré Město – foto V. Karabec

Vojsenské muzeum Staré Město – foto V. Karabec

Unser Ausflug führt durch gemischtes Gelände, deshalb empfiehlt er sich für aktive Radfahrer. Die Landschaft bietet herrliche Ausblicke in die Umgebung.

Wir beginnen im Bergdorf **Branná**, das bis 1949 Kolštejn hieß. Beherrscht wird die Ortschaft von der **Kirche aus dem Jahr 1612** in Stil der Spätrenaissance, auf deren **Gelände eine Pieta** von 1663 und die **barocke Nepomukstatue** von 1733 stehen. Weitere historische Gebäude sind die **klassizistische Pfarre** aus dem Jahr 1784 und die **Friedhofskapelle im Empirestil** von 1810. Die ursprüngliche Burg aus dem Jahr 1308 baute man im 16. Jahrhundert zum **Schloss** um. Ausruhen und neue Kraft nach der Fahrt schöpfen können Sie im **Relax Centrum Kolštejn** mit Vitalwelt und Wellnessbereich.

TIPP: 2 km in Richtung Ostružná lohnt der **tschecho-slowakische Grenzbunker „U Trati“** aus dem Jahr 1938 eine Besichtigung. Der untypische selbstständige Infanteriebunker war für direkten Beschuss gebaut. Das Objekt ist nur nach vorhergehender Vereinbarung zugänglich (Telefon: 972 745 487, Mobiltelefon: 607 226 490, E-Mail: stm.s50@centrum.cz).

Und weiter geht es über die Berggemeinde **Staré Město**. Die erste Erwähnung der Ortschaft mit reichen Gold- und Silbererzlagern stammt aus dem Jahr 1325. Um 1336 erhob man sie zur Stadt, in der 1. Hälfte des 19. Jahrhunderts begann in der Umgebung der Abbau von Graphit und es entfaltete sich die Leinenweberei. Zu den wichtigen Baudenkmalern zählen das **Rathaus** (1895 umgebaut), die **Empire-Dreifaltigkeitsstatuengruppe** von 1820 und die **Annenkirche** vom Anfang des 17. Jh. Das **Heimattmuseum** zeigt die historische Entwicklung in und um Staré Město mit Betonung auf die Erwerbsgeschichte der hiesigen Bevölkerung, ihre Traditionen und Kultur.

Am Südrad der Stadt, auf dem Gelände der ehemaligen Kaserne, können wir das **Militärmuseum** besuchen. Ob das Museum geöffnet ist, zeigt uns die gehisste Staatsflagge am Gebäudeeingang. Nördlich der Stadt, am **Staré-Město-Bunkerweg**, laden weitere Objekte der tschechoslowakischen Grenzbefestigungen zur Besichtigung ein. Nähere Informationen über Besuchszeiten finden Sie unter www.opevneni-stm.cz

Nun fahren Sie an der Ortschaft **Stříbrnice** vorbei, die wegen ihres Silberbergbaus bekannt war (daher auch ihr Name). An den Bergbau erinnert bis heute ein kleiner Stollen westlich vom Dorf. Die Ortskirche stammt aus dem Jahr 1750.

TIPP: **Malá Morava**, erstmals 1350 erwähnt, liegt am gleichnamigen Fluss. Zum Frühbarock gehört das Gelände der Pfarrkirche, sehenswert ist auch das Natursteinstandbild der Gottesmutter von 1771. Im Ort finden wir historische Bauernhäuser. In der Nähe lohnt der beidseitige **Infanteriebunker K-55 „Am Bach“** aus der Zeit vor dem zweiten Weltkrieg einen Besuch (<http://www.ks5.cz>).

Branná – foto M. Duchoslavová

Lehké opevnění – foto V. Karabec

Ruda nad Moravou heißt das nächste Ziel und hier endet auch unser Ausflug. Die erste schriftliche Erwähnung stammt vom Anfang des 14. Jh., als der Ort eine eigene Kirche mit Pfarre besaß. Ein Baudenkmal der Renaissance ist das **Schloss** aus dem Jahr 1610. Weiter können wir hier den **Empiregebäudekomplex** der ehemaligen Brennerei aus der 1. Hälfte des 19. Jahrhunderts besichtigen. Den Ort schmücken mehrere barocke Standbilder. In den Sommermonaten bringt das hiesige **Freibad** willkommene Erfrischung.

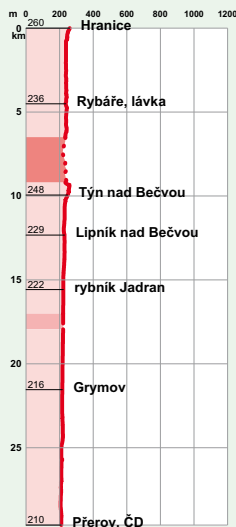

Doslova od pramenů do údolí napříč Valašskem a Hanou – takový výlet dopřeje cyklistům Cyklostezka Bečva. Cyklostezka startuje na dvou místech – v obci Horní Bečva, odkud vede po březích Rožnovské Bečvy a ve Velkých Kralovicích, kde trasa pro změnu lemuje Vsetínskou Bečvu. Obě větve se sbíhají ve Valašském Meziříčí, dál pokračuje cyklostezka údolím řeky Bečvy k Tovačovu. My jsme pro vás vybrali úsek mezi Hranicemi a Přerovem.

●○○○○ 29,6 km 113 m MTB

Vyjždíme z **Hranic**. Ve středu města, který je městskou památkovou zónou, najdete pozdně **renesanční zámek** z 16. století s arkádovým nádvořím, honosnými sály a štukovou výzdobou v interiéru – dnes sídlo městského úřadu. Ve městě je řada původně renesančních domů s podloubími, zbytky hradeb s baštami, barokní **kostel Stětí sv. Jana Křtitele** z poloviny 18. století, stará radnice, renesanční bratrská škola, bývalá **synagoga** s muzeem a výstavní síní, **židovský hřbitov**, **morový sloup** z 19. století aj. Děti jistě ocení návštěvu moderního **krytého bazénu s vodními atrakcemi** nebo venkovního koupaliště.

Hranice – foto J. Skřidlo

TIP: Ještě před začátkem výletu můžete navštívit lázeňské centrum **Teplice nad Bečvou**, ochutnat lázeňské oplatky, projít se po kolonádě, prohlédnout si **Zbrašovské aragonitové jeskyně** a **Hranickou propast**, která je nejlubší v České republice.

Cestou si můžeme udělat příjemnou zastávku na zachovalé zřícenině mohutného hradu **Helfštýna**. Hrad s mimořádnou rozlohou a významem byl založen asi koncem 13. století. V současnosti je Helfštýn již řadu let renovován a konají se zde nejrůznější kulturní akce, nejvýznamnější je soutěž a mezinárodní přehlídka prací uměleckých kovářů **Hefaiston**. V blízkosti hradu si můžeme vyzkoušet svou odvahu a dovednost v **lanovém centru**.

Pokračujeme do města **Lipník nad Bečvou** s městskou památkovou rezervací. Na náměstí a v okolních ulicích je řada renesančních a barokních domů s podloubím, renesanční radnice a zvonice. Původní **gotický kostel sv. Jakuba** byl v letech 1765–1766 a po r. 1788 barokně upraven, věž s ochozem je renesanční. Městské opevnění pocházející z 15. století a upravované v 16. století je dobře zachováno, včetně sedmi bašt na severní straně. Zámek s ojedinělou střešní zahradou obklopuje park s unikátním stromem zvaným „Opičák“. Ke sportovnímu využití slouží přímo ve městě **letní koupaliště**, na okraji města (areál Strojitis) si můžete vyzkoušet **jízdu na motokárách** a pokud máte raději koně živé než ty pod kapotou, zajedte do nedaleké vesničky **Veselíčko**, kde nabízejí **vyjíždky na koních do přírody**.

Z Lipníka nad Bečvou jedeme k umělé vytvořenému jezeru **Osecký Jadran**, které především v letních měsících nabízí mnoho možností pro sportovní i rekreační využití. Je zde možnost občerstvení.

Naše cesta končí v **Přerově**. První zmínka o městě je z 11. století – kdy zde stávalo hradíště a trhovářská osada u brodu přes Bečvu na tzv. **jantarové cestě**. Přerov byl přední bratrskou obcí na Moravě, v letech 1608–1611 ve zdejší bratrské škole studoval J. A. Komenský, v letech 1614–1618 na ní učil a byl jejím správcem. Horní město je městskou památkovou zónou. **Zámek na Horním náměstí** byl v 16. století renesančně přestavěn z původního gotického hradu (dnes **Muzeum Komenského**), náměstí obepínají středověké hradby až 9 m vysoké, zajímavý je i **Korvínský dům** čp. 31 s renesančním portálem z r. 1616, renesanční domy čp. 9, 32, 33, čp. 10 s pernějšanskými znaky, barokní **kostel sv. Vavřince** z let 1720–1729 s gotickými základy (okolo r. 1324), kostel sv. Jiří z 2. poloviny 19. století s gotickým portálem a románskou kryptou. V centru města se nachází **Městský dům** z roku 1897, kde se konají četné kulturní a společenské akce. Za návštěvu zcela určitě stojí i **městský park Michalov** s pestrými květinovými záhony, zastřiženými trávníky, průzračně čistou vodou fontány i dětskými hřišti.

W poprzek regionów Walaszka i Hanej, dosłownie od źródeł do doliny – taką wycieczkę oferuje rowerzystom szlak rowerowy Beczwa. Trasa rowerowa rozpoczyna się w dwu miejscach – w Górnej Beczwie (Horní Bečva), skąd prowadzi brzegami Beczwy Różnowskiej i w Wielkich Karłowicach (Velké Karlovice), gdzie dla odmiany trasa kopiuje bieg Wsetínskiej Beczwy. Obie odnogi trasy schodzą się w Walaszskim Mezyrzyczu (Valašské Meziříčí – czyli Międzyrzecze Wołoskie), szlak rowerowy prowadzi potem dalej doliną Beczwy do Towarczowa. My wybraliśmy dla was odcinek między Hranicami i Przerowem.

Ruszamy z **Hranic**. W centrum miasta, które jest miejskim kompleksem zabytkowym, znajdziecie **późnorenansowy zamek** z XVI wieku z dziedzicem arkadowym, wspaniałymi salami i sztukaterią we wnętrzach – obecnie siedziba urzędu miejskiego. W mieście jest szereg pierwotnie renesansowych domów z podcieniami, resztki murów obronnych z wieżami, barokowy **kościół Ścięcia św. Jana Chrzciciela** z połowy XVIII wieku, stary ratusz, renesansowa szkoła, była **synagoga** z muzeum i salą wystaw, **cmentarz żydowski**, **kolumna morowa** z XIX wieku i inne. Dzieci będą zachwycone z pobytu w nowoczesnym **basenie krytym z atrakcjami wodnymi** albo na odkrytym kąpielisku.

PROPOZYCJA: Jeszcze przed rozpoczęciem właściwej wycieczki możecie zwiedzić uzdrowskie miasto **Teplice nad Beczwą**, posmakować tradycyjnych opłatków zdrowych, pospacerować po deptaku, zobaczyć Zbraszowskie Jaskinie Aragonitowe i **Przepaść Hranicką**, która jest najgłębszą w Republice Czeskiej.

Lipník – foto CzechTourism

Po drodze możemy zatrzymać się w dochowanych ruinach potężnego grodu **Helfsztyna**. Wyjątkowo rozległy i ważny zamek założono prawdopodobnie w końcu XIII wieku. Obecnie Helfsztyn jest już od wielu lat odnawiany i odbywają się tutaj rozmaite akcje kulturalne, najbardziej znaną jest **Hefaiston** – konkurs i przegląd prac kowali artystów. W pobliżu grodu możemy sprawdzić swoją odwagę i zręczność w **osrodku linowym**.

Dalej jedziemy do **Lipnika nad Beczwą** z miejskim rezerwatem zabytkowym. Na rynku i przy okolicznych ulicach stoi szereg domów renesansowych i barokowych z podcieniami, renesansowy ratusz

i dzwonnica. Pierwotny **kościół gotycki św. Jakuba** przebudowano w latach 1765–1766 i później po 1788 roku w stylu barokowym, wieża z tarasem jest renesansowa. Fortyfikacje miejskie pochodzące z XV wieku i dobudowywane w wieku XVI są dobrze dochowane, włącznie siedmiu wieży po północnej stronie. Zamek z wyjątkowym ogrodem dachowym okala park z unikalnym drzewem zwanym „Opičák (małpa)”. Wypożyczyć można się wprost w mieście na **kąpielisku letnim**, na skraju miasta (areal Strojtos) możecie pojeździć na **motorowych gokartach** a jeżeli wolicie żywe konie od tych pod kapotą, to ruszcie do niedalekiej wioski **Veselíčko** – tam oferują **przejażdżki na koniach** po okolicy.

Z Lipnika nad Beczwą jedziemy do sztucznie zbudowanego jeziora **Osecký Jadran** (Adriatyk Osecki), które oferuje zwłaszcza latem szereg możliwości do uprawiania sportu i wypoczynku. Można się tu posilić.

Nasza wycieczka kończy się w **Przerowie**. Najstarszy zapis o mieście jest z XI wieku, wtedy stała tu twierdza i osada handlowa niedaleko brodu przez Beczwę na tzw. **szlaku bursztynowym**. Przerow był ważną gminą Jednoty Braterskiej nr. 31 z renesansowym portalem z 1616 r., renesansowe domy nr. 9, 32, 33, nr. 10 z herbami pernsztejskimi, barokowy **kościół św. Wawrzyńca** z lat 1720–1729 z fundamentami gotyckimi (około 1324 roku), **kościół św. Jerzego** z 2 połowy XIX wieku z gotyckim portalem i romańską kryptą. Zwiedzić też na pewno warto **park miejski Michalov** z kolorowymi grządkami kwiatowymi, pielęgnowanymi trawnikami, kryształowo czystą wodą w fontannie i boiskami dla dzieci.

Im wahrsten Sinne von den Quellen bis zur Mündung quer durch die Mährische Wala-chei und die Hannakei – einen solchen Ausflug gönnt den Radfahrern der Bečva-Radweg. Er startet in zwei Orten – in Horní Bečva, von wo er an den Ufern der Rožnovská Bečva entlang führt, und in Velké Karlovice, von wo die Vsetínská Bečva die Strecke säumt. Beide Zweige laufen in Valašské Meziříčí zusammen, von wo ab der Radweg dem Tal der vereinten Bečva bis Tovačov folgt. Wir haben für Sie den Abschnitt zwischen Hranice und Přerov ausgewählt.

Wir beginnen in **Hranice**. Im Stadtkern, der städtische Denkmalzone ist, finden Sie ein **Spätrenaissanceschloss** aus dem 16. Jahrhundert mit Arkadenhof, prunkvollen Sälen und Stuckaturen in den Innenräumen – heute Sitz des Stadtmtes. In der Stadt sind eine Reihe von ursprünglich im Renaissancestil erbauten Bürgerhäusern mit Laubengängen erhalten, ferner Reste der Stadtmauern mit Basteien, die barocke **Johanneskirche** aus der Mitte des 18. Jahrhunderts, das alte Rathaus, die Schule der Brüdergemeinde im Renaissancestil, die ehemalige **Synagoge** mit Museum und Ausstellungssaal, der **jüdische Friedhof** und die **Pestsäule** aus dem 19. Jahrhundert. Die Kinder wissen sicher einen Besuch der modernen **Schwimmbälle mit Wasserattraktionen** oder des Freibades zu schätzen.

TIPP: Noch vor Beginn Ihres Ausflugs können Sie die Kurstadt **Teplce nad Bečvou** besuchen, dort Kuroblaten kosten, auf der Kolonnade promenieren, die **Aragonithöhlen von Zbrašov** und das **Gevatterloch** besichtigen, die tiefste Schlucht in ganz Tschechien.

Unterwegs machen wir eine angenehme Rast an der gut erhaltenen Ruine der mächtigen Burg **Helfštýn**. Die Burg mit außergewöhnlicher Ausdehnung und Bedeutung wurde wahrscheinlich Ende des 13. Jahrhunderts angelegt. Seit zahlreichen Jahren wird Helfštýn restauriert und heute finden hier die verschiedensten kulturellen Ereignisse statt, das wichtigste ist der regelmäßige Kunstschmiedewettbewerb **Hefaiſton**. In der Nähe der Burg können Sie im **Seilgarten** Mut und Geschick erproben.

Weiter geht es zum Städtchen **Lipník nad Bečvou** mit städtischer Denkmalzone. Den Marktplatz und die angrenzenden Straßen schmücken zahlreiche Renaissance- und Barockhäuser mit Laubengängen, das Renaissancerathaus und ein Glockenturm. Die ursprünglich **gotische Jakobskirche** wurde 1765–1766 sowie nach 1788 barock umgestaltet, ihr Turm mit Wandelgang ist in der Renaissance entstanden. Die aus dem 15. Jahrhundert stammenden und im 16. Jahrhundert umgebauten Stadtmauern sind gut erhalten, mitsamt sieben Basteien an der Nordseite. Das Schloss mit seinem einzigartigen Dachgarten wird von einem Park mit „Affenbaum“ umgeben. Dem Sport dienen direkt in der Stadt das **Freibad**, am Stadtrand (Strojtos-Gelände) können Sie **Kartfahren** ausprobieren, und wenn sie lebendige Pferde lieber haben als die unter der Motorhaube, sollten Sie in das unweit Dörflein **Veselíčko** fahren, wo man **Reitausflüge in die Natur** anbietet.

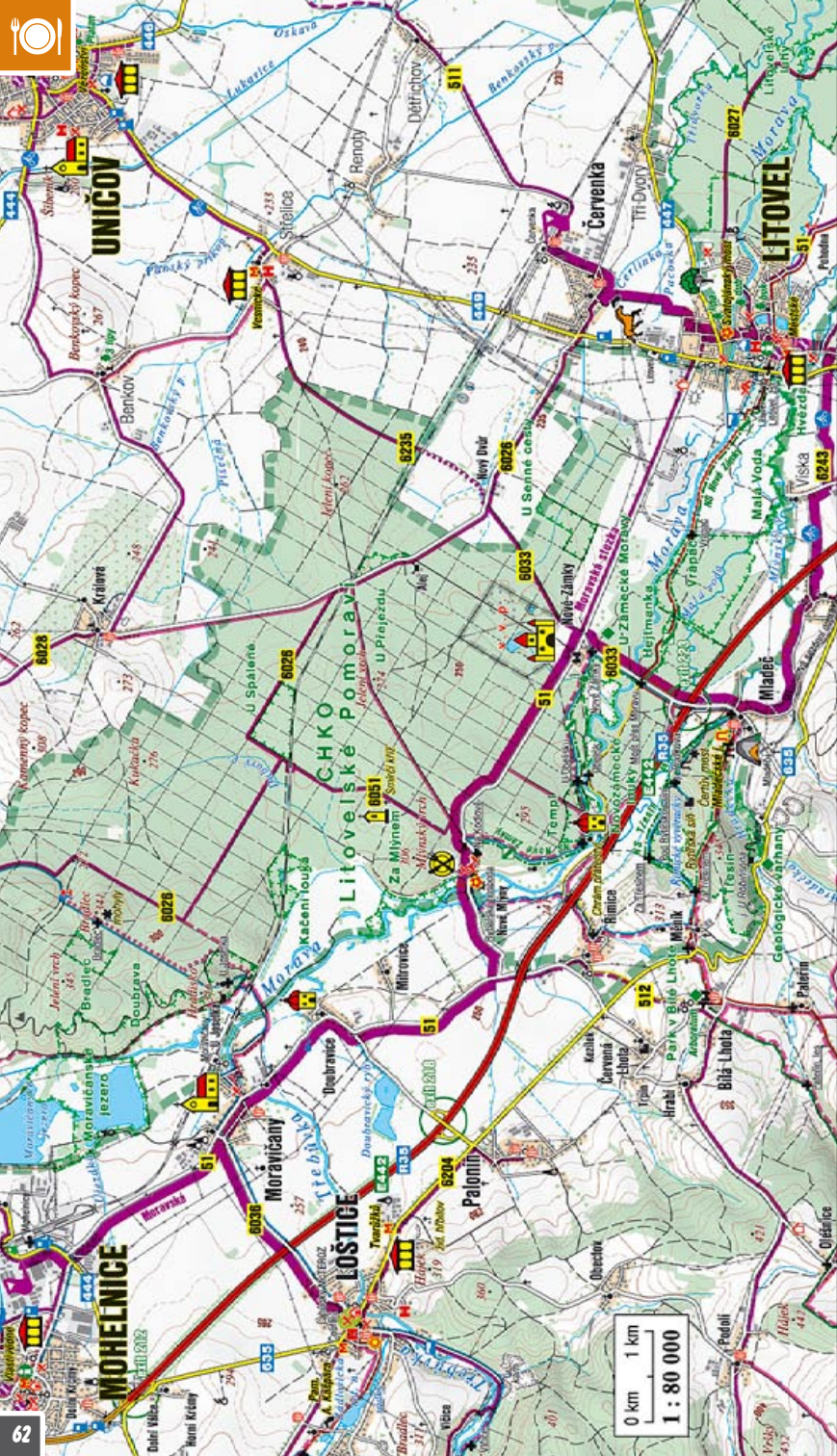
Von Lipník nad Bečvou radeln wir zum künstlich angelegten See „**Adria von Osek**“, der insbesondere in den Sommermonaten vieles für Sport und Erholung und auch Erfrischungen zu bieten hat.

Unsere Reise endet in **Přerov** (deutsches Prerau). Erstmals erwähnt wird die Stadt im 11. Jahrhundert – als hier eine Burgstätte und eine Marktsiedlung an der Furt durch die Bečva an der sog. **Bernsteinstraße** bestanden. Přerov war eine führende Brüdergemeinde Mährens, in den Jahren 1608–1611 studierte an der hiesigen Bruderschule Jan Amos Comenius, 1614–1618 lehrte er hier und war Leiter der Schule. Die Oberstadt ist städtische Denkmalzone. Das **Schloss auf dem Oberen Marktplatz** (Horní náměstí) wurde im 16. Jahrhundert aus der ursprünglich gotischen Burg im Renaissancestil umgebaut (heute **Comeniusmuseum**), den Platz umschließen bis zu 9 m hohe mittelalterliche Wehrmauern. Sehenswert sind auch das **Corvinus-Haus** Nr. 31 mit Renaissanceportal von 1616, die Renaissancehäuser Nr. 9, 32 und 33, das Haus Nr. 10 mit Pernsteiner Wappen, die **Barockkirche St. Laurentius** aus den Jahren 1720–1729 mit gotischen Grundmauern (um 1324), die Georgskirche aus der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts mit gotischem Portal und romanischer Krypta. Einen Besuch lohnt gewiss auch der **Stadtpark Michalov** mit farbenfrohen Blumenbeeten, gepflegten Rasenflächen, einer Fontäne mit glasklarem Wasser und Kinderspielfeld

Přerov – foto P. Štekl

Projedeme se do městečka na 6 ramenech řeky Moravy, romanticky nazývaném Hanácké Benátky – Litovle. Podíváme se do malebných uliček a vychutnáme poklidnou atmosféru tohoto královského města. Turisticky přitažlivé je i širší okolí s krápníkovými jeskyněmi, hrady a zámky, řadou naučných stezek. V Lošticích navštívíme Muzeum tvarůžků a naše chuťové buňky můžeme potěšit ve vyhlášené restauraci na náměstí v Lošticích nebo v lahůdkách, kde nabízí velký výběr specialit z tvarůžků.

●○○○○ 27,7 km 135 m SIL

Vyjíždíme ze vsi **Červenka**, zmiňované r. 1287. Ve vsi je historicko-eklektický kostel sv. Alfonse z let 1861–1862 s renesančními a románskými prvky a kaple sv. Pavlína z r. 1798.

Pokračujeme přes původně rybářskou osadu **Litovel**, vedle níž kolem r. 1256 Přemysl Otakar II. založil město se dvěma stříbrnými rybami ve znaku. Dochovala se část opevnění z 15. století. Město je známé svým pivovarem. Kdy bylo uděleno právo várečné a kdy se v něm uvařila první várka zlatavého moku, to se dozvíte během prohlídky pivovaru, která je ukončena ochutnávkou.

Posilnění zlatavým mokem se vydáme do **Mladečských jeskyní**. Jsou to největší jeskyně v devonských vápencích **Mladečského krasu**. Byly objeveny v kopci Třesín v r. 1826. Podzemní prostory jsou místy bohatě zdobeny krápníky a sintrovými náteky. Mezi nejkrásnější partie patří tzv. **Chrám přírody** a **Panenské jeskyně**. Významné jsou zdejší archeologické nálezy z období paleolitu.

Loštice, Muzeum tvarůžků – foto m-ARK

Z jeskyní přejedete do obce **Nové Zámky**, kde můžeme vidět **barokní lovecký zámek** z konce 17. století (dnes ústav sociální péče). V anglickém parku se rozkládají **romantické stavby** (Templ, 25 m vysoký obelisk a další).

Po chvíli přijedete do vsi **Nové Mlýny**, kde můžeme vidět **vodní mlýn** z r. 1564, přestavěný r. 1923 na vodní elektrárnu – technickou památku, která je dodnes v provozu. U cesty je smírčí kříž a u řeky známá **Rybářská bašta**, kde se můžeme příjemně občerstvit.

Cesta vás zavede do vsi **Doubravice**. Na návsi stojí kaple sv. Trojice z 18. stol., socha sv. Jana Nepomuckého z r. 1773 a empírová kovárna z 19. stol. s podloubím. Základy domu čp. 37 tvoří středověká tvrz.

Předposlední zastávka před cílem je v obci **Moravičany**. Můžeme zde vidět – gotický kostel sv. Jiří ze 14. století, kapli z 19. století, či Barokní sousoší P. Marie, sv. Floriána a sv. Jana Nepomuckého z 18. století.

Nemůžete vynechat zajiždku do obce **Loštice** se slavnou tradicí výroby **tvarůžků**. Každý, kdo má rád tuto „voňavou“ specialitu, může navštívit **muzeum**, podnikovou prodejnu, **lahůdky McTeroz** nebo **restauraci U Coufalů**, kde mají stálou nabídku tvarůžkových specialit. Vráťte se do **Moravičan** a odtud jedete do cíle našeho výletu – **Mohelnice**. Město bylo v r. 1642 vypáleno Švédy a od r. 1992 je městskou památkovou zónou. Po obvodu města se dochovaly zbytky hradeb s baštami. Najdeme zde **gotický kostel sv. Tomáše z Canterbury** ze 14. století s křížovou klenbou, rozšířený v 18. století a v r. 1841 byl novogoticky upravený. Hřbitovní kostel sv. Stanislava z r. 1584 byl barokně upravený r. 1773. Na náměstí stojí morový sloup z r. 1717 a kašna z 19. stol. V areálu biskupského hradku je **Vlastivědné muzeum**, otevřené celoročně. Můžete zde vidět mj. dějiny původní tvrze, repliku historických kamen či keramiku aj. V parku leží pamětní deska děkana J. Lautnera v místě, kde byl r. 1685 upálen v době čarodějnických procesů. Ve volném čase můžete také navštívit městský **krytý bazén**.

Przejdziemy się do miasteczka położonego aż na 6 ramieniach rzeki Morawy, romantycznie zwanego Wenecją Hanacką – Litowela. Zagłębimy się do malowniczych uliczek i porozkoszujemy się spokojną atmosferą tego miasta królewskiego. Też szersza okolica ma szereg ponęt dla turystów – jaskinie krasowe, grody i zamki, szereg ścieżek dydaktycznych. W Loszticach zwiedzimy muzeum serków ołomunieckich, pocieszyć podniebienie możemy w głośnej restauracji na rynku albo w sklepie ze smakołykami, który oferuje szeroki asortyment specjałów z tutejszych serków.

Wyruszymy z wioski **Červenka**, wzmiankowanej w 1287 r. W wiosce stoi **historyczno-eklektyczny kościół św. Alfonsa** z lat 1861–1862 z elementami renesansowymi i romańskimi oraz kaplica św. Pawliny z 1798 r..

Dalej jedziemy przez pierwotnie rybacką osadę **Litovel**, obok której około 1256 roku Przemysław Ottokar II założył miasto z dwoma srebrnymi rybami w herbie. Dochowała się część murów obronnych z XV stulecia. Miasto znane jest swoim browarem. W trakcie **zwiedzania browaru**, zakończonego degustacją, dowiedzie się kiedy udzielono miastu prawo do warzenia piwa i kiedy uwarzono tu pierwszą partię tego trunku.

Wzmocnieni złotawym trunkiem ruszymy do **Jaskiń Mladeczskich**. Są to największe jaskinie w wapieniach dewońskich **Mladeczskiego Krasu**. Odkryto je w górze Třesín w 1826 r. Podziemne przestrzenie są miejscami bogato zdobione różnorodnymi formami naciekowymi. Do najpiękniejszych komór należą tzw. **Katedra Przyrody** i **Jaskinia Panińska**. Znaczącymi są tutejsze odkrycia archeologiczne z epoki paleolitu.

Od jaskiń przyjedziecie do gminy **Nové Zámky**, gdzie możecie zobaczyć **barokowy zamek myśliwski** z końca XVII wieku (obecnie ośrodek pomocy społecznej). W parku angielskim znajdują się **obiekty romantyczne** (świątynia, 25-cio metrowy obelisk i inne).

Zaniedługo dojedziecie do wioski **Nové Mlýny**, gdzie można zobaczyć **młyn wodny** z 1564 r., przebudowany w roku 1923 na elektrownię wodną – zabytek techniczny, która do dziś jest w ruchu. Koło drogi stoi krzyż pojednania a na brzegu rzeki znana **Rybařská bašta**, oferująca w przyjemnych pomieszczeniach posiłki.

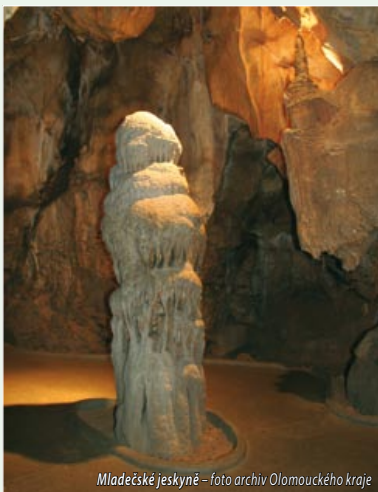
Droga zaprowadzi nas do wsi **Doubravice**. W centrum wioski stoi kaplica św. Trójcy z XVIII w., rzeźba św. Jana Nepomucena z 1773 r. i empirowa kuźnia z XIX stul. z podcieniami. Fundamentami domu nr. 37 jest twierdza średniowieczna.

Przedostatnim przystankiem przed metą będzie wioska **Moravičany**. Możemy tu zobaczyć gotycki kościół św. Jerzego z XIV wieku, kaplicę z XIX stulecia czy barokową rzeźbę Marii Panny, św. Floriana i św. Jana Nepomucena z XVIII wieku.

Tvarůžky – foto archiv Olomouckého kraje

z 1717 r. i fontanna z XIX w. W obejściu zameczku biskupskiego znajduje się **Muzeum „Vlastivědné”**, otwarte całorocznie. Możecie tu zaznajomić się m. in. z historią pierwotnej twierdzy, zobaczyć replikę historycznego pieca, ceramikę itd. W parku leży płyta pamięci dziekana J. Lautnera w miejscu, w którym spalono go na stosie w 1685 r., w okresie procesów nad czarownicami. W wolnym czasie możecie też wpaść do miejskiego **krytego basenu**.

Mladecské jeskyně – foto archiv Olomouckého kraje

Koniecznien trzeba zajechać do wioski **Loštice** ze słynną tradycją produkcji tzw. **serków ołomunieckich**. Każdy, kto lubi ten „pachnący” specjał, może zwiedzić **muzeum**, sklep zakładowy, **sklep McTeroz** albo **restaurację U Coufalů**, gdzie stale oferują serkowe specjalności. Wróćcie potem do **Morawiczan** a stąd dojedziecie do celu naszej wycieczki – miasta **Mohelnice**. Miasto w 1642 roku spalili Szwedzi a od 1992 r. jest miejskim terenem zabytkowym. Po obwodzie miasta dochowały się resztki murów obronnych z wieżami. Znajdziemy tu **gotycki kościół św. Tomasza z Canterbury** z XIV stulecia ze sklepieniem krzyżowym, poszerzany w XVIII wieku i w 1841 r. przebudowany w stylu nowogotyckim. Kościół cmentarny św. Stanisława z 1584 r. był barokowo przebudowany w roku 1773. Na rynku stoi kolumna morowa

Wir radeln zu einem Städtchen an 6 Armen der March, das man romantisch Venedig der Hannakei nennt – Litovel. Hier schauen wir uns in den malerischen Gassen um und genießen die ruhige Atmosphäre dieser königlichen Stadt. Sehenswert ist auch ihre Umgebung mit Tropfsteinhöhlen, Burgen und Schlössern sowie zahlreichen Lehrpfaden. In Loštice besuchen wir das Quargelmuseum und unseren Gaumen können wir im weit bekannten Restaurant am Marktplatz von Loštice oder im Delikatessengeschäft laben, in dem eine große Auswahl an Quargelspezialitäten angeboten wird.

Wir starten in der Ortschaft **Červenka**, die bereits 1287 erwähnt wird. Im Dorf erwarten uns die **historisierend-eklektische Alfonskirche** aus den Jahren 1861–1862 mit Elementen der Renaissance und Romanik sowie die Paulakapelle von 1798.

Unser nächstes Ziel ist die ursprüngliche Fischersiedlung **Litovel**, neben der um 1256 Přemysl Ottokar II. die gleichnamige Stadt mit zwei silberfarbigen Fischen im Wappen gründete. Erhalten blieben Teile der Stadtmauern aus dem 15. Jahrhundert. Die Stadt ist für ihre Brauerei bekannt. Wann ihr das Braurecht erteilt wurde und in welchem Jahr hier das erste goldgelbe Nass gebraut wurde, das erfahren Sie bei einer **Brauereibesichtigung**, die mit in einer Verkostung gekrönt wird.

Gestärkt mit dem Hopfengetränk radeln wir zu den **Höhlen von Mladeč**. Sie sind die größten Höhlen im Devonkalk des **Mladeč-Karsts**. Entdeckt wurden sie 1826 im Berg Třesín. Die unterirdischen Räume sind stellenweise mit Tropfsteinen und Sintergebilden reich geschmückt. Zu den schönsten Partien gehören der sog. **Naturtempel** und die **Jungfernhöhle**. Bedeutend sind die hiesigen archaischen Funde aus der Altsteinzeit.

Von den Höhlen fahren Sie nach **Nové Zámky**, wo ein **barockes Jagdschlösschen** aus dem ausgehenden 17. Jahrhundert zu sehen ist (heute ein Pflegeheim). Im englischen Park erfreuen **romantische Bauten** unser Auge (ein **Tempel**, ein 25 m hoher Obelisk und weiteres).

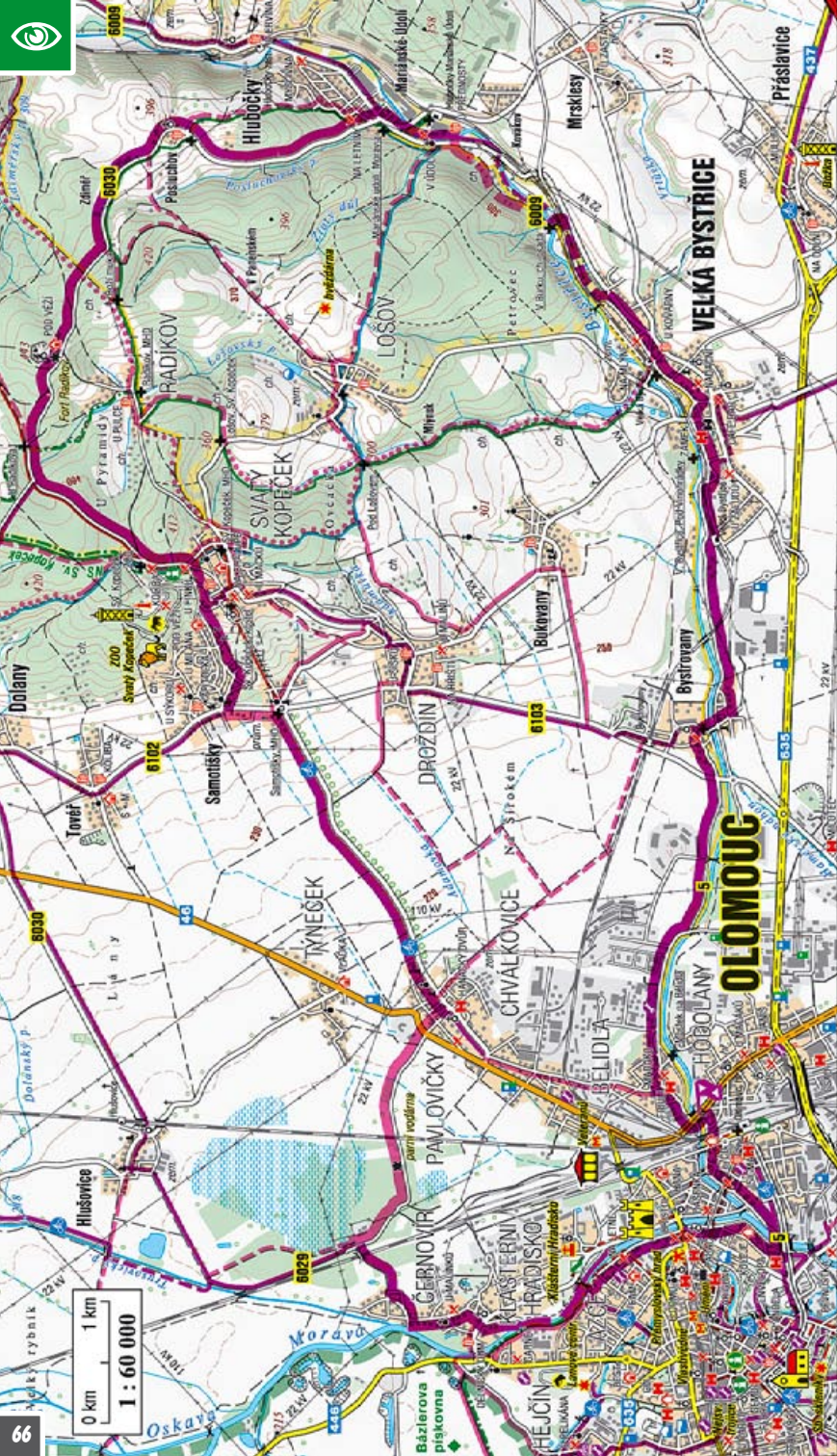
Nach einer Weile gelangen wir in das Dorf **Nové Mlýny**, wo wir eine **Wassermühle** aus dem Jahr 1564 sehen können, die 1923 zu einem Wasserkraftwerk umgebaut wurde – ein technisches Denkmal, das bis heute in Betrieb ist. Am Weg mahnt uns ein Sühnekreuz und am Fluss empfängt uns die bekannte **Gaststätte Rybářská bašta**, wo wir eine willkommene Erfrischung zu uns nehmen können.

Nun geht die Reise in die Ortschaft **Doubravice**. Auf dem Dorfplatz stehen die Dreifaltigkeitskapelle aus dem 18. Jh., ein Nepomukstandbild 1773 sowie eine Empireschmiede aus dem 19. Jh. mit Laubengang. Die Fundamente des Hauses Nr. 37 gehören zu einem einstigen mittelalterlichen Rittersitz.

Unsere vorletzte Rast legen wir in **Moravičany** ein. Die Ortschaft wartet mit der gotischen Georgskirche aus dem 14. Jahrhundert, einer Kapelle aus dem 19. Jh. sowie der barocken Statuengruppe mit Jungfrau Maria, hl. Florian und hl. Nepomuk aus dem 18. Jahrhundert auf.

Nicht auslassen dürfen Sie einen Abstecher nach **Loštice** mit seiner berühmten **Quargeltradition**. Jeder, der diese „duftende“ Spezialität liebt, kann das **Museum**, das firmeneigene Geschäft, das **Delikatessengeschäft McTeroz** oder das **Restaurant U Coufalů** besuchen, wo ihn ein ständiges Angebot an Quargelspezis erwartet. Dann kehren Sie nach **Moravičany** zurück und von hier aus fahren Sie weiter zum Ziel unseres Ausfluges – **Mohelnice**. Die Stadt wurde 1642 von den Schweden niedergebrannt und ist seit 1992 städtische Denkmalzone. Am Stadtrand blieben Reste der Befestigungsanlagen mit Basteien erhalten. Wir finden hier die **gotische Kirche St. Thomas von Canterbury** aus dem 14. Jahrhundert mit Kreuzgewölbe, die im 18. Jahrhundert erweitert und 1841 neogotisch umgebaut wurde. Die Friedhofskirche St. Stanislav von 1584 ist seit 1773 barock umgestaltet. Den Marktplatz schmücken die Pestsäule von 1717 und ein Brunnen aus dem 19. Jh. Auf dem Gelände der Bischofsburg befindet sich das ganzjährig geöffnete **Heimatmuseum**. Hier können Sie u.a. die Geschichte des ursprünglichen Rittersitzes kennen lernen und Repliken historischer Öfen, Keramik u.a. bewundern. Im Park liegt eine Gedenktafel für Dekan J. Lautner an jener Stelle, wo er 1685 zu Zeiten der Hexenprozesse verbrannt wurde. Die verbliebenen Stunden können Sie auch in der städtischen **Schwimmhalle** verbringen.

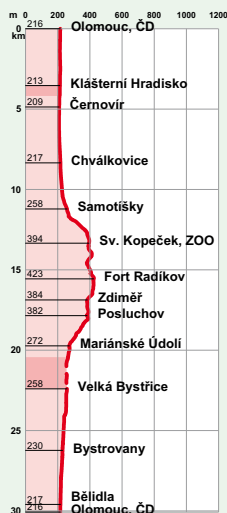

Naše cesta za poznáním začíná i končí v hanácké metropoli Olomouci, jejíž jádro je druhou nejvýznamnější městskou památkovou rezervací v ČR. Mimo jiné navštívíme i část Olomouce, která je od jejího středu vzdálená 8 km. Ano, je to Svatý Kopeček, který se stal nejoblíbenějším výletním i poutním místem v regionu. Svou polohou a rozmanitostí terénu s krásnými lesními porosty, údolími potoků nabízí ideální podmínky pro sportovní i rekreační vyžití. V přilehlých smíšených lesích se rozkládá Zoologická zahrada Olomouc.

●○○○○ 30 km 293 m SIL

Vyjíždíme z vlakového nádraží v **Olomouci**. Do r. 1642 byla Olomouc hlavním městem Moravy. Dodnes je sídlem arcibiskupství, největším městem Hané a také hospodářským a kulturním centrem oblasti. V Olomouci můžeme mj. navštívit **Přemyslovský hrad**, který byl od r. 1141 sídlem olomouckých biskupů a kapituly. Nejcennějším dochovaným pozůstatkem dávno zaniklého hradního areálu je část románského biskupského paláce s bohatě zdobenými sruženými okny. V letní sezóně je stejně jako vrcholné gotická křížová chodba a pozdně gotická kaple sv. Jana Křtitele součástí prohlídkového okruhu Arcidiecézního muzea. Pro návštěvníky je dále přístupná **katedrála sv. Václava** se stálou expozicí v kryptě.

Pokračujeme do **Klášterního Hradiska**. Tuto národní kulturní památku dal vybudovat k počtě sv. Štěpána v r. 1077 moravský kníže Ota I. Od r. 1802 slouží budova kláštera až do dnešních dnů jako vojenská nemocnice. Prohlídka vede bohatou knihovnou, Tereziánským pokojem, kostelem sv. Štěpána a Slavnostním sálem prelatury, který bývá dějištěm řady kulturních akcí. Z jedné z věží, kde je umístěna i expozice, se můžete na celý areál podívat z ptáčích perspektiv.

Svatý Kopeček – foto J. Černý

Projedeme přes **Černovír**, **Pavlovičky**, **Chválkovice** a dostaneme se na **Svatý Kopeček**. Jeho počátky se datují v letech 1629–1632, kdy zde nechal olomoucký měšťan Jan Andryšek postavit kapli. Tu zničila r. 1643 švédská vojska. Klášter Hradisko u Olomouce kapli obnovil a na jejím místě nechal v letech 1669–1679 vybudovat **barokní chrám Navštívení P. Marie** podle návrhu G. P. Tencally. Výzdoba chrámu pochází od významných umělců té doby. Poblíž můžete navštívit **ZOO Olomouc**, kde je k vidění 390 druhů zvířat. Specialitou jsou např. **mořská akvária** nebo **přrůžozí výběh pro opice** druhu makak. Součástí ZOO je i **kovová rozhledna**.

Cestou ze Svatého Kopečka přijedeme k pevnůstce **Fort Radíkov**, která leží nedaleko stejnojmenné obce. Pevnůstka byla součástí olomouckého pevnostního systému. Jedná se o jednovalový dělostřelecký fort, který měl 26 děl na valu a 10 děl v kaponiérách v suchém příkopu na obranu vlastního fortu. Mimo prohlídku fortu jsou připraveny outdoorové aktivity.

Míjíme **Hlubočky**, kde si ve zdejších sportovním středisku mohou milovníci sportu vyzkoušet **jízdu na horských terénních minikárách**, bikeri si mohou projet **freecrossovou trať** a děti zajezdit na **motorových čtyřkolkách**.

Dostáváme se do **Velké Bystřice**. V obci stojí **kostel** a fara, doložený r. 1283. Trvr z r. 1381 byla r. 1480 přestavěna na renesanční zámek, který byl v 18. století barokně přestavěn.

V obci **Bystrovany** v arboretu **Horizont** na téměř 4 hektarech lze vidět kromě cca 200 druhů cizokrajných rostlin i sedmimetrový vodopád, jezírko s lekníny a japonskými kapry, altán k odpočinku a mini faunu (kozy, lamy). Nejstarší druhy rostlin na naší planetě jsou k dostání i v exkluzivní prodejně.

Vracíme se do **Olomouce**, kde si ještě můžete prohlédnout celé město, které nabízí řadu významných památek, zejména barokních, včetně **Sloupu Nejsvětější Trojice** (památko UNESCO) a také využít nabídky kulturních i sportovních zařízení.

Nasza droga o charakterze poznawczym rozpoczyna się i kończy w metropolii regionu Haná – Olomoucu. Trzon tego miasta jest drugim co do znaczenia miejskim rezerwatem zabytkowym w RC. Między innymi zwiedzimy też część Olomouca, której odległość od centrum miasta wynosi całe 8 km. Tak, to Święte Wzgórze, które stało się najbardziej ulubionym miejscem wycieczek i pielgrzymek tego regionu. Swoim położeniem i różnorodnością terenu z pięknymi lasami i dolinami potoków, oferuje idealne warunki do uprawiania sportów i rekreacji. W sąsiednich lasach mieszanych położony jest Ogród Zoologiczny Olomouć.

Wyruszamy z dworca kolejowego w **Olomoucu**. Do 1642 roku Olomuniec był stolicą Morawy. Do dnia dzisiejszego jest siedzibą arcybiskupstwa, największym miastem Haney a także gospodarczym i kulturalnym centrum regionu. W Olomoucu możemy zwiedzić m.in. **gród Przemysławów**, który był od 1141 r. siedzibą biskupów olomunieckich i kapituły. Najwartościowszym dochoowanym obiektem dawno nie istniejącego obojścia zamkowego jest część romańskiego pałacu biskupskiego z bogato udekorowanymi oknami. W sezonie letnim prowadzi tędy, jako i kulminacyjnym dziełem gotyku – korytarzem ze sklepieniami krzyżowo-żebrowymi i późnogotycką kaplicą św. Jana Chrzciciela, trasa zwiedzania Muzeum Archidiecezjalnego. Otwarta dla zwiedzających jest też **katedra św. Wacława** ze stałą ekspozycją w krypcie.

Dalej jedziemy do klasztoru **Klášteří Hradisko**. Ten narodowy pomnik kultury dał w 1077 r. zbudować ku czci św. Szczepana księżę morawski Otto I. Od 1802 r. aż do dzisiejszego dnia budynek klasztoru służy jako szpital wojskowy. Trasa zwiedzania prowadzi przez bogatą bibliotekę, pokój Terezański, kościół św. Szczepana i „Uroczystą Salę Prałatury”, która bywa sceną szeregu wydarzeń kulturalnych. Z jednej z wież, w której jest też wystawa, możecie zobaczyć całe obejście z ptasiej perspektywy.

Olomouć – foto J. Paulík

Przejdziemy przez **Černovír, Pavlovičky, Chválkovice** i dostaniemy się na **Święte Wzgórze**. Jego początki datowane są na lata 1629–1632, kiedy to mieszczanin olomuniecki Jan Andryšek dał tu zbudować kaplicę. Tę zniszczyły w 1643 r. wojska szwedzkie. Klasztor Hradisko u Olomouce przywrócił kaplicę i na jej miejscu dał w latach 1669–1679 zbudować **barokową świątynię Nawiedzenia Marii Panny** według projektu G. P. Tencally. Dekoracje kościoła pochodzą od ówczesnych znakomitych artystów. W pobliżu możecie zwiedzić **ZOO Olomouć**, w którym zobaczyć można 390 gatunków zwierząt. Wyjątkowe są naprz. **akwaria morskie** albo **otwarty wybieg dla małp makaków**. Na terenie ZOO stoi **stalowa wieża widokowa**.

Velká Bystřice, kostel – foto D. Křížková

Po drodze ze Świętego Wzgórza dojedziemy do forteczki **Fort Radíkov**, która stoi niedaleko wioski o tej samej nazwie. Forteczka wchodziła w skład olomunieckiego systemu fortyfikacyjnego. Chodzi o jednowałowy fort artyleryjski, który posiadał 26 dział na wale oraz 10 dział w kaponierach w suchej skarpie do obrony samego fortu. Oprócz zwiedzenia fortu przygotowane są dla was propozycje zabaw na wolnym powietrzu.

Mijamy **Hlubočky**, gdzie w tutejszym ośrodku sportowym mogą amatorzy spróbować **górskiego karteringu terenowego**, „bajkerzy” zajeżdżić sobie na **torze krosowym** a dzieci mogą pojeździć na **motorowych gokartach**.

Dojeżdżamy do **Wielkiej Bystrzycy**. W gminie stoi **kościół** i parafia, których istnienie potwierdza zapis już z 1283 r. Twierdza z 1381 r. była w 1480 r. przebudowana na renesansowy zamek, później przebudowany w XVIII wieku w stylu barokowym.

V **Bystrowanach** w **arboretum Horizont** na niemalże 4 hektarach można zobaczyć oprócz ok. 200 rodzajów roślin obcokrajowych też siedmiometrowy wodospad, jeziorko z liliami wodnymi i japońskimi karpami, altanę wypoczynkową i zwierzęta (kozy, lamy). W ekskluzywnym sklepie można kupić najstarsze rodzaje roślin na naszej planecie.

Wracamy do **Olomouca**, gdzie możemy jeszcze zwiedzić całe miasto, które oferuje szereg doniosłych zabytków, zwłaszcza barokowych, włącznie **Kolumny Najświętszej Trójcy** (zabytek UNESCO) i skorzystać też z ofert imprez kulturalnych i sportowych.

Unsere Reise auf der Suche nach Neuem und Interessantem beginnt und endet in der Metropole der Hannakei Olomouc (deutsch Olmütz), deren Kern das zweitwichtigste städtische Denkmalreservat in Tschechien ist. Unter anderem besuchen wir auch einen vom Zentrum 8 km entfernten Teil von Olomouc. Ja, es ist der Svätý Kopeček (deutsch Heiligenberg), der zum beliebtesten Ausflugs- und Wallfahrtsort in der Region geworden ist. Dank seiner Lage und der formenreichen Landschaft mit herrlichen Wäldern und Bachtälern bietet er ideale Bedingungen für Sport und Erholung. In den anliegenden Mischwäldern hat der Zoologische Garten Olomouc sein Domizil.

Wir starten vom Hauptbahnhof in **Olomouc**. Bis 1642 war Olomouc die Hauptstadt Mährens. Bis heute ist sie erzbischöflicher Sitz, größte Stadt der Hannakei und auch das Wirtschafts- und Kulturzentrum des Gebiets. In Olomouc können wir z.B. die **Przemyslidenburg** besuchen, die ab 1141 Sitz der Olmützer Bischöfe und des Domkapitels war. Wertvollster erhaltener Überrest des längst verschwundenen Burgkomplexes ist ein Teil des romanischen Bischofspalastes mit reich geschmückten Kuppelfenstern. In den Sommermonaten ist der Palast ebenso wie der hochgotische Kreuzgang und die spätgotische Kapelle Johannes des Täufers Teil der Besichtigungsstrecke des Erzbischofsmuseums. Für die Besucher zugänglich ist ebenso die **Wenzelskathedrale** mit einer ständigen Ausstellung in der Krypta.

Doch wir fahren weiter zum Kloster **Klášteří Hradisko**. Dieses nationale Kulturdenkmal ließ im Jahr 1077 der mährische Fürst Ota I. zu Ehren des hl. Stephans erbauen. Seit 1802 und bis heute dient das Klostergebäude als Militärkrankenhaus. Die Besichtigung führt durch die reiche Bibliothek, das Theresianische Zimmer, die Stephanskirche sowie den Prälaturfestsaal, der Schauplatz zahlreicher kultureller Ereignisse ist. Von einem der Türme, in denen auch eine Ausstellung installiert ist, können Sie das gesamte Gelände aus der Vogelperspektive bewundern.

Nun fahren wir über **Černovír, Pavlovičky** und **Chvákovice** und gelangen auf den **Heiligenberg** (Svätý Kopeček). Seine Anfänge liegen in den Jahren 1629–1632, als hier der Olmützer Bürger Jan Andrášek eine Kapelle errichten ließ. Die wurde 1643 von schwedischen Truppen zerstört. Das Kloster Hradisko bei Olomouc erneuerte die Kapelle und ließ 1669–1679 an ihrer Stelle die **Barockkirche Maria Heimsuchung** nach Plänen von G. P. Tencalla erbauen. Die Ausschmückung des Kirchenbaus stammt von bedeutenden Künstlern jener Zeit. In der Nähe können wir dem **Olmützer ZOO** einen Besuch abstatten, in dem 390 Tierarten zu sehen sind. Seine Spezialitäten sind die **Meeresaquarien** oder der **begehbare Makakenauslauf**. Teil des Zoos ist auch ein **eiserner Aussichtsturm**.

Svätý Kopeček, rozhledna – foto archiv SHOcart

Auf dem Rückweg von Svätý Kopeček gelangen wir zum **Fort Radíkov**, das unweit der gleichnamigen Ortschaft liegt. Die kleine Festung war Bestandteil der Olmützer Befestigungsanlagen. Es erwartet uns ein Artilleriefort mit einem Wall, das 26 Geschütze auf dem Wall und 10 Geschütze in Kaponnieren in einem Trockengraben zur Verteidigung des Forts besaß. Neben der Besichtigung werden auch Outdooraktivitäten geboten.

Wir radeln vorbei an **Hlubocký**, wo die Sportbegeisterten im hiesigen Sportzentrum eine **Fahrt im Berggeländecarts** wagen können. Die Radler unter uns versuchen die **Freecross-Strecke** und Kinder können mit kleinen **Quads** umhersausen.

Nun gelangen wir nach **Velká Bystrice**. Neben der Pfarre steht die seit 1283 erwähnte **Kirche**. Der Rittersitz von 1381 wurde im Jahr 1480 zu einem Renaissanceschloss umgebaut, das im 18. Jahrhundert barock umgestaltet wurde.

In der Ortschaft **Bystrovany** kann man im **Arboretum Horizont** auf fast 4 Hektar Fläche an die 200 exotische Bäume und Sträucher bewundern, genauso wie einen sieben Meter hohen Wasserfall, einen Teich mit Seerosen und japanischen Zierkarpfen, eine Laube als Ruheplätzchen und Minifauna

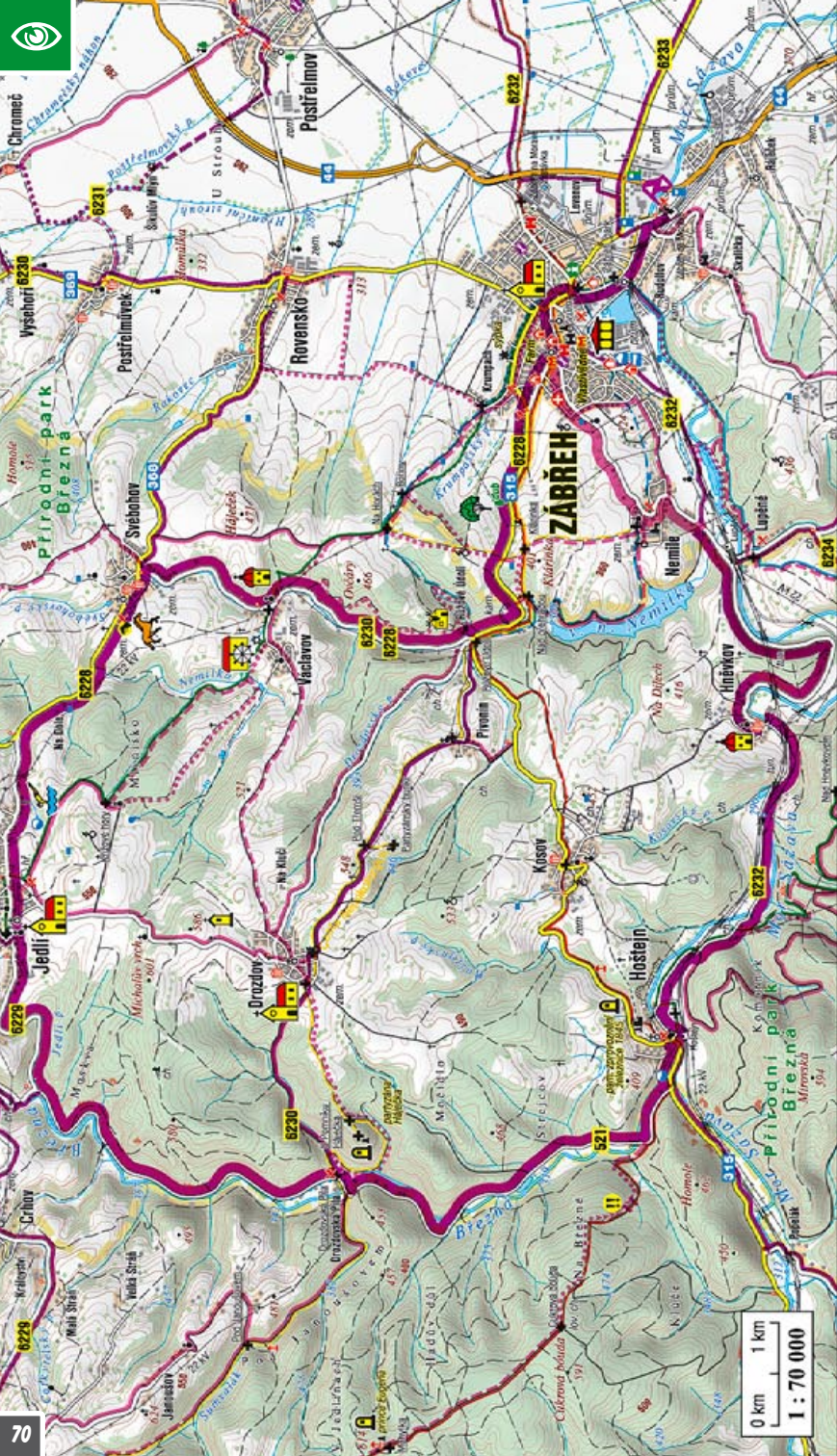
Bystrovany, arboretum Horizont – foto D. Křížková

(Ziegen, Lamas). Die ältesten Pflanzenarten auf unserem Planeten sind auch im hiesigen exklusiven Geschäft erhältlich.

Schließlich kehren wir nach **Olomouc** zurück, wo wir noch die ganze Stadt besichtigen können, die zahllose bedeutende Baudenkmäler vor allem aus dem Barock wie etwa die **Dreifaltigkeitssäule** (UNESCO-Weltkulturerbe) zu bieten hat, und auch das Angebot an Kultur- und Sporteinrichtungen nutzen können.

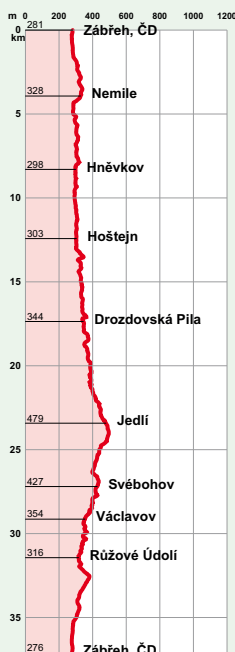
Chronec

Naším výchozím bodem je město Zábřeh, rodiště cestovatele, dobrodruha a náčelníka Eskymáků Jana Eskymo Welzla, které cyklistům nabízí veškerý komfort a potřebné zázemí s širokou nabídkou ubytování, kde naleznete luxus za příznivé ceny. Poznáme přírodní krásy a budeme mít hodně příležitostí nejen k poznávání, ale i ke koupání. Zábřežsko je díky mírně kopcovitému terénu ideálním místem pro cykloturistiku.

Vyjíždíte z města **Zábřeh**, které leží na pomezí Mohelnické brázdy a Zábřežské vrchoviny. Mezi nejstarší památky se řadí **zámek na Masarykově náměstí**. V současné době je sídlem městského úřadu. Dalšími dominantami jsou **barokní kašna** a **mariánský morový sloup**. Nelze opomenout **barokní kostel sv. Bartoloměje** ze 16. století, v jehož věži je umístěno **farní muzeum**, jediné svého druhu v republice. Nepřehlédnutelný je také jeden z nejstarších měšťanských domů – **dům Pod Podloubím**, ve kterém dnes sídlí **městské muzeum**. Naleznete zde stálou expozici o životě a putování Jana Eskymo Welzla. Ve městě můžete navštívit řadu sportovních a relaxačních středisek, **solnou jeskyni** nebo **kryté bazény**.

Pokračujete přes ves **Nemile**. První zmínka pochází z r. 1374. Můžete zde navštívit původně středověkou, renesančně přestavěnou **tvrz**, ojediněle dochovanou stavbu jak štukaturou, pískovcovými ostěními, tak i kletovanými renesančními omítkami a zbytky fresek. Návštěvy jsou možné o svátcích nebo je možné se objednat e-mailem na [J. Schoffer@seznam.cz](mailto:J.Schoffer@seznam.cz)

Projždíme přes **Hoštejn**. Hlídkový hrádek byl rozebrán při stavbě železnice, dnes zbyly jen skromné zbytky na nezalesněném ostrohu. Na nejvyšším místě hradíště se rozkládá dobře viditelný jehlan – památník z r. 1845 věnovaný dokončení železnice Olomouc – Praha. V obci se nachází poutní **kostel sv. Anny** ze 17. století.

Projídáte přes rekreační oblast **Drozdovská Pila**. Louky jsou známe výskytem chráněných bledulí. Je to místo nádherné přírody a romantických zákoutí. Po této nádherné projížďce se dostáváme do vsi **Jedlí**. Ves byla poprvé zmiňována v r. 1350 jako Adolfova Ves. Za 2. světové války byla centrem partyzánského hnutí. V obci se zachovali památník třem vlastencům, barokní **kostel sv. Jana Křtitele** z r. 1786, sloupková boží muka z r. 1860 a lidová architektura. Ubytování nabízí zdejší **rekreační středisko**.

Svěbohov – foto m-ARK

Hoštejn – foto m-ARK

Projídáte podhorskou obec **Svěbohov** s evangelickou modlitebnou z r. 1860 a lidovými roubenými stavbami z 19. stol. Ves představuje nejhodnotnější soubor přízemní lidové architektury v Zábřežském regionu. Je rodištěm vojenského válečného letce Arnošta Valenty.

V malé vesničce **Václavov** s okolní romantickou přírodou můžeme vidět novodobou **kapli sv. Anežky**.

Z Václavova se vracíme do **Zábřehu**, kde náš výlet končí.

Naszym punktem wyjściowym jest miasto Zabrzež, miasto rodzinne podróżnika, awanturnika i wodza Eskimosów Jana Eskymo Welzla, które oferuje cykloturystom wszelkie wygody i potrzebne zaplecze z szeroką ofertą zakwaterowania, gdzie znajdziemy luksus po korzystnych cenach. Wchłaniać będziemy piękno natury i możemy skorzystać z wielu szans do kąpania. Region zabrzežski jest dzięki lekko sfalowanemu terenowi idealnym wprost miejscem dla turystyki rowerowej.

Wyruszacie z **Zabrzeha**, który leży na pograniczu między Zagłębiem Mohelnickim i Wierchowiną Zabrzežską. Do najstarszych zabytków zalicza się **zamek na rynku Masaryka**. Obecnie ma tam siedzibę urząd miejski. Następnymi ważnymi zabytkami to **barokowa fontanna** i **mariańska kolumna morowa**. Nie można pominąć **barokowego kościoła św. Bartołomieja** z XVI wieku, w wieży którego jest muzeum parafialne, jedyne w swym rodzaju w republice. Nie do przecenienia jest też jeden z najstarszych domów mieszczańskich – **dom Pod Podloubím**, w którym aktualnie ma siedzibę muzeum miejskie. Znajdziecie tu stałą wystawę o życiu i wędrówkach Jana Eskymo Welzla. W mieście zwiedzić możecie szereg sportowych i wypoczynkowych ośrodków, **jaskinię solną** albo **kryty basen**. Dajcie jedźcie przez wioskę **Nemile**. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1374 r. Możecie tu zwiedzić pierwotnie średniowieczną, przebudowaną w renesansowym stylu, **twierdzę**, wyjątkowo dochowaną budowlę ze sztukaterią, piaskowcowymi obramieniami, gładzonymi tynkami renesansowymi i resztkami fresków. Zwiedzanie możliwe w święta albo trzeba zamówić elektronicznie pod adresem **J. Schoffer@seznam.cz**.

Przejeżdżamy przez **Hoštejn**. Gródek wartowniczy rozebrano podczas budowy kolei żelaznej, obecnie pozostały z niego tylko żalozne resztki na niezalesionym cyplu. W najwyższym miejscu twierdzy stoi zdalna zauważalna piramida – pomnik z 1845 r. upamiętniający zakończenie budowy kolei żelaznej Olomuniec – Praga. W gminie znajduje się **kościół pątniczy św. Anny** z XVII wieku.

Przejeżdżacie obszarem rekreacyjnym **Drozdovská Pila**. Na łąkach rosną chronione śnieżyce. Jest to kraj przepięknej natury i romantycznych zakątków. Po tej wspaniałej przejażdżce dobijamy do wioski **Jedlí**. Wieś po raz pierwszy wzmiankowana w 1350 r. jako Adolfova Ves. W trakcie 2 wojny światowej była ośrodkiem ruchu partyzanckiego. Dochowały się: pomnik trzem patriotom, barokowy **kościół św. Jana Chrzciela** z 1786 r., męka Boża słupkowego typu z 1860 r. oraz architektura ludowa. Zakwaterowanie oferuje tutejszy **ośrodek rekreacyjny**.

Przejeżdżacie gminą podgórską **Svébohov** z kaplicą ewangelicką z 1860 r. i ludowymi zabudowaniami zrębowymi z XIX wieku. Wieś przedstawia najbardziej wartościowy zestaw parterowej architektury ludowej regionu zabrzežskiego. Jest miejscem urodzenia lotnika wojskowego walczącego w 2 wojnie światowej – Arnoszta Valenty.

W małej wiosce **Václavov** w romantycznej krainie możemy zobaczyć nowoczesną **kaplicę św. Agnieszki**.

Z Wacławowa wracamy do **Zabrzeha**, gdzie nasza wycieczka dobiega końca.

Svébohov – foto m-ARK

Svébohov – foto m-ARK

Unser Ausgangspunkt ist die Stadt Zábřeh, der Geburtsort des Weltreisenden, Abenteurers und Eskimohäuptlings Jan Welzl, die dem Radfahrer sämtlichen Komfort und die erforderlichen Dienstleistungen bietet, mit einem breiten Angebot an Unterkünften, wo wir Luxus zu ansprechenden Preisen finden. Wir lernen die Schönheiten der hiesigen Natur kennen und werden genug Gelegenheit nicht nur zu Erkundungsfahrten, sondern auch zum Baden haben. Das Land um Zábřeh ist dank seiner sanften Hügel der ideale Ort zum Radwandern.

Sie verlassen die Stadt **Zábřeh**, die im Grenzland zwischen Müglitzer Furche (Mohelnická brázda) und Hohenstädter Bergland (Zábřežská vrchovina) liegt. Zu den ältesten Baudenkmälern zählt das **Schloss am Masarykplatz**. Heute beherbergt es das Stadtmuseum. Weitere Sehenswürdigkeiten sind der **barocke Springbrunnen** und die **Marienpestsäule**. Nicht zu vergessen die **Bartholomäus-Barockkirche** aus dem 16. Jahrhundert, in deren Turm das **Pfarrmuseum** untergebracht ist, das einzige seiner Art in Tschechien.

Nicht zu übersehen ist auch eines der ältesten **Bürgerhäuser Pod Podloubím** (Unterm Wandelgang), in dem heute das **Stadtmuseum** seinen Sitz hat. Hier finden Sie eine ständige Ausstellung über Leben und Weg von Jan Eskimo Welzl. In der Stadt können Sie zahlreiche Sport- und Erholungseinrichtungen, eine **Salzgrotte** und die **Schwimmhalle** besuchen.

Nun geht es weiter über das Dorf **Nemile**. Seine erste Erwähnung stammt aus dem Jahr 1374. Sie können hier den ursprünglich mittelalterlichen, in der Renaissance umgebauten **Rittersitz** besichtigen, ein hervorragend erhaltenes Bauwerk, sowohl was die Stuckatur und die Tür- und Fensterleibungen aus Sandstein als auch die skelettierten Fassaden und Freskenreste angeht. Besuche sind an Feiertagen möglich oder man kann sich mit einem E-Mail unter **J. Schoffer@seznam.cz** anmelden.

Jedlí – foto m-ARK

Weiter radeln wir über **Hoštejn**. Die kleine Wartburg wurde beim Eisenbahnbau abgerissen, bis heute blieben nur bescheidene Reste auf einer unbewaldeten Landzunge. An der höchsten Stelle der Burgstätte erhebt sich eine gut sichtbare Pyramide – ein Denkmal aus dem Jahr 1845 zu Ehren der Fertigstellung der Eisenbahnstrecke Olomouc – Prag. Im Ort finden wir die **Wallfahrtskirche St. Anna** aus dem 17. Jh.

Dann fahren Sie durch das Erholungsgebiet **Drozdovská Pila**. Die Wiesen sind bekannt für ihre unter Naturschutz stehenden Märzbecher. Ein Stück herrlicher Landschaft mit romantischen Winkeln. Nach dieser wundervollen Fahrt gelangen wir in das Dorf **Jedlí**. Der Ort wird bereits 1350 als Adolfova Ves erwähnt. Während des zweiten Weltkriegs war er ein Zentrum der Partisanenbewegung. Sehenswert in der Ortschaft sind ein Denkmal für drei Patrioten, die **Barockkirche Johannes der Täufer** von 1786, eine Martersäule aus dem Jahr 1860 sowie historische Bauernhäuser. Übernachtung bietet das hiesige **Erholungsheim**.

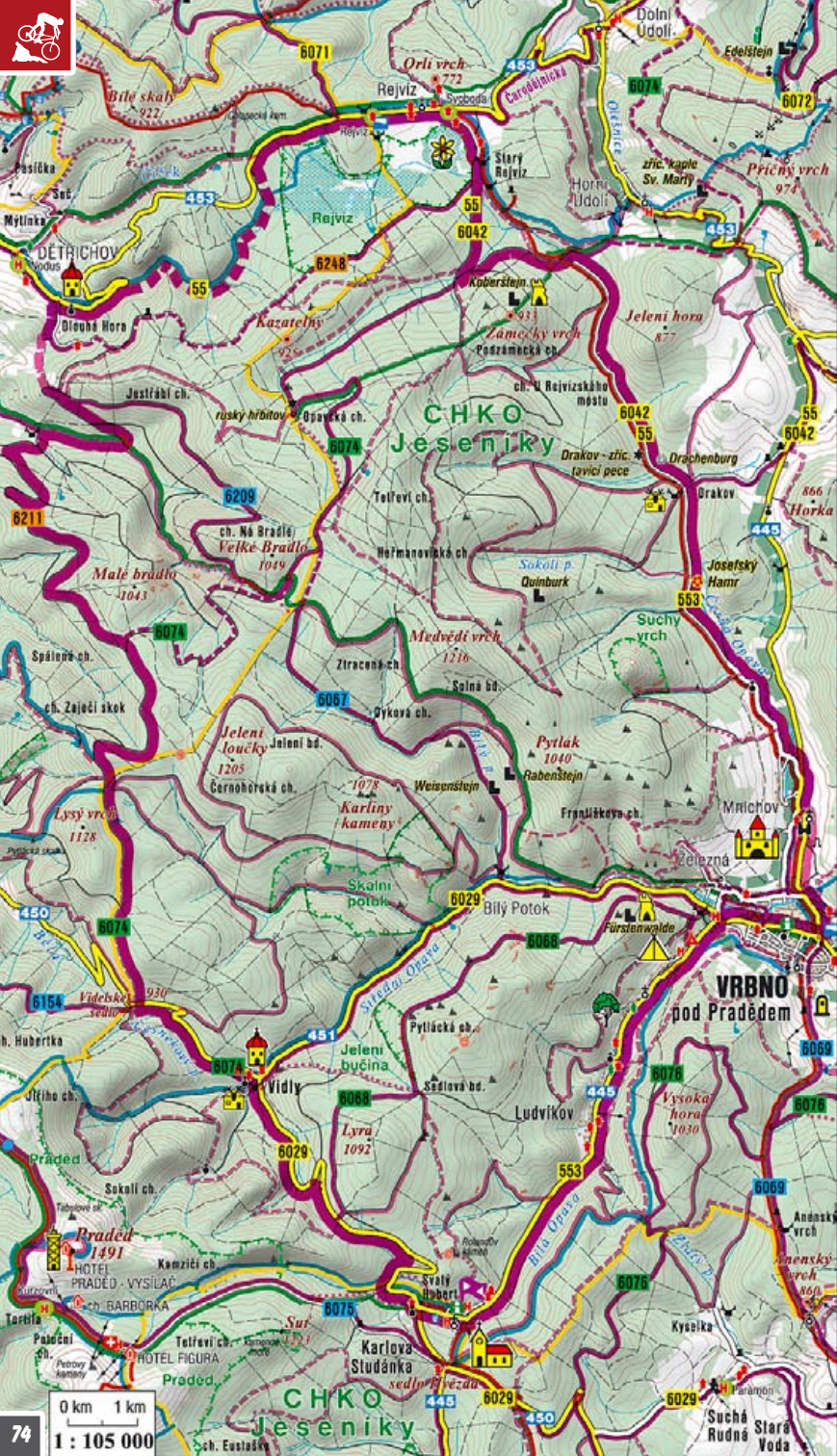
Zábřeh – foto m-ARK

Als nächstes fahren Sie durch den am Fuß des Gebirges liegenden Ort **Svébohov** mit einem evangelischen Gebetshaus von 1860 und historischen Blockbauhäusern aus dem 19. Jh. Das Dorf birgt die wertvollsten eingeschossigen historischen Bauernhäuser in der Region Zábřeh. Es ist der Geburtsort des Fliegers aus dem zweiten Weltkrieg Arnošt Valenta.

Im kleinen Örtchen **Václavov** mit seiner romantischen Umgebung können wir eine moderne **Kapelle der hl. Agnes** sehen.

Von Václavov kehren wir nach **Zábřeh** zurück, wo unser Ausflug endet.

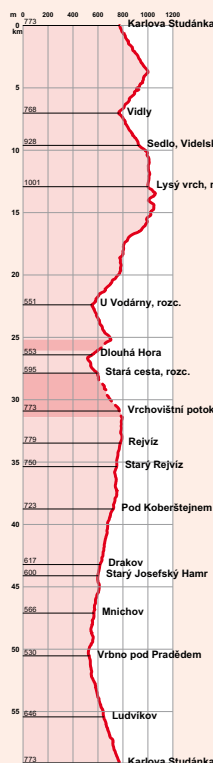

0 km 1 km
1 : 105 000

Trasa vás zavede do panenské přírody na východní straně nejvyšší hory Jeseníků Pradědu. V údolí horské říčky Bílé Opavy navštívíte moderní a ojedinělé lázně Karlova Studánka. Zdejší čistý vzduch a rozsáhlé lesy na vás budou dlouhou dobu působit jako balzám.

Výlet začneme v krásném horském městečku **Karlova Studánka**. Zdejší **lázně** jsou známy již od roku 1785. Pomocí léčivých pramenů se zde léčí hlavně nemoci dýchacích cest, cévní, krevní, srdeční choroby a nemoci z povolání. Můžete vyzkoušet i **letní lázně** s bazénem se slanejší vodou a spoustou masážních vířivek. V lázeňském parku je umístěna geologická **expozice kamenů** z různých částí Jeseníků, která je svým rozsahem ojedinělá v celé ČR. Na jednom místě zde můžete vidět 340 exponátů, za parkovištěm pak umělý vodopád. Z památek můžete obdivovat **Kostel Panny Marie** - empírová stavba z r.1829, **kapli sv. Huberta** či **hudební pavilon** navazující na empírovou architekturu.

TIP: Před začátkem výletu si můžete zajet na 10 km vzdálený **Praděd**. Za náročný výšlap vás **nejvyšší hora celé Moravy** odmění krásnými výhledy. Na vrcholu stojí televizní vysílač sloužící jako **rozhledna**, odkud uvidíte na celé panorama Jeseníků. Za jasného počasí lze spatřit siluetu Vysokých Tater, Malou a Velkou Fatru. Ve zdejší restauraci si určitě dejte něco za odměnu.

TIP: **Údolí Bílé Opavy**. Toto území bylo v roce 1963 vyhlášeno státní přírodní rezervací. Bílá Opava pramenící u chaty Barborky prudce stéká dolů hluboce zaříznutým údolím a vytváří na mechem porostlých balvanech četné vodopády, peřeje a tůňky. Pro návštěvníky je údolí říčky zpřístupněno po naučné stezce.

Před stoupáním na **Lysý vrch** se zastavte v obci **Vidly** a prohlédněte si dřevěnou sálou stavbu kaple sv. Hedviky z počátku 20. století.

V obci **Rejvíz** se můžete ubytovat, **projet na koních** či zaplavat ve **venkovním plaveckém bazénu**. Nacházejí se zde také rozlehlé **rašeliníště** s jezírky a významnou květenou, které jsou národní přírodní rezervací.

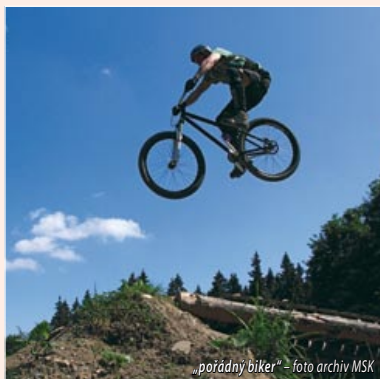
TIP JEN PRO PORÁDNÉ BIKERY: Zřícenina gotického hradu **Koberštejn** v extrémní poloze z poloviny 13. století se zbytky obranné věže a vodního příkopu, zčásti vtesaného do skály.

Na samotě **Drakov** jsou k vidění zbytky zdí vysoké tavící pece. Na skalnatém útesu, vybíhajícím od severu do údolí se nacházejí zbytky strážního hrádku **Drachenburg** ze 14. století. Dochován příkop a malé pozůstatky základních zdí.

Další zastávkou na našem výletě je **Josefský Hamr**. Jedná se o hodnotnou technickou památku z doby rozvoje železářské výroby, dochovány **zbytky staré dřevouhelné vysoké pece** z roku 1807, vodního náhonu a hamru na Černé Opavě.

Také **Vrbno pod Pradědem** má co nabídnout. **Kostel sv. Michala** z let 1840–1843 vás zaujme atypicky umístěným oltářem na západní straně. Návštěvníkům slouží autokempink, restaurace, chatky, **koupaliště s vyhřívanou vodou**, rekreační středisko Zámeček, tenisové kurty atd. V místní části Mnichov máte možnost zajít na **exkurzi do soukromé sklárny**, kde si můžete zakoupit i malý suvenýr.

TIP: Zřícenina hradu **Fürstenwalde**. První písemná zpráva o hradu je z r. 1348. Doba jeho zániku není známa, ale stalo se tak pravděpodobně v 15. století za tažení Matyáše Korvína do Slezska. Do dnešní doby se z hradu zachovaly obvodové hradby a zbytky základů vnitřních staveb.

„pořádný biker“ – foto archiv MSK

Szlak zaprowadzi was do dziewiczej przyrody na wschodnich stokach najwyższej góry Jesioników Pradziada. W dolinie górskiej rzeczki Białej Opawy zwiedzicie nowoczesne i wyjątkowe uzdrowisko Karlova Studánka. Tutejsze czyste powietrze i głębokie ostępy leśne to skuteczny balsam z długotrwałym efektem.

Wycieczkę rozpoczniemy w pięknym miasteczku górskim – w **Karlowej Studance**. **Uzdrowisko** znane jest już od 1785 roku. Za pomocą tutejszych wód leczniczych leczone są przede wszystkim choroby układu oddechowego i krwionośnego, krwi, serca i choroby zawodowe. Możecie spróbować też **letnie kąpielisko uzdrowiskowe** z basenem z nieco słoną wodą i mnóstwem jakuzzi dla masażu. W parku zdrojowym jest wyjątkowa swym zakresem w całej RC **wystawa geologiczna kamieni** z różnych części Jesioników – na jednym miejscu możecie tu zobaczyć 340 eksponatów. Za parkingiem szumi sztuczny wodospad. Z zabytków podziwiać możecie **kościół Marii Panny** Uzdrowienia Chorych, **kaplicę św. Huberta** czy **pawilon muzyczny** nawiązujący do architektury empirejowej.

PROPOZYCJA: Przed wyruszeniem na wycieczkę możecie zjechać na **Pradziad** odległy stąd o 10 km. Za męczący podjazd **najwyższa góra całej Morawy** odwdzięczy się wam pięknymi widokami. Na szczycie stoi nadajnik telewizyjny służący zarazem jako **wieża widokowa**, z której zobaczycie całą panoramę Jesioników. Przy jasnej pogodzie można wyjątkowo zobaczyć w oddali sylwetkę Wysokich Tatr, Małą i Wielką Fatrę. W tutejszej restauracji nie wahajcie nagrodzić się czymś smakowitym.

PROPOZYCJA: **Dolina Białej Opawy**. Ten obszar ogłoszono w 1963 roku państwowym rezerwatem przyrody. Biała Opawa wypływa ze źródła niedaleko od schroniska Barborki i stromo spada w dół głęboką doliną, na mchem porośniętych gładkach wytwarza liczne wodospady, progi i tonie wodne. Zwiedzający dolinę rzeczki poruszają się po ścieżce dydaktycznej.

Przed podjazdem na **Lysý vrch** (Łysa Góra) zatrzymajcie się w wiosce **Vidly** i zobaczcie drewniany budynek halowy kaplicy św. Jadwigi z początku XX wieku.

W gminie **Rejvíz** możecie się zakwaterować, **pojeździć konno** czy popływać w **otwartym basenie pływackim**. Jest też narodowy rezerwat przyrody z rozległymi **torfowiskami**, jeziorkami i rzadką florą.

PROPOZYCJA TYLKO DLA PORZĄDNYCH „BIKERÓW”: częściowo wykute w skale ruiny grodu gotyckiego **Koberštejn** z połowy XIII wieku – w ekstremalnie położonym miejscu, z resztkami wieży obronnej i fosy wodnej.

Na odludziu **Drakov** zobaczyć można resztki murów wielkiego pieca do wytapiania. Na skalistym cyplu od północy wcinającym się do doliny znajdują się resztki gródka tartowniczego **Drachenburga** z XIV wieku. Dochowana fosa i małe resztki głównych murów.

Następnym przystankiem naszej wycieczki jest **Josefský Hamr**. Chodzi o wartościowy zabytek techniczny z okresu rozwoju produkcji żelaza, dochowane **resztki starego wielkiego pieca** na węgiel drewniany z 1807 roku, napędu wodnego i młyna młotkowego na Czarnej Opawie.

I **Vrbno pod Pradědem** ma wiele do zaoferowania. **Kościół św. Michała** z lat 1840–1843 zaciekawo nietypowo umieszczonemu ołtarzem po zachodniej stronie. Turystom służą autotocamping, restauracja, chatki, **kąpielisko z ogrzewaną wodą**, ośrodek rekreacyjny Zameček, korty tenisowe itd. W miejscowej części Mníchov możecie **zwiedzić prywatną hutę szkła**, gdzie możecie zakupić sobie drobną pamiątkę.

PROPOZYCJA: Ruiny grodu **Fürstenwalde**. Pierwsza wzmianka na piśmie o grodzie pochodzi z 1348 r. Nie wiadomo, kiedy zaniknął, ale stało się tak prawdopodobnie w XV wieku podczas wyprawy Macieja Korwina na Śląsk. Do dnia dzisiejszego z grodu dochowały się okalające go mury obronne i resztki fundamentów wewnętrznych budynków.

Rejvíz – foto K. Krádek

Horská osada Vidly – foto archiv SHOCart

Diese Strecke führt Sie in die jungfräuliche Natur am Osthang des höchsten Berges im Gesenke, des Altvaters. Im Tal des Bergflüsschens Bílá Opava besuchen Sie das moderne und einzigartige Heilbad Karlova Studánka. Die hiesige reine Luft und die schier unendlichen Wälder werden wie Balsam auf Sie wirken.

Unseren Ausflug starten wir im schönen Gebirgsstädtchen **Karlova Studánka**. Das hiesige **Heilbad** ist bereits seit 1785 bekannt. Mit Hilfe der Heilquellen werden hier vor allem Erkrankungen der Atemwege, Gefäß-, Blut-, Herz- und Berufskrankheiten behandelt. Sie können auch das **Sommerbad** mit einem Salzwasser-Schwimmbecken und zahlreichen Massagedüsen ausprobieren. Im Kurpark erwartet Sie eine geologische **Gesteinssammlung** aus den verschiedenen Teilen des Gesenkes, die in ihrem Umfang in ganz Tschechien einzigartig ist. An einen Ort zusammengetragen, können Sie hier 340 Exponate und hinter dem Parkplatz einen künstlichen Wasserfall sehen. An Baudenkmälern können wir die **Kirche Maria Heilerin**, die **Hubertuskapelle** oder den an die Empirarchitektur anknüpfenden **Musikpavillon** bewundern.

TIPP: Vor Ihrem Ausflug können Sie auf den 10 km entfernten **Praděd** (Altvater) fahren. Für die anspruchsvolle Bergfahrt belohnt Sie der **höchste Berg ganz Mährens** mit herrlichen Ausblicken. Auf dem Gipfel steht ein auch als Aussichtsturm dienender **Fernsehsender**, von dem aus Sie das gesamte Gesenke-Panorama überblicken. Bei klarem Wetter sieht man vereinzelt die Silhouette von Hoher Tatra, Kleiner und Großer Fatra. Im hiesigen Restaurant gönnen Sie sich ganz bestimmt etwas zur Belohnung.

Praděd – foto archiv MSK

TIPP: **Tal der Weißen Oppa (Bílá Opava).** Der obere Talabschnitt wurde 1963 zum staatlichen Naturschutzgebiet erklärt. Die Weiße Oppa entspringt bei der Baude Barborka und fließt steil bergab durch ein tief eingeschnittenes Tal, dessen moosbewachsene Felsblöcke zahlreiche Wasserfälle, Stromschnellen und Tümpel bilden. Für Besucher ist das Tal über einen Lehrpfad zugänglich.

Vor der Steigung auf den Berg **Lysý vrch** machen wir Halt in der Ortschaft **Vidly** und besichtigen den Saalbau der Holzkapelle St. Hedwig von Anfang des vorigen Jahrhunderts.

In **Rejviz** können Sie übernachten, **Reiten** oder im **Freibad schwimmen**. Interessant sind auch die ausgedehnten **Moore** mit kleinen Seen und geschützter Pflanzenwelt, ein nationales Naturschutzgebiet.

TIPP NUR FÜR ORDENTLICHE BIKER: Ruine der gotischen Burg **Koberštejn** in extremer Lage aus der Mitte des 13. Jahrhunderts mit Überresten des Wehrturms und des Wassergrabens, der teilweise in den Felsen gehauen ist.

Am Einzelhof **Drakov** sind Überreste des Mauerwerks eines Hochofens zu sehen. Auf der von Norden in das Tal vordringenden Felsenklippe zeigen sich die Reste der kleinen **Drachenburg** aus dem 14. Jahrhundert. Von dieser Wartburg blieben der Graben und geringe Überreste der Grundmauern erhalten.

Die nächste Station auf unserem Ausflug ist **Josefský Hamr**. Das Hammerwerk ist ein wertvolles technisches Denkmal aus der Anfangszeit der Eisenherstellung, erhalten geblieben sind **Reste eines alten Holzkohle-Hochofens** aus dem Jahr 1807, des Wassergrabens und des Hammerwerks an der Schwarzen Oppa.

Auch **Vrbno pod Pradědem** hat Einiges anzubieten. Die **Michaelskirche** aus den Jahren 1840–1843 fällt durch ihren ungewöhnlich angeordneten Altar an der Westseite auf. Den Besuchern der Stadt dienen Campingplatz, Restaurants, Bungalows zum Übernachten, ein **Schwimmbad mit beheiztem Wasser**, das Erholungsheim Zámeček, Tennisplätze u.a. Im Ortsteil Mnichov wird Ihnen die **Besichtigung einer kleinen privaten Glashütte** angeboten, wo Sie auch Souvenirs erstellen können.

cyklistika v Jeseníkách – foto M. Prevuzňák

TIPP: Burgruine **Fürstenwalde**. Die erste schriftliche Erwähnung der Burg stammt aus dem Jahr 1348. Der Zeitpunkt ihrer Zerstörung ist nicht bekannt, doch geschah dies wahrscheinlich im 15. Jahrhundert während des Schlesienfeldzuges von Matthias Corvinus. Bis heute blieben von der Burg Wehrmauern und Reste der inneren Bauten erhalten.

HORNÍ
BENEŠOV

**MORAVSKÝ
BEROUN**

BUDIŠOV
nad Budišovkou

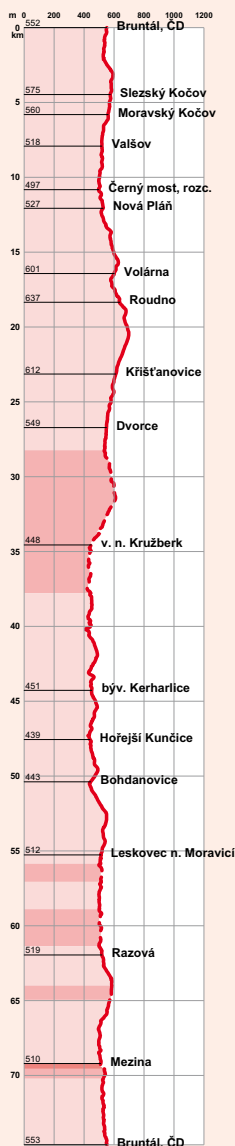
0 1 km
1 : 150 000

Cyklotrasa pro aktivní cyklisty začíná v malebném městečku v podhůří Jeseníků. Provede vás místy připomínajícími zaniklou těžbu nerostných surovin, zhlédnete vyhlášené sopky či dvě významné přehrady na jedné řece Moravici.

74,6 km 1385 m TREK

Vyjíždíme z jednoho z našich nejstarších měst s městskou památkovou zónou, **Bruntálem**. Nejvýznamnější památkou je **zámek** (národní kulturní památka) – původně gotický hrad z 15. století, v 16. a začátkem 17. století přestavěný na renesanční zámek o neobvyklém půdorysu kruhové výše. Do dnešní barokní podoby byl přestavěn v letech 1766–1769. Na náměstí a v přilehlých ulicích stojí měšťanské domy s renesančními jádry a barokními či klasicistními fasádami. Navštívit můžeme také raně **gotický trojlodní kostel Nanebevzetí P. Marie** z 13. století (dochovalo zůstalo kněžiště a křížové žebrové klenby), přestavěný renesančně a (po požárech) barokně. Ve městě najdeme i **krytý bazén, koupaliště** a řadu sportovních zařízení.

Bruntál, zámek – foto Š. Dvořák

Z Bruntálu se dostáváme do protáhlé vsi **Moravskoslezský Kočov**. Ves vznikla spojením Moravského a Slezského Kočova. Ve vsi stojí klasicistní **kostel sv. Michala** z r. 1794 se starší renesanční věží.

Projíždíme přes ves **Nová Pláň**. V obci při potoce Rýžovník je vybudovaná plnírna stolní vody „Horský pramen“, která zpracovává zřídla železitě kyselky se značným obsahem volného kyslíčnicku uhličitého.

Přijíždíme k **vodní nádrži Slezská Harta**. Velká přehradní nádrž na řece Moravici byla dokončena r. 1997. Sypaná hráz je vysoká 65 m a zadržuje jezero o rozloze 923 ha, dlouhé asi 15 km. Nádrž je určena pro vodárenské účely, jako ochrana před povodněmi, k výrobě elektrické energie a v omezené míře i k rekreaci. Funguje zde pravidelná **lodní doprava**.

TIP: Velký Roudný – národní přírodní památka. Jedná se o výrazný čedičový kužel (780 m n. m.) nápadně vystupující z náhorní roviny. Největší a tvarově nejdokonalejší vyhlášená sopka Českého masivu, neporušená žádnými zásahy. Budována sopečnými tufy se třemi patrnými lávovými proudy. Doklad sopečné činnosti pochází ze čtvrtoroh. Od r. 2007 zde stojí dřevěná šestipatrová rozhledna s krytou vyhlídkou ve výšce 17 m.

Pokračujeme do obce **Dvorce**, poprvé zmiňované v r. 1339. Barokní **kostel sv. Jiljí** z let 1753–1755 byl částečně upraven po požáru v r. 1858, empírová fara pochází z 19. století, na hřbitově je pozdně gotická **kaple sv. Kateřiny** z doby kolem r. 1530. Na náměstí stojí kašna s klasicistní sochou Neptuna z 19. století. V obci můžeme navštívit **muzeum, letní koupaliště** nebo **turistické centrum s krytým bazénem, saunou, fitcentrem, restaurací** apod.

Jedeme kolem **vodní nádrže Kružberk**. Je to vodní nádrž na Moravici z let 1948–1949 s 280 m dlouhou a 32,6 m vysokou tážní betonovou hrází. Přehradní jezero má rozlohu 286,7 ha, maximální hloubku 31 m a slouží jako zásobárna pitné vody. Ve svahu pod hrází Kružberské přehrady se nachází penzion a **chatová osada Velké Sedlo**. Osada získala svůj název podle stejnojmenného televizního seriálu, který se tu natáčel.

První zmínka o vsi **Bohdanovice**, přes kterou projíždíme, je z roku 1265. Můžeme zde vidět **barokní kostel sv. Michala**, opravený v letech 1806 a 1854, lidovou architekturu z 19. století – statky čp. 2 a 32 s empírovými štíty zdobenými malovaným štukem.

Dostáváme se do **Leskovce nad Moravicí**. Asi 2 km za obcí, podél naší trasy, se nachází **vápenná pec z r. 1912**. Pec je z hrubého lomového kamene k pálení vápence, vnitřní obložení má z cihel, stěny jsou široké 1 m, výška i šířka je přibližně 4 m. V r. 2001 byla pec opravena a zpřístupněna veřejnosti. V současné době patří pec mezi technické památky.

Naše cesta končí opět v **Bruntále**.

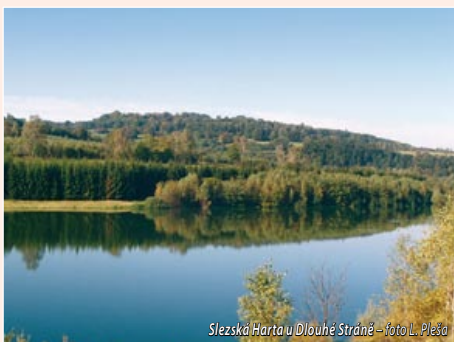
Szlak rowerowy dla aktywnych rowerzystów rozpoczyna się w malowniczym miasteczku na podgórzu Jesioników. Poprowadzi was miejscami przypominającymi wydobywcie surowców mineralnych w przeszłości, zobaczycie wygasłe wulkany i dwie ważne zapory wodne na jednej rzece Morawicy.

Wyruszamy z jednego z naszych najstarszych miast z miejskim obszarem zabytkowym – **Bruntala**. Najdonioślejszym tutaj zabytkiem jest **zamek** (narodowy zabytek kultury) – pierwotnie gród gotycki z XV wieku, w wieku XVI i na początku XVII stulecia przebudowany na renesansowy zamek na niezwyklej planie o kształcie wycinka koła. Do aktualnego barokowego wyglądu przebudowano go w latach 1766–1769. Na rynku i przy okolicznych ulicach stoją domy mieszczarskie z renesansowymi trzonami i barokowymi czy klasycystycznymi fasadami. Możemy też zwiedzić **wczesnogotycki trójnawowy kościół Wniebowzięcia Marii Panny** z XIII wieku (dochowane prezbiterium i sklepienia krzyżowo-żebrowe), przebudowany w stylu renesansowym i (po pożarach) barokowym. W mieście znajdziemy też **kryty basen, kąpielisko** i szereg obiektów sportowych.

Z Bruntala dostajemy się do rozciągniętej wzdłuż drogi wioski **Moravskoslezský Kočov**. Wieś powstała połączeniem Morawskiego i Śląskiego Koczowa. Stoi tu klasycystyczny **kościół św. Michała** z 1794 r. ze starszą renesansową wieżą.

Przejeżdżamy przez wioskę **Nová Pláň**. W gminie na brzegu potoka Rýžovník zbudowano rozlewnię wody stołowej „Horský pramen (Źródło górskie)”, która przetwarza źródła żelazowej kwaśnej wody mineralnej ze znaczną zawartością wolnego dwutlenku węgla.

Dojeżdżamy do **zapor wodnej Slezská Harta**. Duże jezioro zaporowe na rzece Morawicy dokończono w 1997 r. Nasyt gruntowy ma wysokość 65 m i utrzymuje jezioro o powierzchni 923 ha, i długości około 15 km. Zbiornik przeznaczony jest do celów gospodarki wodnej, takich jak ochrona przed powodzią, do produkcji energii elektrycznej i w ograniczonym stopniu też do rekreacji. Funkcjonuje tu regularny **transport wodny**.

Slezská Harta u Dlouhé Stráňe – foto L. Pleša

PROPOZYCJA: **Velký Roudný** – narodowy pomnik przyrody – rzucający się w oczy wyraźny stożek bazaltowy (780 m n. p. m.) wyrastający z równiny wyżynnej. Największy i o najbardziej idealnym kształcie nieczynny wulkan Masywu Czeskiego, nie naruszony czynnością ludzką. Tworzą go tufy wulkaniczne z trzema zauważalnymi zastępnymi strumieniami lawy. Dowód działalności wulkanicznej pochodzi z czwartorzędu. Od 2007 r. stoi tu drewniana sześciopiętrowa wieża widokowa z krytym tarasem widokowym na wysokości 17 m.

Kontynuujemy jazdę do gminy **Dvorce**, po raz pierwszy wzmiankowanej w 1339 r. Barokowy **kościół św. Idziego** z lat 1753–1755 był częściowo przebudowany po pożarze w 1858 r., empirowa parafia pochodzi z XIX wieku, na cmentarzu jest późnogotycka **kaplica św. Katarzyny** z okresu około 1530 r. Na rynku stoi fontanna z klasycystyczną rzeźbą Neptuna z XIX wieku. W gminie możemy zwiedzić **muzeum, kąpielisko letnie** albo **ośrodek turystyczny z krytym basenem, sauną, ośrodkiem fitness, restauracją** itp.

Jedziemy wzdłuż jeziora **zapor wodnej Kružberk**. Jest to zbiornik wody na Morawicy z lat 1948–1949 z betonową zaporą o długości 280 m i 32,6 m wysokości. Jezioro zaporowe ma powierzchnię 286,7 ha, maksymalną głębokość 31 m i służy jako zbiornik wody pitnej. Na zboczu pod tamą zapor Kružberskiej znajduje się pensjonat i **osada domków letniskowych Velké Sedlo**. Osada zyskała swoją nazwę według serialu telewizyjnego i tej nazwie, który tu filmowano.

Pierwsza wzmianka o wiosce **Bohdanovice**, przez którą przejeżdżamy teraz, pochodzi z 1265 roku. Możemy tu zobaczyć **barokowy kościół św. Michała z 1770 r.**, naprawiany w latach 1806 i 1854, architekturę ludową z XIX wieku – gospodarstwa nr. 2 i 32 z empirowymi fasadami zdobionymi malowaną sztukaterią.

Dojeżdżamy do **Leskovca nad Moravicí**. Mniej więcej 2 km za gminą, przy naszym szlaku, znajduje się **piec wapienny z 1912 r.** Piec zbudowany z grubego kamienia łupanego, przeznaczony do wypalania wapienia, wewnątrz obkład z cegły, ściany mają szerokość 1 m, wysokość i szerokość pieca około 4 m. W 2001 r. piec zrenowowano i otwarto dla publiczności. Obecnie piec jest pomnikiem techniki.

Naszą wycieczkę kończymy z powrotem w **Bruntalu**.

Leskovec nad Moravicí, bývalá vápenná pec – foto L. Pleša

Die Radroute für aktive Radsportler beginnt in einem malerischen Städtchen im Vor- gebirge des Gesenkes. Sie führt Sie durch Orte, die an den aufgegebenen Erzbergbau erinnern, Sie erblicken erloschene Vulkane oder zwei bedeutende Stauseen an einem Fluss – der Moravice.

Wir fahren von einer der ältesten Städte in Tschechien mit städtischer Denkmalzone los: **Bruntál**. Die bedeutendste Sehenswürdigkeit ist das **Schloss** (nationales Kulturdenkmal) – ursprünglich eine gotische Burg aus dem 15. Jahr- hundert, im 16. und Anfang des 17. Jahrhunderts umgebaut zu einem Renaissanceschloss mit dem ungewöhnlichen Grundriss eines Kreisausschnitts. Seine heutige barocke Gestalt erhielt es in den Jahren 1766–1769. Den Marktplatz und die angrenzenden Straßen schmücken Bürgerhäuser mit Renaissancecken und barocken oder klassizistischen Fassaden. Besuchen können wir auch die **frühgotische dreischiffige Kirche Mariä Himmelfahrt** aus dem 13. Jah- rhundert (erhalten blieben das Presbyterium sowie die Kreuzrippengewölbe) im Renaissancestil und nach Bränden barock umgebaut. In der Stadt finden wir auch eine **Schwimmhalle**, ein **Freibad** und zahlreiche Sportanlagen.

Von Bruntál gelangen wir in das lang gestreck- te Dorf **Moravskoslezský Kočov**. Es entstand durch Vereinigung von Moravský Kočov und Slezský Kočov (Mährisch und Schlesisch Kotzen- dorf). Die klassizistische **Michaeliskirche** von 1794 besitzt einen älteren Renaissanceurm.

Nun fahren wir durch **Nová Pláň**. Im Ort wird am Bach Rýžovník das Tafelwasser „Horský pram- en“ (Bergquelle) abgefüllt, ein eisenhaltiger Sauerbrunnen mit erheblichem Gehalt an freiem Kohlendioxid.

Und dann erblicken wir den **Stausee Slezská Harta** (Schlesisch Hartau). Das große Staubecken an der Moravice (deutsch Mohra) wurde 1997 fertiggestellt. Der Schüttdamm ist 65 m hoch und staut einen See von 923 ha Ausdeh- nung auf, der etwa 15 km lang ist. Die Talsperre dient als Trinkwasserreservoir und Hochwasserschutz, zur Stromer- zeugung und in begrenztem Maß auch zur Erholung. Es verkehren hier regelmäßig **Ausflugsschiffe**.

cesta končí ve Slezské Hartě – foto L. Pleša

TIPP: **Velký Roudný** – nationales Kulturdenkmal. Der markante Basaltkegel (780 m ü. d. M.) ragt auffällig aus der Hochebene heraus. Der größte und in der Form vollkommenste erloschene Vulkan des Böhmisches Massivs, durch keinerlei Eingriffe verändert. Er entstand durch vulkanische Tuffsteine mit drei erkennbaren Lavaströmen. Dieser Beweis für die hiesige Eruptionstätigkeit stammt aus dem Quartär. Seit 2007 steht auf dem Gipfel ein sechsstöckiger Aussichtsturm aus Holz mit überdachter Plattform in 17 m Höhe.

Weiter geht es in die Ortschaft **Dvorce**, die 1339 erstmals erwähnt wird. Die barocke **Ägidiuskirche** aus den Jahren 1753–1755 wurde nach einem Brand 1858 teilweise umgebaut, die Empirepfarre stammt aus dem 19. Jahrhundert, auf dem Friedhof spätgotische **Katharinenkapelle** aus der Zeit um 1530. Den Marktplatz schmückt ein Brunnen mit klassizistischer Neptunstatue aus dem 19. Jahrhundert. Im Ort können wir ein **Museum**, ein **Freibad** oder das **Touristenzentrum mit Schwimmhalle**, Sauna, Fitnessstudio und Restaurant besuchen.

Nun radeln wir am **Stausee Kružberk** entlang. Die Talsper- re an der Moravice aus den Jahren 1948–1949 mit einem 280 m langen und 32,6 m hohen Gewichtsstaumauer aus Beton staut eine Wasserfläche von 286,7 ha mit 31 m höch- ster Tiefe auf und dient zur Trinkwasserversorgung. Im Hang unterhalb des Staudamms befinden sich eine Pension und die **Wochenendhaussiedlung Velké Sedlo**. Ihren Namen erhielt sie nach einer Fernsehserie, die hier gedreht wurde.

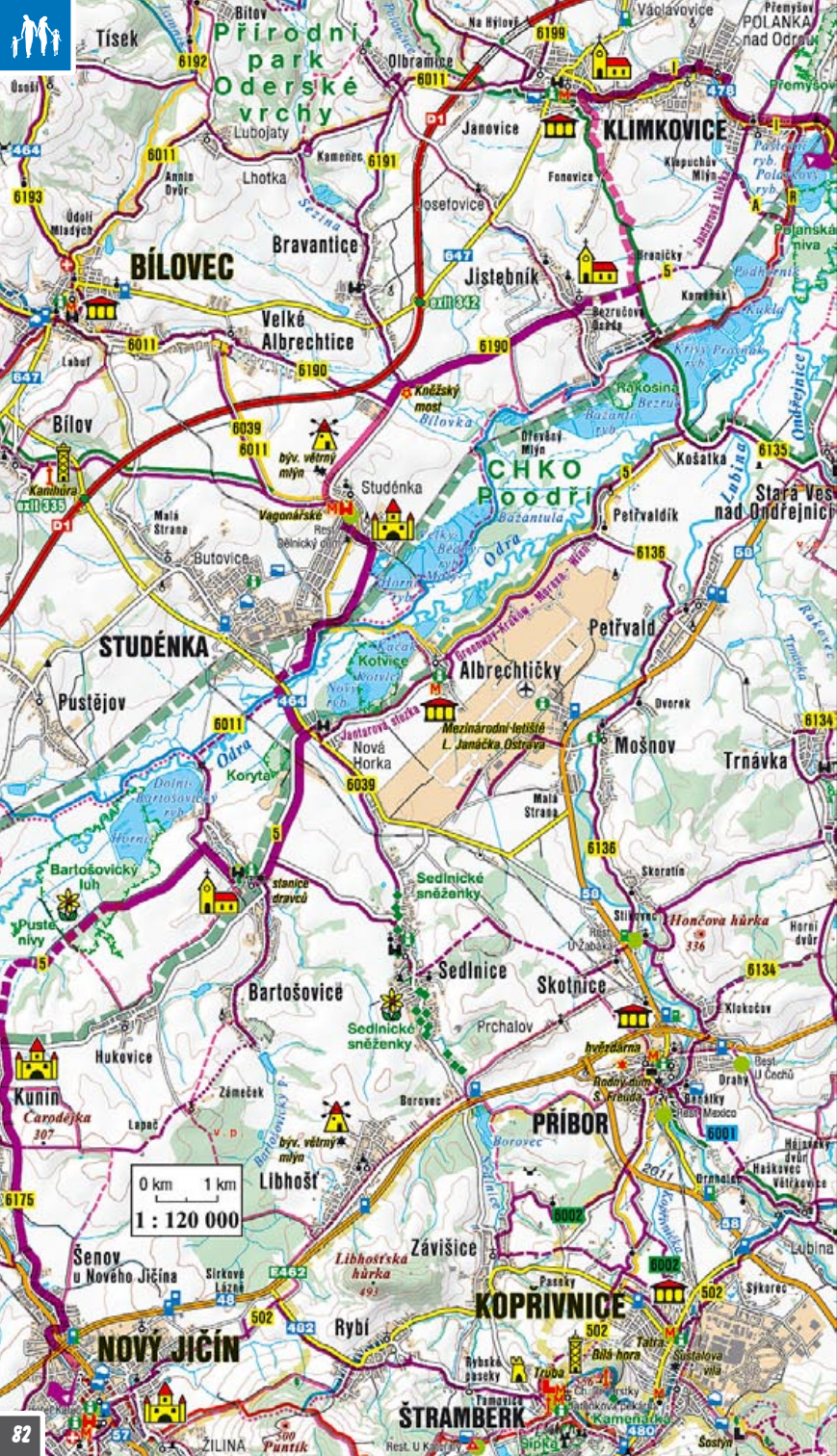
Die erste Erwähnung der Ortschaft **Bohdanovice**, durch das wir dann fahren, stammt aus dem Jahr 1265. Zu sehen sind hier die **barocke Michaeliskirche** von 1770, in den Jahren 1806 und 1854 instand gesetzt, und historische Bauernhäuser aus dem 19. Jahrhundert – die Gehöfte Haus- Nr. 2 und 32 mit Empiregiebeln, die mit bemalten Stuckatu- ren geschmückt sind.

Slezská Harta – foto B. Dvořák

Wir können nach **Leskovec nad Moravicí**. Etwa 2 km hinter der Ortschaft liegt an unserer Strecke ein **Kalkofen von 1912**. Der Kalkofen wurde zum Brennen von Kalkstein gebaut, er besteht aus grobem Bruchstein, das Innenfutter aus Ziegelsteinen, die Wände sind 1 m stark, Höhe und Breite betragen etwa 4 m. Im Jahr 2001 wurde der Kalkofen restauriert und der Öffentlichkeit zugänglich gemacht. Heute ist er technisches Denkmal.

Unsere Reise endet wiederum in **Bruntál**.

0 km 1 km
1 : 120 000

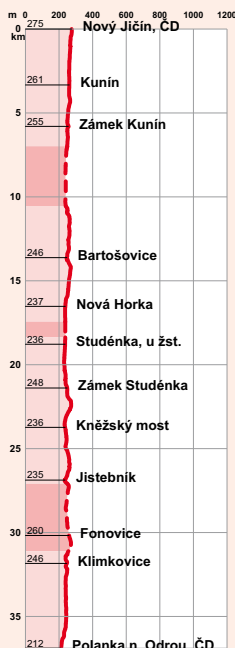

Při tomto výletě budete obdivovat krajinnou oblast Poodří s přirozeným tokem Odry, s přírodními i umělými vodními toky a několika rybníčními soustavami. Do těchto přírodních krás jsou zasazeny romantické zámky.

●○○○○ 36,9 km 265 m TREK

Náš cyklovýlet začneme ve městě **Nový Jičín**. Do roku 1500 byli jeho majiteli páni z Kravař. Již od 17. století zde nastal rozvoj soukenictví, od roku 1799 výroba klobouků (dnes TONAK). Většina památek se nachází na starobylém čtvercovém náměstí. Uvidíte řadu **měšťanských domů** s gotickými či renesančními jádry a podloubím, barokní mariánský sloup s kašnou, části původního opevnění ze 14. – 15. století či nárožní **Baštu** z roku 1614. K návštěvě vybízí i **Muzeum Novojičínska**, které sídlí v renesančním žerotínském zámku. Expozice jsou věnovány kloboučnictví a historii města a sbírkám výtvarného umění. Stojí zde i významné církevní památky např. pozdně gotický **kostel Nejsvětější Trojice** z přelomu 15. – 16. stol., ve kterém se nachází barokní kaple – tzv. Španělská z let 1724–1725 a tzv. Morová kaple z r. 1733. K osvětlení i sportovnímu využití můžete využít **koupaliště i krytý bazén**.

Další zámek najdete v **Kuníně**. Tato hodnotná barokní stavba obdélného půdorysu z let 1726–1734 byla postavena věhlasným rakouským stavitel J. L. von Hildebrandtem. Prohlídková trasa vás zavede i na zámeckou půdu, kde se nachází unikátní barokní komínový systém. Za návštěvu stojí také udržovaný zámecký park s ojedinělou stavbou **zámecké kuželny**.

O víkendech můžete s dětmi navštívit v **Bartošovicích Záchranou stanici pro volně žijící živočichy**, kde se pořádají komentované prohlídky. V areálu je i stálá expozice „Lidé a příroda Poodří“.

Nová Horka – to je barokní **zámek** z roku 1742, později rokokově a novogoticky upravený, s hodnotnými freskami. Dnes slouží jako zdravotnické zařízení. V okolí se rozprostírá rozlehlý krajinářský park. V katastru obce se nachází **naučná stezka Kotvice**, která byla otevřena v roce 1983. Je dlouhá 3 km a na 6 zastávkách se seznámíte s ekosystémy lužního lesa, rybníků, meandrující Odry a trvalých tůň.

TIP: Pro ty co chtějí vyzkoušet adrenalinovou **jízdu na motokárách**, ať navštíví 600 m dlouhou trať v **Albrechticích** u mošnovského letiště. Pro děti je připravena speciální dětská motokára.

Město **Studénka** má zámky dva. Renesanční zámek z roku 1567 a barokní Nový zámek z 18. století, ve kterém sídlí **Vagonářské muzeum**, které navazuje na zdejší tradici výroby železničních vagonů. V muzeu se dětem určitě zalíbí **funkční modelová dráha mašinek** se dvěma okruhy kolejiště. Nežklame ani nabídka na sportovní využití. Ve městě se nachází **Sportovní centrum Studénka**, jehož součástí je krytý bazén, bowling, sauna, vířivá vana, solárium a občerstvení, dále můžeme navštívit také tenisové a badmintonové kurty, jezdecký areál, fitness centrum a další.

V obci **Jistebník** máte možnost vyměnit kolo za koně. Zdejší dostihová stáj totiž nabízí **rekreační jízdy** pro malé i velké.

Poslední zastávkou na trase je lázeňské město **Klimkovice**, které bylo založeno ve 2. pol. 14. století. Zdejší jodová sanatoria využívají k léčbě jodobromové minerální vody, jímáné v Polance nad Odrou. Z památek připomeňme renesanční **zámek** z let 1578–1579, ve kterém sídlí **Muzeum Poodří**. Součástí muzea je i Pamětní síň malířky Heleny Salichové.

Výlet ukončíme v **Polance nad Odrou**.

Studénka, Vagonářské muzeum – foto Kocourek

Podczas tej wycieczki podziwiać będziecie krainę regionu Poodrze wzdłuż biegu Odry, z naturalnymi i sztucznymi nurtami wodnymi i kilku układami stawów rybnych. Tę malowniczą scenierię uzupełniają romantyczne zamki.

Nasza wycieczka rowerowa rozpoczyna się w mieście **Nowy Jiczyn**. Do roku 1500 byli jego właścicielami panowie z Krawarza. Już od XVII wieku rozwijało się tu sukiennictwo, od 1799 roku produkcja kapeluszy (obecnie TONAK). Większość zabytków stoi na starodawnym kwadratowym rynku. Zobaczycie szereg **mieszczańskich domów** z gotykimi czy renesansowymi trzonami i podcieniami, barokowy słup mariański z fontanną, część pierwotnej fortyfikacji z XIV–XV wieku i narożną **Basztę** (bastion) z 1614 roku. Do zwiedzenia zaprasza też **Muzeum Regionu Nowojiczińskiego**, które ma siedzibę w renesansowym zamku zerocińskim. Ekspozycje dotyczą produkcji kapeluszy i historii miasta, są kolekcje sztuk plastycznych. Stoją też tutaj doniosłe zabytki kościelne, naprz. późnogotycki **kościół Najświętszej Trojcy** z przełomu XV–XVI w., w którym znajduje się barokowa kaplica – tzw. Hiszpańska z lat 1724–1725 oraz kaplica „Morowa” z 1733 r. Do sportu i wypoczynku skorzystać możecie z **kąpieliska i krytego basenu**.

Następny zamek znajdziecie w **Kuninie**. Ta wartościowa budowla barokowa na wydłużonym planie z lat 1726–1734 została zbudowana przez znanego budowniczego austriackiego J. L. von Hildebrandta. Trasa zwiedzania zaprowadzi was też na strych zamkowy, gdzie zobaczyć można unikalny barokowy system kominowy. Wart zwiedzenia jest też utrzymywany park zamkowy z wyjątkową budową **kęglielni zamkowej**.

W soboty i niedziele możecie z dziećmi zwiedzić w **Bartoszewicach** **stację ratowniczą dla wolno żyjących zwierząt**, organizowane jest tutaj zwiedzanie z komentarzem. W obejściu jest też stała wystawa „Ludzie i przyroda Poodrza”.

Nová Horka – to barokowy **zamek** z 1742 roku, później przebudowany w rokokowym i nowogotyckim stylu, z wartościowymi freskami. Obecnie służy jako placówka zdrowia. W okolicy rozciąga się rozległy park krajobrazowy. Na terenie gminy znajduje się **ścieżka dydaktyczna Kotvice**, którą otwarto w 1983 roku. Ma 3 km długości i na 6 tablicach informuje o ekosystemach lasu łęgowego, stawów rybnych, meandrującej Odry i trwałych toni wodnych.

PROPOZYCJA: Dla tych, którzy chcą spróbować adrenalinowej **jazdy na motorowych gokartach**, proponujemy tor o długości 600 m w **Albrechticzkach** niedaleko lotniska mosznowskiego. Dla dzieci jest do dyspozycji specjalny dziecięcy gokart.

Miasto **Studénka** ma zamki dwa. Renesansowy zamek z 1567 roku i barokowy Nowy Zamek z XVIII wieku, w którym ma swą siedzibę **Muzeum Wagonów**, zajmujące się tutejszą tradycją produkcji wagonów kolei żelaznej. W muzeum dzieci na pewno będą zachwycone **funkcyjnym modelem kolei żelaznej** z dwoma liniami. Nie rozczaruje ani oferta wyżycia sportowego. W mieście znajduje się **Ośrodek sportowy Studénka**, jest kryty basen, bowling, sauna, jakuzzi, solarium z posiłkami, korty tenisowe i badmintonowe, ośrodek jeździecki, fitness i inne.

W gminie **Jistebník** można wymienić rower za konia. Tutejsza stajnia wyścigowa oferuje bowiem **rekreacyjne przejażdżki** dla dzieci i dla dorosłych.

Ostatnim przystankiem na trasie jest miasto uzdrowskowie **Klimkowie**, które założono w 2 poł. XIV wieku. Tutejsze sanatoria jodowe wykorzystują do leczenia jodobromowe wody mineralne, gromadzone w Polance nad Odrą. Z zabytków wymieńmy renesansowy **zamek** z lat 1578–1579, w którym ma siedzibę **Muzeum Poodrza**. W muzeum jest też Sala Pamięci malarki Heleny Salichovej.

Wycieczka dobiega końca w **Polance nad Odrą**.

Kunin, zamek - kuzelnia – foto archiv MSK

Klimkove – foto CzechTourism

Bei diesem Ausflug erkunden Sie das Landschaftsschutzgebiet Odertal mit der naturbelassenen Oder, natürlichen und künstlichen Wasserläufen und mehreren Teichkomplexen. In diese schöne Natur sind romantische Schlösser komponiert.

Unsere Radtour beginnen wir in der Stadt **Nový Jičín**. Bis zum Jahr 1500 waren seine Besitzer die Herren von Krawarn. Bereits im 17. Jahrhundert blühte hier das Tuchmachergewerbe auf, ab 1799 dann die Hutmacherei (heute TONAK-Werk). Die meisten Baudenkmäler finden wir am geschichtsträchtigen quadratischen Marktplatz. Ihn schmücken eine Reihe von **Bürgerhäusern** mit Gotik- oder Renaissancekern und Laubengängen sowie die barocke Mariensäule mit Brunnen. Unweit sind Teile der ursprünglichen Stadtmauern aus dem 14. – 15. Jahrhundert oder die **Eckbastei** von 1614 erhalten. Zu einem Besuch lädt auch das **Heimatmuseum** ein, das seinen Sitz im Renaissanceschloss der Žerotiner hat. Die Ausstellungen sind dem Hutmachergewerbe und der Stadtgeschichte gewidmet und zeigen Sammlungen bildender Kunst. Nový Jičín wartet auch mit bedeutenden sakralen Baudenkmälern auf, so die spätgotische **Dreifaltigkeitskirche** aus der Wende des 15. – 16. Jh., in der die barocke Spanische Kapelle aus den Jahren 1724–1725 und die sog. Pestkapelle von 1733 besonders erwähnenswert sind. Zu Erfrischung und Sport können wir das **Freibad** und die **Schwimmhalle** nutzen.

Nový Jičín – foto K. Kršák

Das nächste Schloss finden wir in **Kunín**. Der wertvolle Barockbau von rechteckigem Grundriss aus den Jahren 1726–1734 wurde vom namhaften österreichischen Baumeister J. L. von Hildebrandt errichtet. Der Rundgang führt uns auch auf dem Dachboden des Schlosses, wo eine ungewöhnliche barocke Schornsteinanlage unsere Aufmerksamkeit auf sich zieht. Einen Besuch lohnt ebenso der gepflegte Schlosspark mit einer einzigartigen **Schlosskegelbahn**.

An Wochenenden können Sie mit den Kindern in **Bartošovice** die **Rettungsstation für frei lebende Tiere** besuchen, in der Führungen veranstaltet werden. Auf ihrem Gelände erwartet Sie auch die ständige Ausstellung „Menschen und Natur im Oderland“.

Nová Horka – das ist ein **Barockschloss** aus dem Jahr 1742, später im Stil des Rokoko und der Neogotik umgebaut, mit wertvollen Fresken. Heute dient es als medizinische Einrichtung. In der Umgebung erstreckt sich ein ausgedehnter Landschaftspark. In der Gemeindeflur wurde 1983 der **Lehrpfad Kotivec** eröffnet. Er misst 3 km und berichtet an 6 Haltepunkten über die Lebensräume Auwald, Teich, Tümpel und mäandrierende Oder.

Studénka, Vagonářské muzeum – foto Kocourek

TIPP: Diejenigen, die **adrenalinreibende Go-Karts** ausprobieren möchten, sollten die 600 m lange Rennstrecke in **Albrechtický** am Flughafen Mošnov besuchen. Für die Kleinen stehen spezielle Kinderkarts bereit.

Die Stadt **Studénka** hat gleich zwei Schlösser.

Das Renaissanceschloss von 1567 und das barocke Neue Schloss aus dem 18. Jahrhundert, in dem das **Waggonbaumuseum** seinen Sitz hat, das an die hiesige Tradition der Herstellung von Eisenbahnwagen anknüpft. Kindern wird dort sicher die **funktionstüchtige Modelleisenbahn** mit zwei Schienenrundstrecken gefallen. Auch das Sportangebot enttäuscht nicht. In der Stadt erwartet Sie das **Sportzentrum Studénka**, zu dem Schwimmhalle, Bowlingbahn, Sauna, Wirbelbad, Solarium und ein Erfrischungsstand gehören, ferner können wir Tennis- und Badmintonplätze, Reitgelände und Fitnessstudio besuchen.

In der Ortschaft **Jistebník** können Sie Ihr Rad gegen ein Pferd tauschen. Der hiesige Rennstall bietet nämlich **Ausritte** für Groß und Klein an.

Der letzte Halt auf unserer Strecke ist die Kurstadt **Klimkovice**, die in der 2. Hälfte des 14. Jh. gegründet wurde. Die hiesigen Jodsanatorien nutzen zur Behandlung Jod-Brom-Mineralwasser, die in Polanka nad Odrou entdeckt wurden. An Sehenswürdigkeiten erwähnen wir das **Renaissanceschloss** von 1578–1579, in dem das **Odertalmuseum** beheimatet ist. Teil des Museums ist auch ein Gedenksaal für die Malerin Helena Salichová.

Den Ausflug beenden wir in **Polanka nad Odrou**.

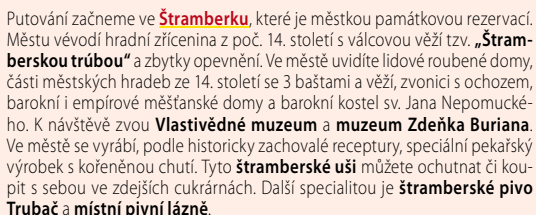

●●○○○ 56,6 km   755 m   SIL

Další městskou památkovou rezervací je **Příbor**. V historickém centru se nachází řada chráněných měšťanských domů s renesančními jádry, areál původně gotického **kostela Narození P. Marie**, barokní **kostel sv. Valentina**, barokní piaristická kolej s expozicí muzea a **památníkem rodáka S. Freuda**, barokní **kostel sv. Kříže** aj. Ve městě můžete ochutnat místní speciality: ručně vyráběné a balené **čokoládové doutníky „Freudova neřest“** či **bylinný likér Příborská freudovka** připravený z deseti druhů bylin podle prastaré receptury, kterou pravděpodobně znal už Freudův otec. Byl totiž jedním z tehdejších deagustátorů. K dostání je i **kvasnicové Freudovo pivo**.

Kopřivnice – to je hlavně město známé automobilovou **továrnou Tatra**, kde byl v roce 1897 vyroben první automobil v tehdejší Rakousko-Uhersku „**Präsident**“. V jejím muzeu se nachází kolem šedesáti historických automobilů. V **technickém muzeu** naleznete také síň slávy olympijských vítězů Dany a Emila Zátopkových. Za návštěvu jistě stojí i **Lašské muzeum** v Šustalově vile nebo **Muzeum Fojtství**. Zdejší minipivovar vaří **kvasnicový ležák Lašský vulkán**, proto ho nezapomeňte ochutnat.

A už vás vítá rodiště slavného hudebního skladatele Leoše Janáčka – **Hukvaldy**. Na kopci nad obcí se vypíná rozsáhlá **zřícenina** jednoho z našich největších hradů. První zmínky o hradu pocházejí z roku 1228. Západní části dominuje věž zvaná Kulatina. Okolo hradu se nachází zdi a branou hrazená **obora** (458 ha) z konce 16. století, kde žijí stáda **muflonů a daňků**.

V podhradí si můžete prohlédnout barokní filiální **kostel sv. Maxmiliána**.

Další zastávku si určitě dopřejte v **Kozlovicích**. **Areál Na mlýně** tvoří soubor staveb lidové architektury včetně zrekonstruovaného mlýna. Zde v restauraci si určitě dejte **pstruha z místního potoka**. Dále se v obci nachází Fojtství čp. 1. Tato typická zděná lidová stavba má v interiéru expozici **Obecná škola** s vybavením malotřídkou z dob Rakouska-Uherska.

TIP: 4 km vzdálená **rozhledna Panorama**. Tato železná stavba byla otevřena v roce 2001. Ocelová konstrukce měří celkem 18 m, přičemž její součástí je také malá hvězdárna.

Ve **Frydku** je pozdně barokní **zámek**, ve kterém sídlí **Muzeum Beskyd**. Kolem zámku se rozprostírá krajinářský park s několika barokními sochami. Na frydeckém náměstí a v okolních ulicích stojí řada v jádře renesančních a barokních domů. Gastronomický zážitek vám jistě nabídne netradiční restaurace **Krčma Středověk** s interiérem, který je detailně zpracován ve stylu hradního stolování 13. stol.

Závěr našeho cyklovýletu můžete strávit ve známém pivovaru **Radegast** v **Nošovicích**. Při exkurzi se seznámíte s historií pivovaru, projdete výrobními prostory a na závěr ochutnáte hořkost zlatého moku.

Pokud ještě nejste unaveni můžete dojet do **Ostravy**, podívat se do pivovaru **Ostravar** nebo si odpočinout na **zámku Zábřeh**, který nabízí **pivní koupele** a **pivní speciality**.

Ślzak rowerowy obiecuje degustację licznych miejscowych specjałów, więc nie zabierajcie ze sobą dużej przekąski.

Wycieczkę rozpoczniemy w **Sztramberku**, który jest miejskim rezerwatem zabytkowym. Miastu dominuje ruina grodu z pocz. XIV wieku z okrągłą wieżą tzw. „**Sztramberską trubą**” i resztkami fortyfikacji. W mieście zobaczycie ludowe domy zrębowe, części miejskich murów obronnych z XIV wieku z trzema wieżami, dzwonnice z tarasem, barokowe i empirowe domy mieszczarskie i barokowy kościół św. Jana Nepomucena. Do zwiedzenia zapraszają **Muzeum „Vlastivědné”** i **muzeum Zdeňka Buriana**. W mieście wytwarza się, według dochowanej historycznej receptury, specjalny produkt piekarski z pikantnym smakiem. Te tzw. „**sztramberskie uszy**” możecie posmakować czy kupić na drogę w tutejszych cukierniach. Dalszym rytusem jest **sztramberskie piwo „Trubač”** i **miejscowe łaźnie piwne**.

Sztrambek – foto archiv MSK

Następnym miejskim rezerwatem zabytkowym jest **Przibor**. W centrum historycznym stoi szereg chronionych domów mieszczarskich z renesansowymi trzonami, obszar pierwotnie gotyckiego **kościół Narodzenia Marii Panny**, barokowy **kościół św. Walentyna**, barokowe kolegium Pijarów z ekspozycją **muzealną i pomnikiem rodaka S. Freuda**, barokowy **kościół św. Krzyża** i inne. W mieście możecie spróbować miejscowych specjałów: ręcznie wytwarzane i pakowane **czekoladowe cygara** „słabostka Freuda” czy **likier ziołowy** Prziborska freudowska przygotowany z dziesięciu rodzaj ziół według prastarej receptury, którą znał już prawdopodobnie ojciec Freuda, był on bowiem jednym z ówczesnych degustatorów. Kupić też można **drożdżowe piwo Freuda**.

Koprzywnica – to przede wszystkim miasto znane dzięki **fabryce samochodowej Tatra**, tutaj w 1897 r. wyprodukowano pierwszy samochód w ówczesnych Astro-Węgrzech – „Präsident”. W jej muzeum znajduje się około sześćdziesięciu historycznych samochodów. W **muzeum technicznym** znajdziecie też salę sławy zwycięzców olimpijskich Dany i Emila Zátopków. Warte zwiedzenia jest też **Muzeum Laszkie** w willi Šustala albo **Muzeum Wójtostwa**. Tutejszy minibrowar warzy **drożdżowe jasne pełne piwo Laszski wulkan**, więc nie zapomnijcie skosztować.

I już wita was miejsce urodzenia słynnego kompozytora muzycznego Leosa Janáčka – **Hukvaldy**. Na wzgórzu nad gminą góruje rozległa **ruina** jednego z naszych największych grodów. Pierwsze wzmianki o grodzie pochodzą z 1228 roku. Zachodniej części dominuje wieża zwana Kulatina. Koło grodu rozciąga się murem i bramą okolony **zwierzyniec** (458 ha) z końca XVI wieku, gdzie żyją stada **muflonów i danieli**.

W podzamczu możecie zobaczyć barokowy filijny **kościół św. Maksmiliana**.

Dalej zatrzymajcie się na pewno w **Kozłowicach**. **Areał Na Młynie** tworzony jest grupą budynków w stylu architektury ludowej włącznie odnowionego młyna. Tu w restauracji trzeba koniecznie zjeść **pstrąga**, złowionego w **miejscowym potoku**. Dalej w gminie stoi Wójtostwo nr. 1. We wnętrzu tej typowej murowanej budowli ludowej jest wystawa **Škola Gminna** z wyposażoną klasą szkolną z czasów austro-węgierskich.

PROPOZYCJA: **Wieża widokowa Panorama** w odległości 4 km. Tę żelazną budowlę otwarto w 2001 roku. Stalowa konstrukcja ma w sumie 18 m wysokości, przy czym jej częścią jest też małe obserwatorium.

W **Frydku** jest późnobarokowy **zamek**, w którym ma siedzibę **Muzeum Beskidów**. Wokół zamku rozciąga się park krajobrazowy z kilku rzezbami barokowymi. Na rynku frydeckim i przy okolicznych ulicach stoi szereg rzemieślnic renesansowych i barokowych domów. Kulinarne przeżycie oferuje wam nietradycyjna restauracja **Karczma Średniowiecze** z wnętrzami w szczegółach dostosowanymi do stylu jadalni zamkowej w XIII wieku.

Resztę czasu na naszej wycieczce rowerowej możecie spędzić w naszym browarze **Radegast** w **Noszowicach**. W trakcie ekskursji zaznajomicie się z historią browaru, zobaczycie pomieszczenia produkcyjne a w końcu posmakujecie gorzkość złotego trunku.

Jeżeli jeszcze nie jesteście zmęczeni to możecie dojechać do **Ostrawy**, zwiedzić browar **Ostravar** albo wypocząć na **zamku Zábřeh**, który oferuje **kąpiele piwne i piwne specjały**.

Ostrava, pivovar Ostravar – foto archiv MSK

Die Radstrecke verspricht die Verkostung zahlreicher örtlicher Spezialitäten, nehmen Sie also keine große Jause mit.

Unsere Wanderung beginnen wir in **Štramberk**, das eine städtische Denkmalzone ist. Die Stadt wird beherrscht von einer Burgruine aus dem Anfang des 14. Jh. mit Rundturm, der sog. „**Stramberger Röhre**“ (Trúba), und Resten der Wehrmauern. In der Stadt sehen Sie historische Blockbauhäuser, Teile der Stadtmauern aus dem 14. Jahrhundert mit 3 Basteien und einem Turm, einen Glockenturm mit Rundgang, Bürgerhäuser im Barock- und Empirestil sowie die Barockkirche Johann Nepomuk. Zu einem Besuch laden das **Heimatmuseum** und das **Zdeněk-Burian-Museum** ein. In der Stadt wird nach historischen Rezepturen ein besonderes Gebäck mit Gewürzen hergestellt. Diese **Stramberger Ohren** können Sie in den hiesigen Konditoreien kosten oder zum Mitnehmen kaufen. Weitere Spezialitäten sind das **Stramberger Bier Trubač** und die **örtlichen Bierbäder**.

Ebenso eine städtische Denkmalzone ist **Příbor**. Das historische Stadtzentrum schmückt eine Reihe von denkmalgeschützten Bürgerhäusern mit Renaissancekern, sehenswert sind auch die ursprünglich gotische **Marienkirche**, die Barockkirche **St. Valentin**, das barocke Piaristenkolleg mit einer musealen Ausstellung und die **Gedenkstätte Sigmund Freud**, eines Sohnes der Stadt, sowie die barocke **Kreuzkirche**. Sie sollten die hiesigen Regionalspezialitäten kosten: die handgefertigten und verpackten **Schokoladenzigarren** „Freuds Laster“ oder den **Freiberger Freudlikör**, zubereitet aus zehn Kräuterarten nach einem uralten Rezept, das wahrscheinlich bereits Freuds Vater kannte. Er war nämlich einer der damaligen Verkoster. Ersterhen kann man auch das **Freud-Weizenbier**.

Kopřivnice ist die Hauptstadt des bekannten **Automobilwerks Tatra**, in dem 1897 der „Präsident“, das erste Automobil im damaligen Österreich-Ungarn hergestellt wurde. Im Werksmuseum können Sie an die sechzig historische Fahrzeuge bestaunen. Im **Technischen Museum** finden Sie auch einen Ehrensaal für die Olympiasieger Dana und Emil Zátopek. Einen Besuch lohnen sicherlich das **Lachische Museum** in der Šustal-Villa oder das **Vogteimuseum**. Die hiesige Minibrauerei braut das **Weizenlager Lachischer Vulkan**, vergessen Sie also nicht, es zu kosten.

Und schon begrüßt uns der Geburtsort des berühmten Komponisten Leoš Janáček – **Hukvaldy**. Auf dem Berg über der Ortschaft thront die ausgedehnte **Ruine** einer der größten tschechischen Burgen. Die ersten Erwähnungen der Burg stammen aus dem Jahr 1228. Der westliche Teil wird vom Turm Kulatina beherrscht. Rings um die Burg liegt ein mit Mauern und Tor umschlossenes **Gehege** (458 ha) aus dem ausgehenden 16. Jahrhundert, in dem eine **Mufflon- und Damwildherde** lebt.

In der Vorburg können Sie die barocke **Filialkirche St. Maximilian** besichtigen.

Den nächsten Halt sollten Sie sich in **Kozlovce** gönnen. Das **Areal Na mlýně** umfasst einen Komplex an historischen Bauernhäusern mit einer restaurierten Mühle. Bestellen Sie hier im Restaurant eine **Forelle aus dem Bach gleich nebenan**. Ein Stück weiter im Ort birgt die Vogtei mit der Haus-Nr. 1, ein typisches gemauertes ländliches Bauwerk, die **Volksschulenausstellung** mit einer ausgestatteten Einklassenschule aus österreichisch-ungarischen Zeiten.

Kozlovce – foto archiv SHO Cart

TIPP: Der 4 km entfernte **Aussichtsturm Panorama**, 2001 eröffnet. Das Bauwerk in Stahlkonstruktion misst insgesamt 18 m und wartet auch mit einer kleinen Sternwarte auf.

In **Frydek** erwartet Sie das **Barockschloss**, in dem das **Besidenmuseum** untergebracht ist. Rings um das Schloss erstreckt sich ein Landschaftspark mit mehreren barocken Standbildern. Auf dem Marktplatz von Frydek und in den angrenzenden Straßen sehen Sie zahlreiche Bürgerhäuser mit Renaissance- und Barockkern. Einen Gaumengenuss bietet Ihnen sicherlich die untraditionelle **Mittelalterschenke** („Štředověk“) mit Innenräumen, die detailgetreu im Stil des Tafelns der Burgherren im 13. Jahrhunderts gestaltet sind.

Das Finale unseres Radausfluges können Sie in der bekannten Brauerei **Radegast** in **Nošovice** verbringen. Bei einer Besichtigung machen Sie sich mit der Geschichte der Brauerei vertraut, gehen durch das Sudhaus und die anderen Produktionsräume und kosten zum Abschluss die Bitterkeit des goldgelben Radegast.

Wenn Sie noch nicht abgekämpft sind, können Sie auch nach **Ostrava** fahren, sich die Brauerei **Ostravar** anschauen oder sich im **Schloss Zábřeh** entspannen, das **Bierbäder** und **Bierspezialitäten** bietet.

UŽ dávno není pravdou, že Ostrava je šedé hornické město. Doly a hutě jsou dnes technickými památkami a turistickými atrakcivami a tak můžeme jet za poznáním minulosti a těžby černého uhlí, ale také za poznáním řady atrakcí jako je ZOO, Svět miniatur nebo Slezskoostavský hrad. V okolí je také bohatá nabídka cyklotras, které nás zavedou na velmi zajímavá místa.

●●●●● 39,7 km 464 m SIL

Vyjíždíme z **Ostravy-Vítkovic**. Zde můžeme obdivovat komplex původního průmyslového města, který je dokladem technické vídeňské architektury z přelomu 19. a 20. století. Charakteristickým znakem těchto staveb je rezné neomítané zdvo.

Dalším unikátem světového významu je monumentální **areál dolu Hlubina** (národní kulturní památka) a **Dolní oblast Vítkovice** (evropské kulturní dědictví), které byly založeny v r. 1828. Obdivovat můžeme černouhelný důl, provozy koksovny a tři vysoké pece. Ty spolu s komíny a těžní věží vytvářejí nezaměnitelnou siluetu, příznačně nazývanou „ostravské Hradčany“. Prohlídky se konají každý víkend od května do října.

Vítkovice - Dolní oblast - foto archiv MSK

Projíždíme do **Slezské Ostravy**. **Slezskoostavský hrad** je nejstarší dochovanou světskou památkou v Ostravě. Na hradním nádvoří jsou umístěny exponáty, které sloužily k vykonávání útrpného práva. Stojí zde také hradní kašna. Korunu hradního paláce tvoří prostorná terasa s unikátními výhledy. V podzemí hradu můžeme obdivovat **podvodní svět** ostravských řek v obřích akváriích nebo **čarodějnickou expozici**. Hradní areál spojuje s městským centrem Hradní lávka přes Ostravici.

Nedaleko Slezskoostavského hradu můžeme navštívit **zoologickou zahradu**, která se může pochlubit unikátní kolekcí opic, ptáků a šelem. Výběhy zvířat doplňují rozsáhlé botanické expozice.

Jedeme přes **Ostravu-Michálkovice**. Areál **Dolu Michal** je národní kulturní památkou a dokladem vídeňské průmyslové architektury z r. 1912. Prohlídka je vedená po stopách horníka nastupujícího do práce. Uvidíte např. řetězové šatny, cechovnu nebo strojovnu dolu. Naprostým unikátem je **funkční parní stroj z r. 1893**. Nad šachtou se vypíná 42 m vysoká těžní věž.

Pod vrcholem báje opředěného **Landecku** byla nalezena proslulá **Landecká venuše**, jediná stíhlá v Evropě. Dnes zde najdeme rozsáhlou hornickou expozici v areálu bývalého dolu Anselm. Budeme mít možnost **sřát těžní kleci do podzemí**, kde uvidíme důlní pracoviště s názornou ukázkou techniky dobývání uhlí. V areálu se nachází také sportovní areál s lanovým centrem a další řadou sportovních aktivit. Na vrcholu Landeku stojí jednoduchá 7 m vysoká **dřevěná vyhlídková věž**.

TIP: Šilheřovice – Obec při státní hranici s Polskem, je známá od r. 1377. Klasicistní zámek z 18. století byl v letech 1820–1830 novorenesančně přestavěn. Zámek v současnosti slouží jako odborné učiliště.

Pokračujeme přes **Darkovičky**. **Pevnostní areál** z let 1935–1938 se skládá ze tří pěchotních srubů, lehkého objektu vz. 37A a tzv. řopíku. Původní vybavení je po rekonstrukci a plně funkční.

Náš výlet končí v **Hlučíně**. Město bylo založeno r. 1258 Přemyslem Otakarem II., v letech 1742–1920 se stalo součástí Pruska. Centrum města je městskou památkovou zónou. Střed města leží na pravidelném půdorysu se zbytky městských hradeb ze 14. – 15. století a sedmi pozdně gotickými baštami. Renesanční **zámek** z počátku 16. století byl r. 1733 barokně přestavěn a později obklopen parkem (dnes zbylo jen torzo). Původně gotický **kostel sv. Jana Křtitele** byl v letech 1616–1618 přestavěn a v 18. století barokně upraven. Na bývalém evangelickém hřbitově se nachází mauzoleum Wetekampovy rodiny z 19. století. V bývalé štěrkovně je dnes rozsáhlý **sportovní rekreační areál** (vodní sporty, minigolf aj.).

Już od dawna nie jest prawdą, że Ostrawa jest szarym górniczym miastem. Kopalnie i huty są dzisiaj zabytkami technicznymi i atrakcjami dla turystów a więc możecie przyjechać, by poznać historię, sposoby wydobywania węgla kamiennego, ale też zwiedzić ZOO, Świat Miniatur albo Śląskoostrowski Zamek. W okolicy jest też szeroka oferta szlaków rowerowych, które zaprowadzą was do bardzo ciekawych miejsc.

Wyruszamy z **Ostrawy-Witkowic**. Możemy tu podziwiać kompleks pierwotnego miasta przemysłowego, który jest dowodem wiedeńskiej architektury technicznej z przełomu XIX i XX wieku. Charakterystycznym znakiem tych budynków są surowe nietynkowane mury.

Dalszym unikalnym obiektem o światowym znaczeniu jest monumentalny **areal kopalni Hlubina** (narodowy zabytek kultury) oraz **Dolny Obszar Witkowice** (europejskie dziedzictwo kulturalne), które założono w 1828 r. Podziwiać możemy kopalnię węgla kamiennego, zakład kokosowni i trzy wielkie piece. Te razem z kominami i wieżą szybową określają niepowtarzalną sylwetkę, zwaną na podstawie tego „**ostrowskimi Hradczanami**”. Zwiedzać można od maja do października w każdy weekend.

Przyjeżdżamy na **Śląską Ostrawę**. Śląskoostrowski zamek jest najstarszym zabytkiem świeckim dochowanym w Ostrawie. Na dziedzińcu grodu rozmieszczono eksponaty, które służyły do wykonywania tortur. Stoi tu też fontanna zamkowa. Koronę pałacu tworzy obszerny taras z wyjątkowymi widokami. W podziemiach grodu możemy w olbrzymich akwariach podziwiać **świat podwodny** rzek ostrawskich albo **ekspozycję magii**. Obejście grodu łączy z centrum miasta Most Zamkowy przez Ostrawicę.

Niedaleko od zamku Śląskoostrowskiego możemy zajrzeć do **ogrodu zoologicznego**, który szczyci się wyjątkową kolekcją małp, ptaków i drapieżników. Wybiegi zwierząt uzupełniają obszerne kolekcje botaniczne.

Jedziemy przez **Ostrawę-Michalkowice**. Obejście **kopalni Michal** jest narodowym zabytkiem kultury i dowodem wiedeńskiej architektury przemysłowej z 1912 r. Trasa zwiedzania prowadzi nas w ślad za górnikiem przychodzącym do pracy. Zobaczycie naprz. szatnię łańcuskową, salę cechu, warsztat maszynowy kopalni. Rzadkim eksponatem jest **funkcjonalna maszyna parowa z 1893 r.** Nad szybem wznosi się wieża szybowa o wysokości 42 m.

Pod wierzchołkiem otoczonego mitami **Landeka** znaleziono słynną **Wenus Landecką**, jedyną szczupłą w Europie. Obecnie znajdziemy tu obszerną wystawę górniczą na terenie byłej kopalni Anselm. Będziemy mieli możliwość **zjechać kłatką szybową włąb podziemi**, gdzie zobaczymy wyrobisko z poglądowym pokazem techniki wydobywania węgla. W obejściu jest też areal sportowy z parkiem linowym i szeregiem dalszych atrakcji sportowych. Na wierzchołku Landeka stoi prosta **drewniana wieża widokowa** o wysokości 7 m.

PROPOZYCJA: Šilheřovice – Gmina na granicy z Polską, znana od 1377 r. Klasycystyczny zamek z XVIII stulecia był w latach 1820–1830 przebudowany w neorenesansowym stylu. Zamek służy obecnie jako szkoła fachowa.

Dalej jedziemy przez **Darkovičky**. **Areal fortyfikacyjny** z lat 1935–1938 składa się z trzech schronów piechoty, lekkiego obiektu wzór 37A i tzw. rzopika. Pierwotne wyposażenie jest po rekonstrukcji i w pełni funkcjonalne.

Naszą wycieczkę zakończymy w **Hlučynie**. Miasto założył w 1258 r. Przemysł Ottokar II, w latach 1742–1920 należało do Prus. W mieście jest miejski obszar zabytkowy. Centrum miasta leży na regularnym planie, z resztkami miejskich murów obronnych z XIV–XV wieku i siedmiu późnogotyckimi wieżami. Renesansowy **zamek** z początków XVI wieku był w 1733 r. przebudowany w stylu baroka a później otoczony parkiem (dziś pozostała tylko resztki). Pierwotnie gotycki **kościół św. Jana Chrzciciela** przebudowano w latach 1616–1618 a w XVIII wieku wykończono w stylu barokowym. Na byłym cmentarzu ewangelickim znajduje się mauzoleum rodziny Wetekamp z XIX wieku. W byłej żwirowni jest obecnie rozległy **teren sportowo-rekreacyjny** (sporty wodne, minigolf i in.).

Důl Michal – foto Kocourek

Darkovičky – foto F. Balogh

Schon längst ist es nicht mehr wahr, dass Ostrava (deutsch Ostrau) eine graue Bergbaustadt sei. Die Kohlezechen und Eisenhütten sind heute technische Denkmäler und Ausgangspunkte für die Touristen und so können wir uns auf Entdeckungsreise in die Vergangenheit begeben, um den Steinkohlenbergbau kennen zu lernen, ebenso aber auch zahlreiche Attraktionen wie den Zoologischen, die Welt der Miniaturen oder die Burg Schlesisch Ostrau. In der Umgebung besteht auch ein reiches Angebot an Radwanderwegen, die uns zu überaus interessanten Zielen führen.

Wir starten in **Ostrava-Vitkovice**. Hier können wir den Komplex einer ursprünglichen Industriestadt bewundern, ein Beispiel der Wiener technischen Architektur von der Wende des 19. und 20. Jahrhunderts. Ein charakteristisches Merkmal dieser Bauten ist das Ziegelsichtmauerwerk.

Weitere Unikate von Weltbedeutung sind das monumentale **Grubengelände Hlubina** (nationales Kulturdenkmal) und das **Untere Vitkovice** (europäisches Kulturerbe) von 1828. Bewundern können wir eine Steinkohlengrube, Kokereien und drei Hochöfen. Gemeinsam mit den Schornsteinen und dem Förderturm schaffen sie eine unverwechselbare Silhouette, treffend „**Ostrauer Hradschin**“ genannt. Besichtigungen finden von Mai bis Oktober jedes Wochenende statt.

Dann fahren wir durch **Slezská Ostrava**. Die hiesige **Burg Schlesisch Ostrau** ist das älteste erhaltene weltliche Baudenkmal in der Stadt. Auf dem Burghof sind düstere Exponate ausgestellt, die einst zur Folter dienten. Wir entdecken hier auch den Burgbrunnen. Die Krone des Burgpals bildet eine geräumige Terrasse mit einzigartigen Ausblicken. In den Kellerräumen der Burg erschließt sich uns die **Unterwasserwelt** der Ostrauer Flüsse in riesigen Aquarien und es erwartet uns eine **Hexenausstellung**. Das Burgareal ist mit dem Stadtzentrum durch eine Fußgängerbrücke über die Ostravice verbunden.

Slezskoostravský hrad – foto archiv MSK

Unweit der Burg Schlesisch Ostrau liegt der **zoologische Garten**, der sich einer einzigartigen Kollektion an Affen, Vögeln und Raubtieren rühmen kann. Die Volieren werden durch ausgedehnte botanische Anlagen ergänzt.

Weiter fahren wir durch **Ostrava-Michálkovice**. Das Gelände der **Zeche Michal** ist ein nationales Kulturdenkmal und ein Beispiel der Wiener technischen Architektur aus dem Jahr 1912. Die Besichtigung folgt den Spuren eines seine Arbeit beginnenden Bergmanns. Sie sehen z.B. die Kleiderkauen, die Lohnhalle oder die Maschinenhalle. Ein ganz seltenes Stück ist die **funktionstüchtige Dampfmaschine von 1893**. Über dem Schacht ragt der 42 m hohe Förderturm in den Himmel.

Laněk, hornické muzeum – foto Czechtourism

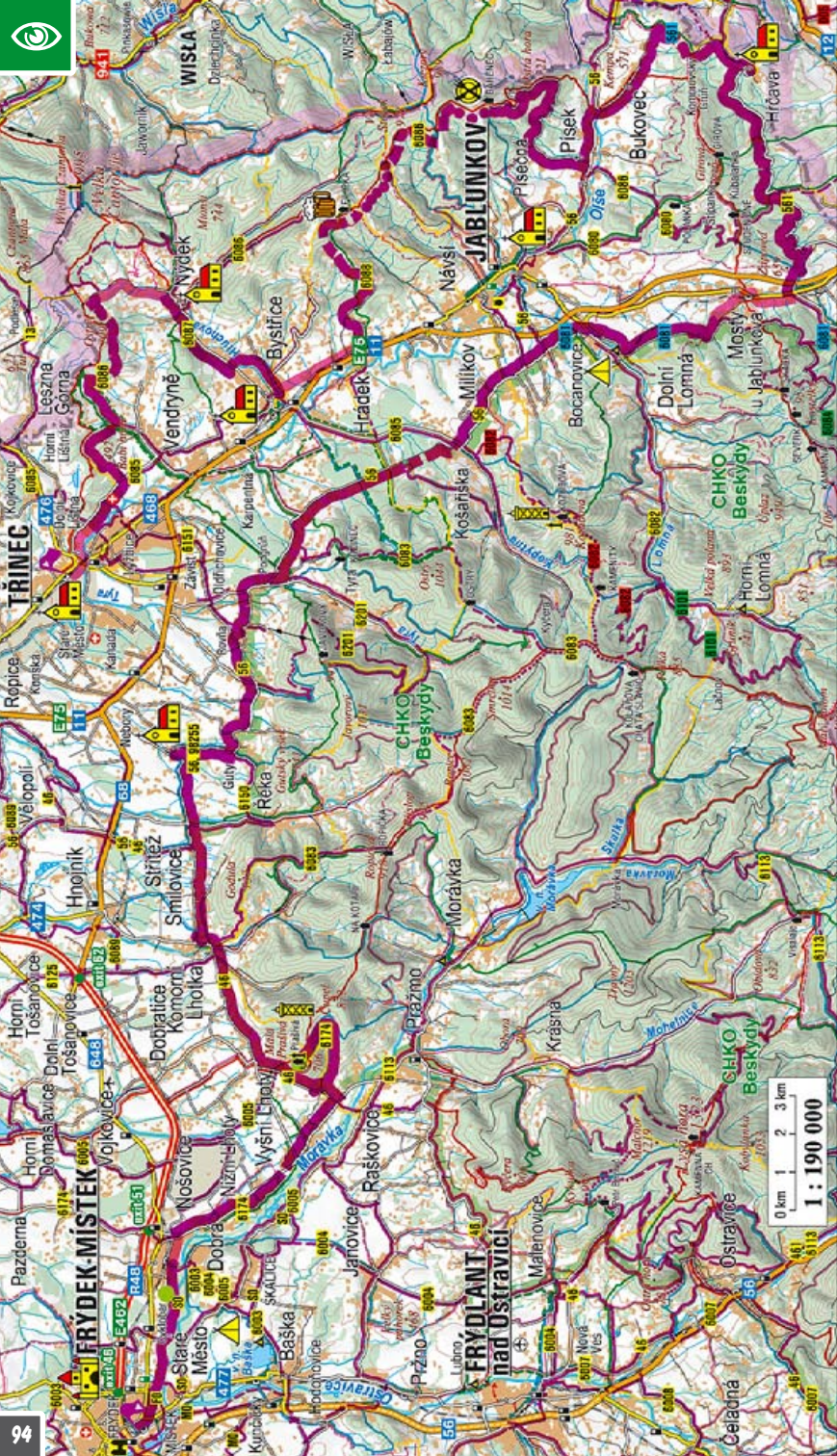
Unterhalb des Gipfels des sagenumwobenen **Lan-
dek** fand man die berühmte **Landecker Venus**, die einzige schlanke Venus in Europa. Heute finden wir hier eine umfangreiche Bergbauausstellung auf dem Gelände der ehemalige Grube Anselm.

Mit etwas Mut können wir mit dem **Förderkorb in den Schacht einfahren**, wo wir Arbeitsplätze der Bergleute mit Exponaten zur Kohleabbautechnik sehen. Im Gelände wurden auch ein Sportareal mit Seilgarten und Anlagen für zahlreiche weitere Sportaktivitäten eingerichtet. Auf dem Gipfel Laněk steht ein einfacher 7 m hoher **Aussichtsturm aus Holz**.

TIPPA: **Sílněřovice** – Die Ortschaft an der polnischen Grenze ist seit 1377 bekannt. Das klassizistische Schloss aus dem 18. Jahrhundert wurde in den Jahren 1820–1830 im Neorenaissancestil umgebaut. Heute dient es als Berufsfachschule.

Weiter geht es über **Darkovičky**. Die **Befestigungsanlagen** aus den Jahren 1935–1938 bestehen aus drei Infanteriebunkern, einem leichten Bunker Modell 37A und einem sog. Ropik-Bunker. Die ursprüngliche Ausstattung wurde restauriert und ist voll funktionstüchtig.

Unser Ausflug endet in **Hlučín**. Die Stadt wurde 1258 von Přemysl Ottokar II. gegründet, in den Jahren 1742–1920 war sie ein Teil Preußens. Der Stadtkern ist städtische Denkmalzone, er besitzt einen regelmäßigen Grundriss mit den Überresten der Stadtmauern aus dem 14. – 15. Jahrhundert und sieben spätgotischen Basteien. Das **Renaissanceschloss** aus dem Anfang des 16. Jahrhunderts baute man 1733 barock um und umgab es später mit einem Park (heute blieb nur dessen Torso). Die ursprünglich gotische **Johanneskirche** wurde 1616–1618 umgebaut und im 18. Jahrhundert barock umgestaltet. Auf dem ehemaligen evangelischen Friedhof befindet sich das Mausoleum der Familie Wetekamp aus dem 19. Jahrhundert. Die ehemalige Kiesgrube wird heute als ausgedehntes **Sport- und Erholungsareal** genutzt (Wassersport, Minigolf u. a.).

Tato trasa je určena těm, které uchvátilo neopakovatelné kouzlo staveb, jež svou podobou a uspořádáním dokládají nejen um a řemeslnickou vynalézavost našich předků, ale také víru, provávající jejich každodenní pouť životem.

112 km 3002 m TREK

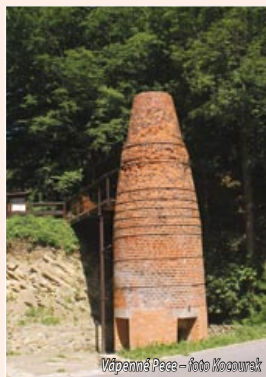
Východním místem cyklovýletu je průmyslové město **Třinec**. V roce 1842 byla vybudována slévárna a roku 1845 smaltovna nádobí. V roce 1873 začala pracovat koksovna a od konce 70. let začala výroba plávkové oceli a válcovaného materiálu. Na Frýdecké ulici navštívte **Muzeum Třineckých železáren** a města **Třince** s expozicí o historii města a podniku.

Ve **Vendryni** se nachází vzácná technická památka – **Vápenné pece**, které byly v roce 2003 zrekonstruovány. V obci je **ovčí farma**, kde se v září koná Ovčácký den.

V **Nýdku** můžete obdivovat první **dřevěný kostelík** na trase. **Kostelík sv. Mikuláše** je z roku 1576, má šindelovou střechu a barokní mobiliář. V obci se také nachází **kurloky** – lidové stavby bez komínů, uvnitř s otevřeným ohništěm, z konce 18. stol.

V obci **Bystřice** stojí **dřevěný kostel Povýšení sv. Kříže** z roku 1897 v romantickém slohu s renesančním křídlovým oltářem.

TIP: Nejvýchodnější město ČR **Jablunkov**. Vaši pozornosti by neměl ujít **kostel Božího Těla** z roku 1671 s 41 m vysokou věží, dále také bývalá klášterní budova u mostu přes řeku Olši zrekonstruována na výstavní síň a radnici. U plicního sanatoria se nachází park o rozloze 22 ha s mimořádně významným **arborem** se vzácnými dřevinami.

Vápenná pece – foto Kocourak

Kdo by měl zájem vyzkoušet relaxaci v **pinových lázních** nechť navštíví **Wellnes hotel Bahenec**.

I v obci **Bukovec** najdete tzv. **kurloky**. Kolem potoka Olecky se nachází stejnojmenná přírodní rezervace – **rašelinná louka**, kde rostou vzácné rostliny z čeledi orchidejí – **vstavače**. Najdete zde i zcela nový adrenalinový areál **Kempaland**.

Hřčava – to je známý **kostelík sv. Cyrila a Metoděje** z r. 1936 s ručně vyřezávanou křtitelnicí. V lese u obce se nachází „**Lurdská lesní jeskyně**“, jedná se o kamenný oltář s madonou, před níž vyvěrá pramen s údajně léčivou vodou uzdravující zrak. Tři žulové monolity na Závršku symbolizují jedinečnou polohu obce na „**Trojmezí**“ třech slovanských států – Česka, Slovenska a Polska.

V **Mostech u Jablunkova** si můžete vyzkoušet jízdu na bobové dráze, lanové centrum či zaskákat si na bungee trampolínách.

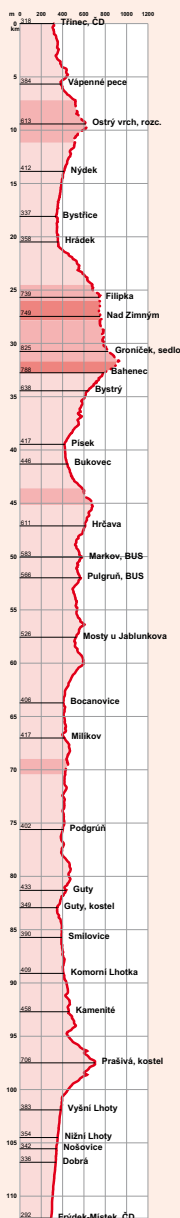
TIP: 6 km vzdálený vrchol **Kozubová** nabízí daleké rozhledy. Na vrcholu stojí turistická chata a **kaple sv. Anny** z roku 1936 s rozhlednou přístupnou v době poutě ke svátku sv. Anny (červenec).

Další zastávka patří obci **Guty**. Zde si prohlédnete renesanční jednododní roubený **kostel Božího těla** z roku 1642. Věž, původně samostatná zvonice, byla připojena k lodi v roce 1781. V interiéru se nachází zajímavá kruchta zdobená tabulemi s bohatým dekorem.

Náročný výšlap na **Prášivou** určitě stojí za to. Kousek pod vrcholem stojí dřevěná **turistická chata s rozhlednou** a poutní **dřevěný kostel sv. Antonína**.

V obci **Nošovice** stojí za návštěvu známý **pivovar Radegast**. Můžete si objednat exkurzi, při které se seznámíte s historií pivovaru, projedete výrobními prostory a na závěr ochutnáte hořkost zlatého moku.

Závěr výletu patří městu **Frýdek-Místek**. V obou částech města můžete obdivovat celou řadu **církevních památek**, např. farní kostel sv. Jana Křtitele, pozdně renesanční kostel sv. Jošta ze začátku 17. století či barokní poutní kostel P. Marie.

ZA DREWNIANYMI KOŚCIOŁKAMI AZ DO NAJDALEJ NA WSCHÓD WYSUNIĘTEGO PUNKTU REPUBLIKI

Ten szlak przeznaczony jest dla miłośników niepowtarzalnego czaru budowli, które swoim wyglądem i założeniem są dowodem nie tylko umiejętności i rzemieślniczej fantazji naszych przodków, ale też wiary towarzyszącej im każdodziennie przez całe życie.

Punktem wyjściowym naszej wycieczki rowerowej jest przemysłowe miasto **Trzyniec**. W 1842 roku zbudowano tu odlęwnię a w 1845 lakiernię naczyń. W roku 1873 rozpoczęła się produkcja w koksowni a od końca 70-tych lat produkcja stali konwertorowej i materiału walcowanego. Przy ulicy Frydeckiej zwiedźcie **Muzeum Huty Trzynieckiej i miasta Trzyńca** z ekspozycją o historii miasta i zakładu.

W **Wendryni** znajduje się rzadki zabytek techniczny – **piec wapienne**, które zrekonstruowano w 2003 roku. W gminie jest **ferma owiec**, we wrześniu odbywa się tutaj Dzień Hodowli Owiec.

W **Nydku** możecie podziwiać pierwszy **drewniany kościółek** na trasie. **Kościółek św. Mikołaja** pochodzi z roku 1576, ma gontowy (w tut. narzeczcu szyndziolowy) dach i barokowe meble. W gminie znajdziecie też tzw. **kurloki** – ludowe budynki bez kominów z końca XVIII wieku, wewnątrz z otwartym paleniskiem.

W gminie **Bystrzyca** stoi **drewniany kościół Wywyższenia św. Krzyża** z 1897 roku w stylu romantyzmu z renesansowym skrzydłowym ołtarzem.

Nydek, kościół – foto Caschtourism

PROPOZYCJA: Najdalej na wschód położone miasto RC **Jabłonków**. Waszej uwadze nie powinien uciec **kościół Ciała Bożego** z 1671 roku z wieżą o wysokości 41 m, a także były budynek klasztoru niedaleko mostu przez Olę zrekonstruowany na salę wystaw i ratusz. Koło sanatorium chorób płuc rozciąga się park o powierzchni 22 ha z wyjątkowym **arboretum** z rzadkimi drzewami.

Kto chce spróbować relaksu w **łaźni piwnej** nechaj wstąpi do **hotelu Wellnes Bahenec** (Baginiec).

Tzw. **kurloki** są też w gminie **Bukowiec**. Koło potoka Olecki znajduje się rezerwat przyrody o tej samej nazwie – **łąka torfowa** na której rosną rzadkie rośliny z rodziny storczykowatych – **storczyki**. Spotkacie tu też zupełnie nowy ośrodek adrenalinowy **Kempaland**.

Herczawa – to znany **kościółek św. Cyryla i Metodego** z 1936 r. z ręcznie rzeźbioną misą chrzcielną. W lesie niedaleko gminy jest „**jaskinia leśna Lourdes**” – kamienny ołtarz z madonną, przed którą jest źródło leczniczej pono wody uzdrawiającej wzrok. Trzy granitowe monolity na Zagórzu symbolizują unikalne położenie wsi na „**Trójstyku**” trzech słowiańskich państw – Republiki Czeskiej, Słowacji i Polski.

W **Mostach koło Jabłonkowa** można spróbować jazdy na torze bobslejowym, wyżyć się w parku linowym czy na trampolinach bungee.

PROPOZYCJA: 6 km odległy wierzchołek **Kozubowej** oferuje rozległe widoki. Na szczycie stoi schronisko turystyczne, **kaplica św. Anny** z 1936 roku z wieżą widokową otwartą w dniu św. Anny (lipiec) na czas pielgrzymki.

Prašivá, kostel sv. Antonína – foto M. Lysek

Następny przystanek zrobimy w gminie **Guty**. Tutaj zagłądnicie do renesansowego jednonawowego **kościola zrębowego Ciała Bożego** z 1642 roku. Wieżę, pierwotnie samodzielną dzwonnice, dołączono do nawy w 1781 roku. We wnętrzu znajduje się interesująca kruchta zdobiona tablicami z bogatym dekoracją.

Wymagający podjazd na **Praszywą** na pewno wart jest wysiłku. Kawalek pod wierzchołkiem stoi drewniane **schronisko turystyczne z wieżą widokową i pątniczy drewniany kościół św. Antonina**.

W gminie **Nošovice** wart zwiedzenia znany **browar Radegast**. Możecie zamówić ekskursję, podczas której poznacie historię browaru, z której pochodzi słynne piwo.

Wycieczkę zakończymy w mieście **Frýdek-Místek**. W obu jego częściach możecie podziwiać szereg **zabytków kościelnych**, naprz. kościół parafialny św. Jana Chrzciciela, późnorenesansowy kościół św. Józefa z początków XVII wieku czy barokowy kościół pątniczy pw. Marii Panny.

Diese Route ist für jene bestimmt, die der unwiederholbarer Zauber der Holzkirchen fesselt, deren Form und Architektur nicht nur das Können und die handwerkliche Finigkeit unserer Vorfahren, sondern auch ihren die tägliche Lebensbahn begleitenden Glauben beweist.

Ausgangspunkt unseres Radausfluges ist die Industriestadt **Trinec**. Im Jahr 1842 errichtete man eine Gießerei und 1845 ein Emaillierwerk für Haushaltsgeschirr. Im Jahr 1873 nahm die Kokserei ihre Arbeit auf und Ende der 70. Jahre begann die Fertigung von Flusstahl und Walzgut. Besuchen Sie in der Frydecká-Straße das **Museum des Stahlwerks Trinec und der Stadt Trinec** mit einer Ausstellung zur Geschichte von Stadt und Werk.

In **Vendryně** erwartet Sie ein technisches Denkmal – historische **Kalköfen**, die im Jahr 2003 restauriert wurden. In der Ortschaft befindet sich eine **Schaffarm**, auf der jeweils im September ein Schäfertag begangen wird.

In **Nýdek** können Sie die erste **Holzkirche** an der Strecke bewundern. Die kleine **Nikolaikirche** aus dem Jahr 1576 besitzt ein Schindeldach und barockes Mobiliar. In der Gemeinde finden Sie auch die **Kurloky** – historische Bauernhäuser ohne Schornstein mit offener innerer Feuerstelle aus dem ausgehenden 18. Jh.

In **Bystřice** erbaute man 1897 die **Holzkirche zum Fest der Kreuzerhöhung** im romantischen Stil mit einem Flügelaltar aus der Renaissance.

TIPP: Die östlichste Stadt Tschechiens **Jablunkov**. Ihre Aufmerksamkeit nicht entgehen sollten die **Fronleichnamkirche** von 1671 mit einem 41 m hohen Turm sowie das ehemalige Klostergebäude an der Brücke über die Olsa (tschechisch Olše), das zum Ausstellungssaal und Rathaus restauriert wurde. Am Lungenanatorium erstreckt sich ein Park mit 22 ha Ausdehnung und einem bedeutenden **Arboretum** mit seltenen Bäumen und Sträuchern.

Wer Lust hat, Entspannung im **Bierbad** auszuprobieren, sollte das **Wellness Hotel Bahenec** besuchen.

Auch in der Ortschaft **Bukovec** finden Sie die sog. **Kurloky**. Am Bach Olecky befindet sich das gleichnamige Naturschutzgebiet – eine **Moorwiese**, auf der **seltene Pflanzen** aus der Familie der **Orchideengewächse** gedeihen. Hier erwartet Sie auch das völlig neue Adrenalingelände **Kempaland**.

Hrčava – das ist die bekannte **Konstantin- und Methodiuskirche** aus dem Jahr 1936 mit handgeschnitztem Taufbecken. Im Wald nahe am Ort liegt die „**Lourdes-Waldhöhle**“, ein Steinaltar mit Madonna, vor dem eine Quelle mit angeblich heilkräftigem Wasser entspringt, das die Seekraft erneuert. Drei Granitmonolithe am Hügel Závřek symbolisieren die einzigartige Lage der Gemeinde im „**Länderdreieck**“ dreier slawischer Staaten – Tschechien, Slowakei und Polen.

In **Mosty u Jablunkova** können Sie eine Fahrt auf der Bobbahn und den Seilgarten erproben oder auf Bunge-Trampolins hüpfen.

Hrčava – foto D. Balogh

TIPP: Der 6 km entfernte Berg **Kozubová** bietet weite Ausblicke. Den Gipfel zieren eine Wanderhütte, die **Annenkapelle** von 1936 mit einem Aussichtsturm, der während der Annenwallfahrt im Juli zugänglich ist.

Der nächste Haltepunkt gilt der Ortschaft **Guty**. Hier besichtigen Sie die einschiffige **Blockbau-Fronleichnamkirche** von 1642 im Renaissancestil. Der Turm, ursprünglich ein selbstständiger Glockenturm, wurde 1781 mit dem Kirchenschiff verbunden. Im Inneren ist der interessante Chor mit reich dekorierten Tafeln geschmückt.

Die anspruchsvolle Steigung auf den Berg **Prašivá** lohnt sicher der Mühe. Ein Stückchen unterhalb des Gipfels erwarten uns eine **Holzbaude mit Aussichtsturm** und die **Wallfahrtskirche St. Anton aus Holz**.

In **Nošovice** lohnt die bekannte **Brauerei Radegast** einen Besuch. Sie können eine Besichtigung anmelden, bei der Sie mit der Geschichte der Brauerei vertraut gemacht werden, durch das Sudhaus und die anderen Produktionsräume gehen und zum Abschluss die Bitterkeit des goldgelben Radegast kosten.

Das Ziel unseres Ausflugs ist die Stadt **Frydek-Místek**. In beiden Ortsteilen können Sie zahlreiche **sakrale Baudenkmäler** bewundern, z.B. die Pfarrkirche Johannes der Täufer, die Spätrenaissancekirche St. Jodok vom Beginn des 17. Jahrhunderts oder die barocke Wallfahrtskirche zur hl. Jungfrau.

Zlínský kraj

trída Tomáše Bati 21
761 90 Zlín

☎ +420 577 043 111

☎ +420 577 043 202

✉ info@vychodni-morava.cz

www.vychodni-morava.cz

www.vychodni-morava.cz

Jihomoravský kraj

Žerotínovo nám. 3/5
601 82 Brno

☎ +420 541 651 111

☎ +420 541 651 209

✉ info@kr-jihomoravsky.cz

www.jizni-morava.cz

Jihomoravský kraj

www.jizni-morava.cz

www.cyklo-jizni-morava.cz

Olomoucký kraj

Jeremenkova 40a
779 11 Olomouc

☎ +420 585 508 111

☎ +420 585 508 832

✉ tourism@kr-olomoucky.cz

www.kr-olomoucky.cz

Olomoucký kraj

www.ok-tourism.cz

Moravskoslezský kraj

Krajský úřad
28. října 117

702 18 Ostrava

☎ +420 595 622 222

☎ +420 595 622 126

✉ posta@kr-moravskoslezsky.cz

www.kr-moravskoslezsky.cz

Moravskoslezský kraj

www.msregion.cz